

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISASJON

**17. ORDINÆRE
KONGRESS
1949**

**DAGSORDEN
FORRETNINGSORDEN
MED FORSLAG**

1899 — 1949

OSLO 1949 — ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

**17. ORDINÆRE
KONGRESS
1949**

**DAGSORDEN
FORRETNINGSORDEN
MED FORSLAG**

1899 — 1949

Arbeiderbevegelsen
Arkiv
Oslo

DAGSORDEN

1. *Kongressens åpning.*
2. *Kongressens konstituering.*
  - a) Fullmaktenes godkjenning.
  - b) Vedtakelse av dagsorden og forretningsorden.
  - c) Valg av 4 ordstyrere og 4 sekretærer.
  - d) Valg av redaksjonskomité og valgkomité.
3. *Beretninger, rekneskaper og revisjonsrapporter.*
4. *Lovendringer.*
  - a) Vedtekter for Landsorganisasjonen.
  - b) Normalvedtekter for forbundene og avdelingene.
  - c) Forbundenes forsikringskasser.
5. *Folkets Hus-spørsmål.*
6. *Tariffspørsmål.*
  - a) Den økonomiske og faglige situasjon.
  - b) Fagorganisasjonens tariffpolitikk i den ikke privatkapitalistiske sektor.
  - c) Avtalen mellom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norges Kooperative Landsforening.
7. *Produksjonsutvalg, bransjeråd og rasjonalisering.*
8. *Organisasjonsspørsmål.*
9. *Internasjonale faglige spørsmål.*
10. *Sosiale spørsmål.*
11. *Diverse innkomne forslag.*
12. *Valg.*

FORRETNINGSORDEN

1. Møtets forhandlinger er offentlige i den utstrekning kongressen ikke vedtar noe annet. Dagsordenens punkt 3, 4 og 6 behandles for lukkede dører.

Adgangskort for representanter, innbudte, pressen og tilhørere utstedes av sekretariatet.

2. Til å lede møtet velges 4 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtenes ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl. 9.30 til kl. 13 og fra kl. 15 til kl. 18.30.
4. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Med unntak for innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 min. første og 5 min. annen gang. Ordstyreren har for øvrig, når han finner det påkrevd, rett til å stille forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere. Til forretningsordenen gis ingen ordet mer enn 1 gang og høyst 1 minutt til hver sak.

Talerne skal tale fra den bestemte plass i salen.

5. Forslag må leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den organisasjon han representerer. *Innsendte forslag som ikke opptas av noen representant bortfaller. Likeledes bortfaller forslag som opptas, men som på forespørsel fra ordstyreren ikke får noen støtte fra andre organisasjoners representanter.*

Intet nytt forslag kan opptas etter at det er besluttet satt strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppførte saker, kan ikke behandles.

6. Alle saker avgjøres med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 30 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneoppprop.
7. I protokollen innføres kun forslag, avstemninger og vedtak.
8. Protokollen leses opp ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

HENVISNINGER

Ad Valg av representanter og varamenn til kongressen.

Landsorganisasjonens lover § 6, kongressen, har følgende bestemmelse:

«Valg av representanter og varamenn til kongressen skal foregå under medlemmenes direkte medvirken, og etter at sakene er forelagt medlemmene.»

De i dagsordenen trykte forslag har fortløpende nummer etter rekkefølgen i dagsordenens punkter.

Innstillinger har fete typer, understreket som nr. 1.

De innsendte forslag fra avdelingene er oppført forbundsvis og har vanlige typer, som nr. 2.

Forbundsstyrenes uttalelser inntas i *kursiv*.

For å finne fram til et bestemt forslag, sees først på den oppførte dagsorden, og nummeret finnes da under hovedpunktet i det trykte hefte.

DAGSORDENENS PUNKT 4a

Framlegg fra «lovkomitéen» til vedtekter for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

På kongressen i 1946 ble det etter framlegg fra sekretariatet gjort vedtak om å nedsette en komité som bl. a. fikk i oppdrag å legge fram for neste kongress innstilling til nye vedtekter for Landsorganisasjonen og samorganisasjonene. Komitéen skulle også komme med framlegg til «mønsterlov» for de til Landsorganisasjonen tilsluttede forbund og «mønsterlover» for forbundsavdelingene. Målet med disse framlegg var etter innstillingen at alle vedtekter så vidt mulig skulle bli i samsvar med hinannen.

Som komité valgte kongressen:

Jens Berg, formann, med

Håkon Thesen,

K. Kjeldsrud,

Odd Humblen og

Sigurd Evang som øvrige medlemmer av komitéen.

Som sekretær for komitéen har hele tiden fungert Gustav Sjaastad.

Komitéen la i august 1947 fram sin innstilling til vedtekter for de faglige samorganisasjoner. Denne innstilling ble tiltrådt av sekretariatet og vedtatt med få endringer av representantskapet i november s. å.

Vi tillater oss nedenfor å legge fram utkast til vedtekter for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge.

Komitéen har oppfattet vedtaket på kongressen slik at den skulle gjennomgå hele «loven» og framkomme med de endrings-

forslag som fantes ønskelig, både for å få gjennomført en bedre systematikk og for å få endret innholdet av vedtektene for så vidt disse ikke mentes å dekke den praksis eller de behov for endringer som måtte være til stede.

Komitéen har i sitt arbeid lagt særlig stor vekt på å få gjennomført en bedre systematikk, slik at vedtektene for framtiden skulle bli lettere å nytte. Den systematikk som er lagt til grunn i framlegget vil gå fram av dette. For å gjøre denne ennå mere klar, og også for å lette bruken, foreslår komitéen at hver paragraf gis en «heading».

Komitéen foreslår videre at «loven» gis betegnelsen «vedtekter» fordi betegnelsen «lover» bør forbeholdes de rettsregler som blir til på den i Grunnloven bestemte måte.

Angående de enkelte paragrafer tillater komitéen seg å gjøre følgende forklaringer og merknader:

Ad § 1.

Sammenholder en framlegget med de tilsvarende regler i den nåværende «lov» vil en se at det tilsynelatende er foretatt gjennomgripende endringer i formålsparagrafen. En nærmere analyse av framlegget vil formentlig gjøre det klart at dette ikke er tilfelle. En vil framleis finne igjen, men etter komitéens mening mere presis og reelt utformet, hele den målsetting som fagbevegelsen hadde etter de någjeldende vedtekter. Komitéen har f. eks. foreslått sløyfet «sosialisering av produksjonen og omsetningen». Likevel rommer målsettingen etter komitéens framlegg overgangen av produksjonsmidlene til samfunnseie. Endringen innebærer såleis ikke at en har gitt opp å stille krav om at produksjonsmidlene, der hvor det finnes høvelig, går over i samfunnseie. Når komitéen har sløyfet denne spesielle måten å få herredømme over produksjonsmidlene på i sitt forslag, er det fordi en har ønsket å la utviklingen bestemme om det ikke også kan være andre og likeså effektive måter å bygge opp det økonomiske demokrati på.

Når det gjelder det politiske demokrati har komitéen gjort forsøk på å slå fast at fagbevegelsen vil videreføre dette demo-

krati ved de midler og på den måte landets grunnlov til enhver tid bestemmer.

Komitéén foreslår videre at fagbevegelsen for å nå de mål den har skal kunne samarbeide med nærstående organisasjoner og alle framskrittvennlige krefter i folket. En har ment at det ville være for snevert, slik som de nåværende vedtekter gjør, å begrense adgangen til samarbeid med den politiske arbeiderbevegelse. Komitéén har ikke villet utelukke at fagbevegelsen kan oppta samarbeid, om den finner det gagnlig, med andre organisasjoner, som f. eks. kooperasjonen, Norges Bonde- og Småbrukerlag og Norges Fiskarlag.

Ad § 2.

Selve tanken om at det bare er de landsomfattende forbund som kan være medlemmer av Landsorganisasjonen finnes i de någjeldende vedtekter. Ellers inneholder disse i § 2 bestemmelser som for de flestes vedkommende ikke hører hjemme under bestemmelsen om medlemskap. Punkt 3, medlemskontingenten, punkt 4, streikefondene i forbundene og punkt 5, overføring av medlemskap fra det ene forbund til det annet, er alle bestemmelser som ikke hører hjemme i en paragraf som omhandler vilkårene for å bli medlem av Landsorganisasjonen.

De foreslåtte punkter a, b og c fantes i de nåværende vedtekters § 2, punkt 6. De øvrige bestemmelser i framlegget er nye, bortsett fra vilkåret om at en ikke kan være medlem av Landsorganisasjonen eller forbund tilsluttet Landsorganisasjonen om en står tilsluttet eller representerer et politisk parti som har et nasistisk eller fascistisk program, eller som har formål som er i slekt med den tanke som fascismen og nasismen bygget på.

Grunnen til framleggets punkt d skulle si seg selv. En har ment at det var riktig å slå fast at alle forbund i og med sitt medlemskap i Landsorganisasjonen har plikt på seg til å arbeide for de formål som Landsorganisasjonen har. Forbundene må m.a.o. etter komitééns mening ha plikt på seg til å akseptere denne målsetting og arbeide for den.

At medlemskap i Landsorganisasjonen gjør det til en plikt å respektere Landsorganisasjonens vedtekter og de av denne organisasjon gjorde vedtak er naturligvis innlysende. Det har vel i teorien aldri vært noen tvil om at forbundene har en slik plikt, og komitéen mener for øvrig at regelen også ville gjelde uten positiv bestemmelse om det. Når komitéen likevel foreslår bestemmelsen inntatt er det ut fra det syn at det på dette punkt kan være bra at også det selvfølgelige blir sagt.

Organisasjonsretten har vel heller ikke vært omstridt i teorien, om det kanskje nå og da har skortet på viljen til å respektere den. Det bør etter komitéens mening slås fast at organisasjonen står åpen for alle hederlige menn og kvinner. På den annen side betyr ikke det at organisasjonen har plikt på seg til å ta inn de som har forbrutt seg overfor organisasjonen. Det behøver derfor ikke å sies i vedtektene. Etter komitéens mening vil det ikke uten videre være gitt, all den stund organisasjonen skal stå åpen for alle, uansett politisk syn, at den ikke hadde plikt på seg til å innta nasister og fascister. Her vil det derfor være grunn til å gjøre unntak. Det var det vedtektene tidligere gjorde, og denne bestemmelse foreslår komitéen framleis må beholdes, selv om en er klar over at fagkongressen i 1946 gjorde vedtak om at medlemmer av N.S., som var ferdig med sitt oppgjør, kunne bli medlem av forbund tilsluttet Landsorganisasjonen. Bestemmelsen er etter komitéens mening et klart og utvetydig tilkjennegivende av at fagorganisasjonen ikke vil tillate at noen av dens medlemmer arbeider for gjennomføring av politiske systemer som i sine konsekvenser ville føre med seg styreformersom ikke bygger på demokrati. Som klar markering av dette syn vil bestemmelsen etter komitéens mening framleis kunne få betydning.

Regler om eksklusjon av medlemskap i Landsorganisasjonen hadde en ikke tidligere. Det vil imidlertid være ønskelig også å ha regler om det.

Utmeldingsreglene er endret noe. Når en foreslår bestemmelse om konvensjonalbot, er det fordi en ellers ikke ville ha noe bånd på medlemmer som i en konfliktsituasjon bryter soli-

dariteten og går sine egne veier. Det er så viktig for resultatet i et slikt tilfelle at ingen bryter ut, at en i vedtektene etter komitéens mening må søke å forebygge at det kan skje.

Ad §§ 3 og 4.

Disse bestemmelser trenger ingen nærmere kommentar. De er nye, men bygger helt ut på praksis fra før.

Ad § 5.

Også her er det gjort en del realitetsendringer, men stort sett er det bare någjeldende praksis som blir fulgt.

Komitéen foreslår at kongressperioden i alminnelighet er 4 år og at det åpnes adgang til å holde den utenfor Oslo. En mener at en kongressperiode slik som nå på 3 år er for kort. En kongress med de forarbeider den fører med seg for sekretariat og administrasjon tar mye tid, ved siden av at den koster fagbevegelsen betydelige beløp. Disse hensyn har vært avgjørende for komitéens innstilling på dette punkt. Som kjent er kongressperioden i Sverige 5 år. På den annen side kan det foreligge situasjoner som gjør at det kan være grunn til å innkalle den *ordinære* kongress med kortere mellomrom enn 4 år. Komitéen har i sitt forslag ikke villet utelukke en slik mulighet, men den vil presisere at det bare må bli spørsmål om det i de tilfeller hvor representantskapet ikke antas å ville være et tilstrekkelig autoritativt organ.

Komitéen foreslår at sekretariatets medlemmer skal ha stemmerett på kongressen i alle saker, bortsett fra de som gjelder ansvarsfrihet for de vedtak som de har vært med på som medlemmer av sekretariatet eller representantskapet. Landsorganisasjonens daglige ledelse og organisasjonens fremste tilitsmenn bør etter komitéens mening kunne være med ved sin stemmegivning å øve innflytelse på de vedtak som blir gjort. Selv om komitéen er merksam på at det også kan gjøres innvendinger mot dette framlegg, er en blitt stående ved at det ville være riktig, alle forhold tatt i betraktning, at Landsorganisa-

sjonens sekretariat har stemmerett. Til støtte for dette standpunkt kan bl. a. også anføres at i de vedtekter som representantskapet har godkjent for de faglige samorganisasjoner har distriktsstyret (representantskapet) stemmerett på årsmøtene. I de fleste forbund har også hovedstyret (forretningsutvalget — forbundsstyret) stemmerett på landsmøtene.

I Sverige har både representantskapet og sekretariatets medlemmer stemmerett på kongressen.

Ad § 6.

Det er sjølsagt at kongressen som er Landsorganisasjonens høyeste myndighet kan gjøre vedtak om alt som er ført opp på den vedtatte dagsorden. Det kan likevel etter komitéens mening være grunn til å presisere hva kongressen under alle omstendigheter har plikt på seg til å gjøre.

Reglene som er tatt med i framlegget bygger helt på de gjeldende vedtekter og den praksis som etter hvert har festnet seg, bortsett fra forslaget om at vedtektene ikke kan endres av kongressen uten at endringen har samband med et på ordinær måte framsatt forslag. Den tanke som ligger til grunn for dette forslag er at sekretariatet må ha høve til å tenke gjennom og forberede vedtektsendringer på en grundigere måte enn en ville kunne gjøre om slike forslag ble satt fram og tatt under behandling på selve kongressen. Medlemmene må også i en sak som denne være gitt adgang til å uttale seg før saken kommer opp til behandling på kongressen. I komitéens framlegg ligger altså at en f. eks. ikke kan oppta endringsforslag i § 5 i vedtektene selv om endringer i § 7 står på den vedtatte dagsorden.

For å klargjøre hvem som er faste medlemmer av sekretariatet er det medtatt i punkt 3, at av de 15 faste medlemmer er formann, nestformann, kasserer og første sekretær medlemmer av sekretariatet og at de øvrige valgte sekretærer er varamenn for disse. Det skal således velges 11 sekretariatsmedlemmer fra forbundene.

Ad § 7.

Reglene om den ekstraordinære kongress er nokså mangelfulle i de nåværende vedtekter. Den eneste bestemmelse som finnes om en slik kongress er i § 6, punkt 12.

Ut fra det syn at det ikke bør komme på tale å innkalle en ekstraordinær kongress uten når det oppstår særlig viktige og uforutsette omstendigheter, har komitéen ment at fristen for innkallingen må være kort og at den heller ikke bør være absolutt. Det vil i slike tilfeller være situasjonen i seg selv som er avgjørende for hvor hurtig innkallingen må skje.

Når innkallingen skal og må være kort, følger det av dette at en ikke kan velge representanter til kongressen på samme måte som til den ordinære kongress. Komitéen har ikke kunnet finne fram til noen annen brukbar måte å løse dette problem på enn å foreslå at kongressen skal bestå av de representanter som ble valgt til den siste foregående ordinære kongress.

Ad § 8.

Bestemmelsene her inneholder ikke noe nytt, bortsett fra at komitéen foreslår at forbundene velger 100 representanter til representantskapet. Etter de nå gjeldende bestemmelser (§ 7) bestemmer forbundenes medlemstall hvor mange representanter hvert forbund får rett til. Det som ligger til grunn for komitéens forslag er at representantskapet får et fast antall medlemmer mot de nåværende bestemmelser med et varierende antall. Ved bestemmelsen om at forbundene velger 100 representanter legger en stillingen som den nå er så noenlunde til grunn. I henhold til tidligere vedtak skal samorganisasjonene være representert i representantskapet med 1 representant for hvert fylke, dvs. 20 representanter, og med sekretariatets 15 faste medlemmer kommer da representantskapet, med de unntak som er gjort nedenfor, til å bestå av tilsammen 135 representanter.

Komitéen foreslår et unntak fra regelen om at det skal være 100 representanter for forbundene i representantskapet. Det er

i de tilfeller at nye forbund blir opptatt som medlem i kongressperioden. I påfølgende kongressperiode foretar da sekretariatet justering av forbundenes representasjonsrett, slik at tallet blir 100 fra forbundene. Nyinnmeldte forbund får rett til 1 representant med varamann i kongressperioden, selv om forbundets medlemstall skulle tilsi et høyere representantantall. For å få en mest mulig rettferdig fordeling av representantene fra forbundene har en foreslått i vedtektene en begrensning oppad, slik at intet forbund kan velge mere enn 5 representanter.

Komitéen har også foreslått at det ved fordelingen av representantantallet fra forbundene gåes fram på samme måte som ved forbundenes representasjonsrett til kongressen, at det ved representasjonsretten legges til grunn det gjennomsnittlige antall medlemmer hvert forbund har etter betalt ordinær kontingent de siste 12 måneder før kongressen.

Ad § 9.

Heller ikke denne bestemmelse inneholder noe nytt, bortsett fra at komitéen foreslår at revisjonssjef ansettes av representantskapet mot nå av kongressen. Det er rent praktiske omsyn som fører til dette endringsframlegg. Når kongressperioden blir 4 år måtte en, om kongressen skulle ha ansettelsesmyndigheten, være forberedt på temmelig lange konstitusjoner. Det ville være uheldig og det ville kunne føre med seg at en ikke får de best kvalifiserte søkere. Det vil være uheldig også av den grunn at en konstituert revisjonssjef aldri vil føle seg så fri og uavhengig som en revisjonssjef bør være.

En kan ikke etter komitéens mening hente noe forsvar for aksjelovens bestemmelser for å beholde den bestående ordning. Motivet for bestemmelsen i aksjeloven om at revisor velges av generalforsamlingen er at revisjonen alltid skal velges av et organ som ikke selv er under kontroll av den samme revisor. At ikke representantskapet i Landsorganisasjonen, slik som det er sammensatt, skulle være et slikt avhengig organ kan ikke komitéen forstå.

Komitéen har i § 9 om representantskapets myndighetsom-

råde tatt med et punkt som gir representantskapet adgang til å behandle og vedta generelle retningslinjer for den tariffpolitikk som fagorganisasjonen til enhver tid må føre. Når en har fastsatt dette konkret i vedtektene er det kun å slå fast den praksis som alltid har vært fulgt, men ikke tidligere vedtektsfestet. For øvrig viser komitéen til premissene når det gjelder vedtektenes §§ 14 og 15.

Ad § 10.

Innholdet av § 10 er stort sett hentet fra de någjeldende vedtekter. Den er bare gjort noe mer uttømmende enn den var før.

Ad § 11.

Heller ikke disse bestemmelser inneholder noe som går ut over gjeldende praksis. Sekretariatet har tidligere hatt de gjøremål som komitéen foreslår, men en har ikke hatt så uttømmende regler om dette i vedtektene før.

Komitéens medlem, O d d H u m b l e n, dissenterer når det gjelder innstillingens § 11, punkt 6 — forvaltningen av Folkets Hus Fond, idet han som medlem av forretningsutvalget i Folkets Hus Landsforbund har stemt for at forvaltningen av Fondets midler overføres til Landsforbundet.

Ad § 12.

Hele denne bestemmelse er ny. Det har vært en følelig mangel ved de gamle vedtekter at en ikke har hatt regler om hvem som kan tegne Landsorganisasjonens firma og hvordan Landsorganisasjonens midler skal forvaltes.

Ad § 13.

Reglene om revisjon er stort sett de samme som i de gamle vedtekter, bortsett fra dette med revisjonssjefens ansettelse. Om det viser en til det som er sagt foran.

Etter de tidligere vedtekter skulle revisjonssjefen alltid være til stede når desisjonen av forbundenes rekneskaper foregikk. Dette er en upraktisk bestemmelse som fører med seg unødig tidsspille for revisjonssjefen og unødige utgifter for Landsorganisasjonen. Det må være tilstrekkelig at enten revisjonskontorets sjef, eller at den som har vedkommende forbunds daglige revisjon avgir møte. I alminnelighet bør formentlig vedkommende revisor møte.

Ad §§ 14 og 15.

Det har uten sammenlikning vært vanskeligst for komitéen å finne fram til brukbare regler i det emne disse paragrafer behandler.

Stort sett har komitéen heller ikke på dette område funnet det riktig å gå lenger enn den någjeldende praksis. Likevel er det ikke til å unngå at en på dette område må gi mere uttømmende regler enn de som de tidligere vedtekter fastsatte.

De gamle vedtekters § 10 bygget på den tanke at det er de enkelte forbund som i alminnelighet har ledelsen av konflikten og av tariffpolitikken overfor arbeidsgiverne. Ønsket forbundet Landsorganisasjonens økonomiske støtte til en arbeidsstans, måtte forbundet i hvert enkelt tilfelle søke Landsorganisasjonens sekretariat om tillatelse til å iverksette arbeidsstansen. Det samme gjaldt om arbeidsstansen i sine økonomiske virkninger måtte antas å ville ramme flere forbund.

Etter hvert er det blitt praksis at forbundene før de sier opp en tariffavtale søker godkjenning, likesom det også alltid søkes om godkjenning når det gjelder spørsmål om nye tariffavtaler. Komitéen ser det slik at denne praksis i det vesentlige er blitt til som følge av bestemmelsen i nåværende vedtekters § 10. Den er i den siste tid blitt støttet og klarere presisert i Lønnsnemndloven av 13. februar 1948. Her sies det som kjent uttrykkelig at ingen kan si opp en tariffavtale uten etter samtykke av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon for de tariffavtalers vedkommende hvor et forbund tilsluttet Landsorganisasjonen er part. Når det derimot gjelder kravet om ny tariff-

avtale, foreligger det ikke noen lovgivning som tvinger forbundene til å søke samtykke til å reise krav om tariffavtale. Likevel er det etter komitéens mening en unntaksfri regel at dette blir gjort.

Når en skal ta standpunkt til om en i de nye vedtekter skal innføre en klar og konsis rett for sekretariatet til å godkjenne nye tariffkrav og til oppsiing av inngåtte tariffavtaler, må en etter komitéens mening overveie hva som ønskes oppnådd ved en slik bestemmelse.

Det er etter komitéens mening ikke noen større grunn til at spørsmålet om sekretariatets innflytelse på tariffpolitikken skal gjøres avhengig av om vedkommende forbund ønsker Landsorganisasjonens økonomiske støtte. Enten må en — etter komitéens mening — tillegge sekretariatets koordinerende virksomhet betydning og trekke de konsekvenser av det som det fører med seg, eller en må framleis være av den oppfatning at forbundene sjøl skal ha avgjørende og helt selvstendig innflytelse over sine medlemmers lønns- og arbeidsvilkår.

Det er uten videre klart at så lenge lønnsnemnda består vil det under alle omstendigheter være mindre behov for en slik bestemmelse. Blir derimot lønnsnemnda opphevet, kan det være spørsmål om den gamle bestemmelse, slik som den er formet, dekker den praksis som med hjemmel av vedtektene har festnet seg.

Det er etter komitéens mening mange grunner som taler for å gi sekretariatet den innflytelse over forbundenes lønnspolitikk som praksis etter hvert har godkjent. Den omstendighet at denne praksis etter hvert har festnet seg uten at en kan si at de någjeldende vedtekter direkte nødvendiggjorde den, taler i og for seg for å vedtektsfeste den.

Skulle en gi forbundene en friere adgang til å drive lønnspolitikk enn den som er foreslått i punkt 1 i § 14, vil det etter komitéens mening bli vanskelig, for ikke å si umulig, å føre en samarbeidende lønnspolitikk. Etter formålsparagrafen skal Landsorganisasjonen bl. a. ha som formål å samordne lønnsstærkernes faglige, økonomiske og sosiale interesser. Vedtas for-

målsparagrafen som foreslått av komitéen for dette punkts vedkommende, bør en da etter komitéens mening, som en konsekvens av det, vedta punkt 1 i § 14. Derved muligjgjøres den koordinering som foreslåes i formålsparagrafen som et av de formål Landsorganisasjonen har.

Forslaget i punkt 1 i § 14 har komitéen ment er nødvendig om lønnsnemnda blir opphevet og om samfunnet fortsatt skal søke å føre en dirigert økonomi. Det er uten videre klart og skulle ikke trenge noen nærmere påvisning at den økonomiske politikken som forutsetter full sysselsetting, priskontroll og kontroll av næringslivet i det hele, med det formål å skape jamn inntektsfordeling i samfunnet, ikke lar seg gjennomføre uten at også lønnspolitikken innpasses i systemet. Det er sjølsagt at fagbevegelsen vil være best tjent med om tilpassingen til samfunnspolitikken løses av fagbevegelsen sjøl. Det er et forsøk på å skape muligheter for det som gjøres ved at en foreslår vedtektfestet denne praksis, selv om komitéen nok kan vedgå at motivet for denne praksis hittil i noe mon har vært en annen.

I en tid hvor organisasjonen utelukkende var en kamporganisasjon var en samordning av lønnspolitikken ikke så påkrevet som nå. I vårt land må fagbevegelsen være innstilt på at Landsorganisasjonen og forbundene må være med på å trekke opp linjene for den økonomiske politikken i samfunnet. På den annen side er ikke arbeiderbevegelsens stilling i samfunnet så rotfestet at en ikke også må ha fritt slag til å løse interessetvistene ut fra de synspunkter som ble fulgt før arbeiderbevegelsen fikk avgjørende innflytelse i samfunnet. Ved at fagbevegelsen selv i sine vedtekter lager regler etter de retningslinjer som komitéen foreslår i punkt 1 i § 14, skulle det etter komitéens mening bli mulig å føre en lønnspolitikk som de fagorganiserte arbeidere til enhver tid vil være best tjent med.

Forbundenes uavhengighet og selvbestemmelsesrett synes kanskje å tale mot den bestemmelse som komitéen foreslår. Dypere sett er dette etter komitéens mening bare tilsynelatende. Hele organisasjonstanken bygger på solidaritet og på at mindretallet lojalt skal bøye av for flertallet. *Dette fører med*

seg at det enkelte forbund må innskrenke sin handlefrihet til fordel for de av fellesskapet opptrukne retningslinjer. I virkeligheten er dette bare en videreføring av den tanke at de enkelte medlemmer i fagforeningen har plikt til å respektere de retningslinjer flertallet har trukket opp, og at den enkelte fagforening plikter å bøye av for de vedtak som den høyere enhet — forbundet — gjør.

Komitéen er derfor blitt stående ved å anbefale et forslag som i sine konsekvenser vil føre med seg en sentralisering av lønnspolitikken. Imidlertid er dette, som foran påvist, ikke noe annet enn en vedtektsfesting av praksis som allerede er sikker innen alle forbund tilsluttet Landsorganisasjonen.

Når det gjelder *plassoppsvingen* så kan forbundene etter komitéens forslag foreta den straks samtykke til å reise tariffkrav foreligger. Skal en imidlertid gå videre og også sette i verk arbeidsstansen fordi forhandling eller mekling ikke har ført fram, synes det etter komitéens mening rimelig at sekretariatet på nytt gis høve til å ta standpunkt til spørsmålet om å sette arbeidsstansen ut i livet. For det første kan det tenkes at sekretariatet vil søke å gjøre ennå et forsøk på å løse tvisten, og dernest kan det også tenkes at det ville være rimelig å høre hva de som er berørt av interesselvisten mener om iverksetting av arbeidsstansen. Det er disse tanker som har ført med seg at komitéen fremmer forslagene i punktene 3 og 4 i § 14.

Det vil alltid være meget viktig for fagbevegelsen at en får medlemmene til å møte opp ved avstemninger og i det hele til å delta aktivt i fagbevegelsens arbeid. Spørsmålet om en ved avstemninger om lønns- og arbeidsvilkårene skal søke å innarbeide regler som til en viss grad vil kunne føre med seg møteplikt, har komitéen drøftet meget nøye.

En har sett det slik at det vil kunne bidra til å øke aktiviteten hos medlemmene at de selv ved direkte avstemning får øve innflytelse på sine egne lønns- og arbeidsvilkår. Komitéen foreslår derfor i § 15 punkt 1, at alle tarifforslag som regel skal sendes ut til avstemning blant de medlemmer interesselvisten gjelder. Noe annet er at Landsorganisasjonens besluttende or-

ganer til enhver tid må ha oversikten over tariffpolitikken i vårt land. Det er videre klart at representantskapet må ha rett og plikt til å trekke opp retningslinjene for den koordinerende lønnspolitikken. At kongressen vil ha en slik rett er selvsagt. Hovedregelen skal og må imidlertid være, slik som forslaget gir uttrykk for, at det er medlemmene som ved direkte avstemning øver innflytelse på om et tarifforslag er vedtatt eller forkastet.

Når det blir gjort må en også etter komitéens mening ha rett til å stille det krav til medlemmene at de møter opp. Noen direkte tvang kan selvsagt ikke komme på tale. Dette problem med å få medlemmene fram til avstemning, har gjentatte ganger vært drøftet innen fagbevegelsen. Hovedavtalens § 15, punkt V, har søkt indirekte å få medlemmene til å møte ved avstemningen over tarifforslag ved å bestemme at de som ikke møter mister retten til fortsatt stønad. Denne måte å søke å oppmuntre til frammøte på ved avstemningen over tarifforslagene, kan kanskje i noen mon være effektiv etter at arbeidsstans er inntrådt, *men den har neppe den samme virkning ved avstemningen over tarifforslag før arbeidsstansen er satt ut i livet*. Komitéen er blitt stående ved — i § 15 og punktene 2—4 — å foreslå en indirekte tvang som dog i sin helhet bygger på sunne demokratiske prinsipper. Det er etter komitéens mening så viktig at medlemmene møter opp ved avstemning over tarifforslag, at en må ha rett til å kreve at avstemningen skal gi et fullgyldig uttrykk for viljen hos de medlemmer interessetvisten gjelder om avstemningen skal være bindende.

Spørsmålet om arbeidsstans eller ikke, er et så alvorlig spørsmål for hver enkelt arbeidstaker og for den organisasjon de er medlem av at en skulle vente at de som er berørt av interessetvisten møter opp ved avstemning. Erfaringen viser imidlertid at det ikke alltid er tilfelle. Det er ut fra denne erfaring og etter en nøye gjennomdrøfting av problemene at komitéen fremmer forslagene i § 15, punktene 2—4.

Punkt 2 slår fast at flertallet av de interessetvisten gjelder alltid har avgjørende innflytelse på avstemningen. Har fler-

tallet av de interessetvisten gjelder uttalt seg for eller mot et forslag som er satt fram, er avstemningen alltid bindende. Har ikke flertallet av de interessetvisten gjelder avgitt stemme for vedtaking eller forkasting av et tarifforslag, er det ikke etter punkt 3 bindende uten i de tilfelle at $\frac{2}{3}$ av de interessetvisten gjelder, har deltatt. I slike tilfeller vil det som oftest være sterk meningsskilnad, og det vil da etter komitéens mening ikke være riktig at ethvert flertall — uansett oppmøte, skal ha avgjørende innflytelse på avstemningsresultatet. En har derfor foreslått at her må en minst kreve at $\frac{2}{3}$ av de interessetvisten gjelder skal ha møtt og stemt om resultatet skal være bindende, og en foreslår derfor i punkt 4, at om ikke $\frac{2}{3}$ har tatt del i avstemningen, er avstemningen rådgivende, forutsatt at ikke over 50 pst. av de interessetvisten gjelder har uttalt seg enten for eller mot forslaget. I slike tilfeller har da sekretariatet — etter komitéens forslag, og etter at vedkommende forbundsstyre er hørt — adgang til å treffe endelig avgjørd i spørsmål om et tarifforslag skal vedtas eller forkastes.

Til støtte for det standpunkt som komitéen her foreslår, vil en nevne at forbundsledelsen i Sverige har veto i tariffspørsmål og at avstemningen bare er veiledende. En slik bestemmelse finner en ikke å ville foreslå innført hos oss, men en nevner den i samband med de spørsmål som her er oppe til drøfting, fordi det vistnok er en kjensgjerning at denne bestemmelse ikke møter noen som helst opinion innen svensk fagbevegelse.

De øvrige punkter i § 14 og 15, inneholder ikke noe annet enn det som nå finnes i de nå gjeldende vedtekter.

Ad § 16.

Støtnadsreglene er stort sett hentet fra de någjeldende vedtekter. Da ikke noen arbeidsstans vil være organisasjonsmessig lovlig, om en ikke går fram etter de retningslinjer som er foreslått, er det etter komitéens mening unødvendig å si at en ikke får Landsorganisasjonens økonomiske støtte om en ikke går fram på denne måte.

I punkt 4 har komitéen foreslått den forandring at istedet-

for den tidligere bestemmelse om at sekretariatet kan forhøye stønaden såfremt 40 pst. av et forbunds medlemmer berøres av en arbeidsstans samtidig, er proportsatsen satt ned til 25 pst. Dette har delvis sin årsak i at forbundenes medlemstall og tariffområde er blitt betraktelig økt fra den tid hvor bestemmelsen om 40 pst. kom med.

Ad § 17.

Bestemmelsene om kontingentsatsene er ikke forandret i komitéens forslag.

Komitéen har funnet det riktig å presisere at en endring av kontingentsatsene er en vedtektsendring. Satsene kan derfor ikke endres uten at det er satt fram forslag om det til behandling på kongressen og spørsmålet er ført opp på den endelige dagsorden.

Den eneste vesentlige endring som komitéen her foreslår gjelder tilskuddet til Folkets Hus Fond, hvor komitéen foreslår en utvidelse av tilskuddet, slik at dette også blir bereknet for halvtbetalende medlemmer med 5 øre pr. måned. Tilskuddet til Folkets Hus Fond blir derfor det samme som ved beregningen av kontingenten til Det norske Arbeiderparti's presse, opplysnings- og skolevirksomhet.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund har i de nåværende vedtekter § 2, punkt 3, en særordning når det gjelder kontingentbetalingen til Landsorganisasjonen. Denne særregel er sløytet i komitéens forslag. På den annen side er komitéen enstemmig av den oppfatning at de foreslåtte bestemmelser ikke uten videre kan bringes i anvendelse for Norsk Skog- og Landarbeiderforbund. Komitéen foreslår derfor at det overlates til sekretariatet å treffe særavtale med Norsk Skog- og Landarbeiderforbund om en rettfærdig kontingentordning for forbundet, som må forutsette å føre med seg at de økonomiske plikter Norsk Skog- og Landarbeiderforbund får, tilsvarende de plikter de øvrige forbund har når det gjelder kontingentinnbetalingen til Landsorganisasjonen.

Årsaken til at Norsk Skog- og Landarbeiderforbund ikke uten videre kan pålegges å betale kontingent til Landsorganisasjonen etter de satser som er foreslått i § 16, er bestemmelsen om at som heltbetalende reknes de som er i den høyeste kontingentklasse i forbundet, og halvtbetalende er de øvrige klasser i forbundet. Norsk Skog- og Landarbeiderforbund har 2 kontingentklasser. De som har vært sysselsatt i løpet av en måned i 6 dager eller mere, betaler den høyeste kontingent, mens de øvrige som har vært sysselsatt mindre enn 6 dager, etter forbundets lover er halvtbetalende. I mange andre forbund tilsluttet Landsorganisasjonen har en den regelen, at om en arbeidstaker i løpet av en uke ikke har vært sysselsatt i 3 dager eller mere, er han fritatt for kontingent. For slike arbeidstakere svarer derfor forbundene overhodet ikke kontingent til Landsorganisasjonen. Det er klart at om Norsk Skog- og Landarbeiderforbund skulle betale full kontingent til Landsorganisasjonen for alle arbeidstakere som er sysselsatt mere enn 6 dager i måneden, og halv kontingent for de som har mindre sysselsettelse pr. måned, ville det føre med seg at Norsk Skog- og Landarbeiderforbund kom til å betale mere i kontingent pr. medlem enn noen av de øvrige forbund tilsluttet Landsorganisasjonen.

Komitéen foreslår derfor at sekretariatet bemyndiges til å søke å finne fram til en særavtale med Norsk Skog- og Landarbeiderforbund inntil forbundet kan finne grunnlag for å innføre en annen kontingentordning for sine medlemmer enn den de nå nytter.

Innen komitéen har spørsmålet vært drøftet om å fastsette den del av Landsorganisasjonens kontingent som skal nyttes til samorganisasjonene. Da en imidlertid anser det fastslått at det til samorganisasjonenes drift kan nyttes et beløp som svarer til ca. 6 øre pr. helt- og 3 øre pr. halvtbetalende kontingentmerke, har en ikke funnet grunn til å innta noen bestemmelse om det i Landsorganisasjonens vedtekter.

Ad § 18.

Etter de nåværende vedtekter kan representantskapet etter § 3 innkreve ekstrakontingent under ekstraordinære forhold, dvs. de har under ekstraordinære forhold rett til å forandre den ordinære kontingent. Videre har sekretariatet rett til å utlikne ekstrakontingent, såfremt den ordinære kontingent ikke strekker til å dekke Landsorganisasjonens plikter i anledning av godkjente streiker og lockouter. Denne måten å utlikne ekstrakontingent på er etter komitéens mening lite tilfredsstillende. Komitéen har derfor foreslått at ekstrakontingent kan pålegges medlemmene av kongressen. Kongressen bør kunne pålegge ekstrakontingent uten noen i vedtektene bestemt begrensning. For representantskapets vedkommende foreslår komitéen at ekstrakontingent kan utliknes av dette når forholdene gjør det nødvendig. Sekretariatet foreslås gitt adgang til å utlikne ekstrakontingent når truende uro på arbeidsmarkedet gjør det ønskelig å styrke organisasjonens kampberedskap, eller når Landsorganisasjonens kasse ikke strekker til for å dekke de økonomiske plikter den har ved de konflikter den har godkjent. Komitéen antar at det vil være ønskelig å gi sekretariatet en noe større rett til å utlikne ekstrakontingent enn det har nå. I det hele mener komitéen at det i alminnelighet er uheldig å gå til utskrivning av ekstrakontingent *etter* at det er brakt på det rene at Landsorganisasjonens kasse er utilstrekkelig til å dekke de økonomiske plikter den har påtatt seg overfor de som er ute i arbeidskonflikt. Skal en få noen bredde i innbetalingen av ekstrakontingent til styrking av kampberedskapen, bør ekstrakontingenten etter komitéens mening utliknes *før* de store konflikter er blitt en realitet. Det er dette som for komitéen har vært avgjørende når den foreslår at sekretariatet får en større adgang enn tidligere til å utlikne ekstrakontingent.

Ad § 19.

Reglene om overflytting av medlemskap i fagbevegelsen som foreslås av komitéen er i det vesentlige de samme som de

som finnes i de nåværende vedtekter. Om dette viser en til de nåværende vedtekters § 2, punkt 5.

Ad § 20.

Som følge av at komitéen tidligere har lagt fram forslag til vedtekter for de faglige samorganisasjoner, er det etter komitéens mening unødvendig å ta inn utførlige bestemmelser om samorganisasjonene i Landsorganisasjonens vedtekter.

På kongressen i 1946 forelå det forslag fra Norsk Jernbane-forbund om at siste avsnitt i § 4, punkt 4, skulle forandres slik at medlemmene i de engere foreninger skal innordnes i samorganisasjonen på det sted de er bosatt, slik at de enkelte medlemmer får sin representasjonsrett på dette sted. Dette forslag ble av kongressen oversendt lovkomitéen. Komitéen finner ikke å kunne tiltre dette forslag og opprettholder derfor bestemmelsen i de någjeldende vedtekter, med den redaksjonelle endring at jernbanens personale skal slutte seg til den samorganisasjon hvor fagforeningen har sitt sete. Det lar seg etter komitéens mening ikke gjøre å gjennomføre en annen ordning av dette spørsmål enn den som de nåværende vedtekter fastsetter. Vil imidlertid jernbanens personale sikre seg representasjonsrett i samorganisasjonene, får de etter komitéens mening omorganisere sine foreninger etter fylkesgrensene. Etter komitéens mening skulle ikke det by på større vansker, og det er selvsagt at de nåværende distriktsforeninger likevel, om det finnes praktisk, kan opprettholdes. Det vil ikke etter komitéens mening la seg gjøre å la jernbanens personale få representasjonsrett i samtlige samorganisasjoner uten at de danner fylkesforeninger.

Ad § 21.

Det er i og for seg ganske klart at i og med medlemskapet plikter forbundene å endre sine vedtekter slik at det ikke blir motstrid mellom disse og Landsorganisasjonens vedtekter. Dette er også presisert av komitéen under motivene til vedtektenes § 2, men den har likevel funnet grunn til også å ta inn en sær-

skilt vedtektsbestemmelse om det, likesom komitéen har funnet grunn til å presisere at medlemskap i Landsorganisasjonen fører med seg plikt til å respektere de av Landsorganisasjonens organer gjorde vedtak. At medlemmene har en slik plikt er på det rene. Komitéen har likevel funnet grunn til å vedtektfeste denne bestemmelse for å utelukke enhver tvil på dette punkt.

Ad § 22.

Etter de nå gjeldende vedtekters § 2, punkt 4, skal de tilsluttede forbund ha en fast løpende kontingent som utgjør minst kr. 20.00 pr. medlem for heltbetalende og kr. 10.00 pr. medlem for halvtbetalende pr. år. Denne kontingent skal etter vedtektene nyttes til et streikefond. Noen slik avsetning er, så vidt komitéen kjenner til, ikke blitt gjort av noe forbund.

De krav som stilles i de gamle vedtekter om en så vidt stor årlig innbetaling til streikefondet, vil det formentlig aldri lykkes for forbundene å gjennomføre. Komitéen har imidlertid ansett det for viktig at det i alle forbund hvert år blir foretatt en rimelig avsetning til et kampfond, og en har også ønsket å slå fast at dette kampfond bør anbringes slik at det kan nyttes hurtig om situasjonen skulle kreve det.

Det kan naturligvis diskuteres om det av komitéen foreslåtte streikefond er tilstrekkelig. Komitéen er i tvil om det, men en har likevel ikke funnet grunn til å foreslå et høyere beløp. Forbundene kan selvsagt, om de måtte ønske det, og situasjonen skulle gjøre det mulig, høyne dette beløp så langt som de selv anser mulig.

Komitéen har ikke funnet å ville foreslå at Landsorganisasjonen foretar noen bestemt avsetning til det samme formål. Det bør imidlertid etter komitéens mening overveies om en ikke også i Landsorganisasjonen bør foreta bestemte avsetninger hvert år til dette formål.

Ad § 23.

Regler om suspensjon av tillitsmenn og avskjed av funksjonærer har en ikke tidligere hatt. Komitéen mener det er nødvendig å få regler om det.

Forslaget skulle etter komitéens mening gi løsning på alle spørsmål som kan tenkes å oppstå i samband med tillitsmenn og funksjonærer som ikke utfører sine plikter eller som setter seg utover de av organisasjonen gjorte vedtak.

Art § 24.

Tolkingstvistene har alltid vært avgjort av sekretariatet med rett for partene til å bringe tvisten inn for representantskapet og/eller kongressen. Slike tolkingstvister bør etter komitéens mening ikke prøves for de alminnelige domstoler. Det samme bør gjelde tvister av organisasjonsmessig art, hva enten det finnes positive bestemmelser om det i vedtektene eller ikke. På den annen side vil det være meningsløst å innta bestemmelser om at ingen av de organisasjonsmessig fattede vedtak kan prøves for domstolene, da en slik bestemmelse ville være i strid med gjeldende rett hos oss. Om f. eks. en funksjonær blir avskjediget og funksjonæren mener at avskjeden er i strid med Arbeidervernlovens bestemmelser, så vil det selvsagt, uansett hva det står i Landsorganisasjonens vedtekter, være adgang til for vedkommende å prøve lovligheten av dette vedtak ved domstolene. Komitéen har derfor ikke funnet grunn til å foreslå bestemmelser som avskjærer adgangen til prøving av tvistesporsmål for de sivile domstoler i større utstrekning enn norsk rett gir adgang til.

I henhold hertil framsetter komitéen følgende forslag til vedtekter for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge.

§ 1.

Formål.

Nr. 1

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge er en sammenslutning av landsomfattende faglige organisasjoner av lønns-takere hvis opptakelse er godkjent av kongressen eller representantskapet.

Den har til formål:

1. å arbeide for at de tilsluttede forbund ledes etter felles retningslinjer for derved ved gjensidig solidarisk samvirke mellom forbundene å skape enhet og kraft i arbeidet for å fremme og samordne lønnstakernes faglige, økonomiske og sosiale interesser.
2. å arbeide for å sikre friheten, rettsikkerheten og å videreføre den demokratiske styreform slik den har utviklet seg i Norge.
3. å arbeide for gjennomføring av økonomisk demokrati ved bl. a.:
  - a. at bedrifter og virksomheter overføres til samfunnseie hvor dette kan bidra til å fremme produksjonen, bedre lønnstakernes kår og den alminnelige velstand i samfunnet.
  - b. å sikre lønnstakerne en tilfredsstillende innflytelse i næringslivet.
4. å arbeide for en samfunnsutvikling som tar sikte på å skape større velstand og en rettferdig fordeling av samfunns-godene.

5. å arbeide for at fagorganisasjonen alltid er fri og uavhengig.
6. å drive opplysningsvirksomhet i samarbeid med Arbeider-
nes Opplysningsforbund.
7. å arbeide for utbygging av en sterk arbeiderpresse i Norge.
8. å arbeide for å sikre arbeiderrørsla forsamlingslokaler.
9. å holde ved lag og utvikle det internasjonale samarbeid og
arbeide for gjensidig økonomisk støtte mellom Landsorga-
nisasjonen, forbundene og andre lands faglige organisa-
sjoner.

For å nå disse mål kan Landsorganisasjonen samarbeide med nærstående organisasjoner og med alle framskrittvennlige krefter i folket.

§ 2.

Medlemsskap.

Som medlem av Landsorganisasjonen opptas landsomfat-
tende forbund.

1. Søknad om medlemsskap sendes sekretariatet ledsaget av:
  - a. 2 eksemplarer av vedtektene for organisasjonen.
  - b. Opplysning om organisasjonens stiftelsestid.
  - c. Medlemstall.
  - d. Erklæring om at organisasjonen vil følge Landsorgani-
sasjonens vedtekter og de vedtak som blir gjort av
Landsorganisasjonens organer.
  - e. Erklæring om at organisasjonen vil innta i sine vedtek-
ter en bestemmelse om at enhver lønnstaker innenfor
organisasjonens virkeområde kan bli medlem av for-
bundet.
  - f. Unntatt herfra er de lønnstakere som står tilsluttet eller
representerer et politisk parti som har nasistisk eller
fascistisk program eller formål som er beslektet hermed,
idet slike lønnstakere ikke kan bli medlem av forbund
tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

2. Søknaden avgjøres foreløpig av sekretariatet. Sekretariatets avgjerd må godkjennes av representantskapet eller kongressen.
3. Organisasjoner som er opptatt som medlemmer kan utelukkes fra medlemskapet ved vedtak av sekretariatet. Slikt vedtak kan innen 1 måned etterat en har fått skriftlig melding om det, påklages til representantskapet og kongressen uten at klagen har oppsettende virkning.
4. Utmelding av Landsorganisasjonen kan finne sted med 1 års oppsiing.

I utmeldingstia har medlemmene alle plikter og rettigheter. Ingen kan tre ut som medlem så lenge en er innviklet i arbeidsstans hvor også andre organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen deltar.

5. Brudd på denne bestemmelse kan føre med seg en konvensjonalbot på inntil kr. 5.00 pr. forbundsmedlem. Konvensjonalbotens størrelse fastsettes av sekretariatet med rett til appell til representantskapet.

§ 3.

Hovedkontor og daglig ledelse.

Landsorganisasjonen har sitt hovedsete i Oslo og ledes av et sekretariat, som velges på den i § 10 nevnte måte.

§ 4.

Landsorganisasjonens besluttende organer.

Organene er:

1. Kongressen.
2. Representantskapet.
3. Sekretariatet.

§ 5.

Kongressen.

1. Kongressen er Landsorganisasjonens høyeste myndighet.

Den holdes som regel hvert 4de år etter fastsetting av sekretariatet.

Kongressen består av 300 valte representanter og sekretariatets faste medlemmer.

2. Representantene til kongressen med tilsvarende antall varamenn velges med $\frac{4}{5}$ av de tilsluttede forbund og $\frac{1}{5}$ av de faglige samorganisasjoner.

Forbundenes mandater fordeles av sekretariatet mellom forbundene etter medlemstallet, dog slik at hvert forbund minst skal ha 1 representant med varamann. Ved fordelingen legger sekretariatet til grunn det gjennomsnittlige antall medlemmer etter betalt ordinær kontingent de siste 12 måneder før melding om tia for kongressen blir sendt ut.

Samorganisasjonene velger representanter etter medlemstallet for samme tidsrom.

Valg av representanter kan ikke finne sted før dagsordenen er lagt fram for de som skal delta i valget av representanter.

Til drøfting av kongressens dagsorden og valg av representanter skal det holdes særskilt møte blant de som har stemmerett.

Valget må være gjennomført så tidlig at sekretariatet får melding om det med nødvendige fullmakter minst 14 dager før kongressen tar til.

Fullmaktene utstedes av styret for vedkommende organisasjon og granskes av en fullmaktskomité på 5 medlemmer valgt av sekretariatet. Denne legger fram sin innstilling for kongressen, som gjør endelig vedtak.

3. Tia for kongressen fastsettes minst 7 måneder før den holdes. Melding om dette sendes organisasjonene sammen med utkast til foreløpig dagsorden for kongressen.
4. Forbund med tilsluttede underorganisasjoner, samorganisasjoner, sekretariat og representantskap har rett til å sette fram forslag for kongressen. Forslag fra underavdelinger i forbundene må sendes vedkommende forretningsutvalg som oversender forslaget til sekretariatet med utvalgets standpunkt til det innkomne forslag. Forslag fra samorganisasjonene, som alltid skal grunngis, framsettes av forret-

ningsutvalget. Forslagene må være kommet inn til sekretariatet minst 5 måneder før kongressen tar til.

Forslag til dagsorden, forretningsorden og de innsendte framlegg skal av sekretariatet sendes organisasjonene minst 2 måneder før kongressen.

5. Kongressen fatter vedtak om den endelige dagsorden og forretningsorden.
6. Ved avstemninger på kongressen har hver representant 1 stemme. Sakene avgjøres ved stemmeflertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.

Sekretariatets medlemmer og de av representantskapets medlemmer som er valgt som representanter til kongressen har ikke stemmerett i saker som angår ansvarsfrihet for de vedtak de har vært med på som medlemmer av henholdsvis sekretariat eller representantskap. Det samme gjelder om tvist mellom sekretariat og representantskap blir lagt fram på kongressen. I slike saker har de ikke stemmerett, men bare tale- og forslagsrett.

7. Valgte sekretærer har tale- og forslagsrett. Landsorganisasjonens revisjonsutvalg, ansatte sekretærer og avdelingsledere skal være til stede på kongressen hvor de har talerett. Revisjonsutvalget har forslagsrett i saker som det har plikt til å uttale seg om etter vedtektene.

§ 6.

Kongressens myndighetsområde.

Kongressen har:

1. Å behandle og treffe vedtak i alle saker som er ført opp på den vedtatte dagsorden. På dagsordenen skal alltid stå behandling av beretning og rekneskap for den forløpne kongressperiode.
2. Å velge formann og nestformann, kasserer, 1ste og 2nen sekretær.

Valg av tillitsmenn foregår ved særskilt valg og for øvrig etter reglene i punkt 3.

3. Å velge 15 medlemmer og 9 varamenn til sekretariatet. Av de 15 medlemmer er formann, nestformann, kasserer og førstesekretær faste medlemmer av sekretariatet. Øvrige valgte sekretærer er varamenn for disse. Medlemmene av sekretariatet skal være bosatt i Oslo eller nærmeste omegn, og så vidt mulig skal de fordeles på de forskjellige hovedyrker. Medlemmene av sekretariatet og de 4 første varamenn velges ved særskilt valg. Hvor valget foregår ved særskilt valg er ingen å anse som valgt uten at en har fått kvalifisert flertall. Har en ikke oppnådd det ved første avstemning, foretas bundet valg mellom de to som har oppnådd det høyeste stemmetall. Får disse to samme stemmetall, foretas loddtrekning.
4. Å velge revisjonsutvalg på 3 medlemmer. Formannen i revisjonsutvalget velges ved særskilt valg etter de regler som er nevnt i punkt 3.
5. Å foreta endringer i vedtektene for Landsorganisasjonen. Benkeforslag og endringer i vedtektene kan ikke opptas til behandling på kongressen uten at det har samband med et på ordinær måte framsatt forslag.
6. Å avgjøre ethvert stridsspørsmål som kan oppstå mellom sekretariatet og representantskapet, mellom disse og de tilsluttede organisasjoner eller mellom organisasjonene innbyrdes, om ikke vedtektene fastsetter noen annen måte å gå fram på.
7. Å fastsette kontingenten som skal betales til Landsorganisasjonen.
8. Å godkjenne opptaking av nye medlemmer eller å treffe endelig avgjerd i saker om utelukking av medlemmer.
9. Å fastsette erstatning for reiseutlegg, diet og tapt arbeidsfortjeneste i anledning kongressen og for kongressperioden.

Til kongressen betales den fastsatte erstatning av forbundene for de representanter som er valgt av disse. Samorganisasjonenes og sekretariatets representanter får betalt sin erstatning av Landsorganisasjonen.

§ 7.

Ekstraordinær kongress.

1. Ekstraordinær kongress kan innkalles av sekretariatet når det oppstår særlig viktige og uforutsette situasjoner. Den samme rett har representantskapet.
2. Den bør i alminnelighet innkalles med minst 15 dagers varsel, og den kan bare behandle de saker som var årsaken til innkallingen.
3. Representanter til den ekstraordinære kongress er de som er valgt til den siste ordinære kongress.

§ 8.

Representantskapets sammensetning.

Representantskapet er Landsorganisasjonens høyeste myndighet mellom kongressene.

1. Det består, med det unntak som er nevnt nedenfor, av 100 medlemmer, valgt av forbundene, 1 representant fra samlingsorganisasjonen for hvert fylke og sekretariatets faste medlemmer.

I representantskapet skal hvert forbund ha minst 1 representant. Intet forbund kan ha flere enn 5 representanter. Sekretariatet foretar for hele kongressperioden og umiddelbart etterat kongressen er holdt fordeling av representantene mellom forbundene. Ved fordelingen legger sekretariatet til grunn det gjennomsnittlige antall medlemmer hvert forbund har etter betalt ordinær kontingent de siste 12 måneder før kongressen.

Forbund som i løpet av en kongressperiode er blitt opptatt som medlem av Landsorganisasjonen, har rett til 1 representant i representantskapet i den kongressperiode som løper når opptaking skjer.

2. Representantskapet holder møte minst 1 gang hvert år i de år hvor det ikke er ordinær kongress. Ellers kan representantskapet innkalles så ofte som sekretariatet gjør vedtak

om det. Det skal innkalles når 5 av de tilsluttede forbund krever det.

3. Representantskapet ledes av Landsorganisasjonens formann hvis ikke representantskapet gjør vedtak om noe annet.
4. I representantskapet har ikke sekretariatets medlemmer stemmerett ved behandling av beretning og rekneskap.
5. Erstatning for reiser, diet og utlegg til representantskapets møter betales av Landsorganisasjonen.

§ 9.

Representantskapets myndighetsområde.

Representantskapet har:

1. å behandle og foreløpig godkjenne beretning, rekneskap og revisjonsberetning for foregående år. .
2. å behandle og vedta generelle retningslinjer for fagorganisasjonens tariffpolitikk i samsvar med § 1.
3. å fastsette lønningene for tillitsmenn i Landsorganisasjonen og samorganisasjonene.
4. å foreta suppleringsvalg for den gjenværende del av kongressperioden i tilfelle av at noen av de valgte tillitsmenn er fratrudd.
5. å ansette revisjonssjef og revisorer samt å fastsette disses lønninger og å fastsette revisjonsutvalgets og sekretariatets godtgjøring.
6. å godkjenne opptaking av nye medlemmer eller treffe avgjørd i saker om utelukking av medlemmer.
7. å endre den av kongressen fastsatte erstatning for diet og tapt arbeidsfortjeneste om det er oppstått et åpenbart misforhold mellom priser og satser.
8. å utlikne ekstrakontingent i samsvar med § 18.
9. å behandle andre saker som er ført opp på dagsordenen.

§ 10.

Sekretariatet.

1. Sekretariatet, hvis funksjonstid er kongressperioden, har sitt sete i Oslo.

Det er vedtaksført når minst 10 medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

2. Møter holdes så ofte det er nødvendig av hensyn til saksmengden.
3. Til sekretariatets møter har medlemmene møteplikt. Uteblir et medlem fra 3 møter etter hinannen uten at en melder gyldig forfall, skal en utelukkes fra sekretariatet og første varamann rykker da opp som fast medlem.
4. Sekretariatet gjør vedtak om hvilke funksjonærer i Landsorganisasjonen som skal delta i sekretariatets møter. De som deltar har ikke stemmerett.

§ 11.

Sekretariatets myndighetsområde.

Sekretariatet har:

1. å lede Landsorganisasjonens daglige virksomhet i samsvar med vedtektene, kongressens og representantskapets vedtak.
2. å ansette funksjonærer og fastsette disses lønns- og arbeidsvilkår.
3. å forvalte Landsorganisasjonens midler i samsvar med § 12, og å foreta bevilgninger som ikke er fastsatt av kongressen eller representantskapet.
4. å påse at de tilsluttede organisasjoner følger de retningslinjer som er trukket opp for fagorganisasjonens virksomhet.
5. å lede tariffbevegelsen slik at den blir i samsvar med Landsorganisasjonens formål, og å påse at organisasjonene følger bestemmelsene i §§ 14 og 15.
6. å forvalte Folkets Hus Fond.
7. å fungere som styre for fagorganisasjonens pensjonskasse i samsvar med kassens vedtekter.
8. å bistå forbundene ved forhandling om lønns- og arbeidsvilkårene.
9. å følge utviklingen innen arbeidsmarkedet og næringslivet.

10. å innkalle representantskapet og kongressen og forberede de saker som skal opp til behandling der.
11. å vedta de faglige samorganisasjoners budsjett, og å godkjenne valg og ansettelse av funksjonærer i samorganisasjonene i samsvar med disses vedtekter.
12. å suspendere tillitsmenn og å avsette funksjonærer i samsvar med reglene i § 23.
13. å utlikne ekstrakontingent i samsvar med § 18.
14. å avgjøre tvister om forståelse av Landsorganisasjonens vedtekter.
15. å treffe vedtak i andre saker som vedrører organisasjonen og som ikke spesielt hører inn under kongressen eller representantskapet.

§ 12.

Firmategning og forvaltning.

1. Sekretariatet bestemmer hvem som skal forplikte Landsorganisasjonen.
2. Landsorganisasjonen skal fortrinnsvis anbringe sine midler i bank-, stats-, kommune-, hypotek- eller kredittforeningsobligasjoner. Dessuten kan midler nyttes til kjøp av fast eiendom og tegning av aksjer i foretak som organisasjonen har interesse av å være medeier i.
3. Alle rentebærende verdipapirer tilhørende Landsorganisasjonen skal oppbevares i bankdepot.
4. Sekretariatet må til enhver tid påse at Landsorganisasjonens midler anbringes slik at de i påkommende tilfeller kan realiseres hurtig.

§ 13.

Revisjon.

1. Revisjonen i Landsorganisasjonen og forbundene skal utføres av Landsorganisasjonens revisjonskontor.

2. Revisjonen skal gjennomgå rekneskaper, kasse og verdipapirer kritisk og tallmessig etter en av revisjonsutvalget utarbeidet og av representantskapet godkjent instruks.

Revisjon av samtlige rekneskaper skal foregå kontinuerlig minst 1 gang hver måned. Kontroll av kassebeholdninger, verdipapirer og bankbøker skal finne sted til ubestemte tider og minst 6 ganger om året. Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autorisert revisjonsprotokoll, og forelegges revisjonsutvalget, sekretariatet eller forbundsstyret. Etter at en er gjort kjent med revisjonsprotokollen, undertegnes den henholdsvis av Landsorganisasjonens formann eller vedkommende forbundstyreformann.

3. Desisjon av Landsorganisasjonens rekneskaper foretas av kongressen.

Forbundenes rekneskaper desideres av landsmøtene. For forbundenes vedkommende avgis en foreløpig desisjon av hovedstyret (representantskapet) og for Landsorganisasjonens vedkommende av representantskapet.

Samtlige rekneskaper skal være undertegnet av den revisor som har den daglige revisjon, revisjonskontorets sjef og vedkommende revisjonsutvalgs formann.

En av revisjonskontorets fast ansatte revisorer plikter å være til stede på de møter hvor desisjonen foregår.

I Landsorganisasjonen står revisjonsutvalget i ansvar til kongressen, og har å legge fram innberetning over revisjonen hvert år.

Virkeområdet for forbundenes kontroll- og desisjonsutvalg fastsettes av forbundene selv.

4. Revisjonsutvalget har i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes er i samsvar med Landsorganisasjonens vedtekter og vedtak. Revisjonsutvalget som er revisjonskontorets overordnede, skal sammen med revisjonskontorets sjef innstille til sekretariatet på nødvendig, midlertidig assistanse for revisjonen, og har den samme rett når det gjelder suspensjon eller oppsying.

5. Landsorganisasjonens revisjonskontor fører tilsyn med samorganisasjonenes rekneskaper. Kontoret kan dessuten overta andre oppdrag etter vedtak fra sekretariatet i hvert enkelt tilfelle.

§ 14.

Tariffkrav og tariffrevisjoner.

1. Vil et forbund fremme krav om ny tariffavtale eller si opp en tariffavtale, må dette godkjennes av sekretariatet på forhånd. Melding til sekretariatet må i alminnelighet gis 1 måned før kravet blir satt fram eller tariffavtalen blir sagt opp.
2. Plassoppsing kan forbundene foreta når sekretariatets godkjenning etter punkt 1 er gitt.
3. Fører ikke forhandling og mekling fram og forbundene vil sette arbeidsstansen i verk, må sekretariatets godkjenning innhentes.
4. Sekretariatet kan, om det ikke godkjenner iverksetting av arbeidsstansen, gjøre vedtak om nye forhandlinger under ledelse av sekretariatet. Forhandlingene føres i samråd med vedkommende forbundsstyre. Sekretariatet kan også før det treffer endelig avgjerd sende saken til avstemning blant de medlemmer som tariffvisten gjelder.
5. Sekretariatet skal såfremt en tariffbevegelse omfatter flere forbund eller fag, overta ledelsen og i samråd med vedkommende forbund velge et forhandlingsutvalg. Den samme adgang skal også sekretariatet ha hvis en tariffbevegelse i et enkelt forbund i sine økonomiske virkninger kommer til å berøre flere forbund.

§ 15.

Avstemning over tarifforslag — arbeidsstans.

1. Tarifforslag skal som regel legges fram for de medlemmer interessetvisten gjelder.

Avstemningsresultatet skal gi et fullgyldig uttrykk for viljen hos medlemmene.

2. Har flertallet av de medlemmer som interessetvisten gjelder, stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet stemt mot er det forkastet.
3. Fylles ikke vilkåret i punkt 2 er avstemningen ikke bindende med mindre $\frac{2}{3}$ eller mere av de medlemmer interessetvisten gjelder, har deltatt i avstemningen.
4. Har mindre enn $\frac{2}{3}$ tatt del i avstemningen, og vilkåret etter punkt 2 ikke er fylt, er avstemningen rådgivende. Sekretariatet skal da etter at vedkommende forbundsstyre er hørt, treffe endelig avgjerd.
5. Omfatter en tariffbevegelse flere forbund eller fag og det foreligger et forslag som er anbefalt av sekretariatet og flertallet i de interesserte forbundsstyrene, kan sekretariatet gjøre vedtak om felles avstemning. For denne avstemning gjelder reglene i punktene 2—4.
6. Sekretariatet har i samråd med vedkommende forbund rett til å søke en arbeidsstans løst ved direkte forhandlinger med arbeidsgiverne eller å heve en arbeidsstans.
7. Sekretariatet skal ha rett til å foreta det som er nødvendig for å søke en arbeidsstans ført til best mulig avslutning ved f. eks. å gjøre vedtak om arbeidsstans i andre fag eller bransjer når sådan utviding ansees tjenlig. Før slik utviding settes i verk, må vedkommende forbundsstyre gis høve til å uttale seg.
8. Blir ikke sekretariatet og vedkommende forbund samde om en godkjenning, utviding eller avslutning av en arbeidsstans, kan en av partene kreve saken brakt inn for representantskapet til avgjerd. Gjelder arbeidsstansen en enkelt gruppe eller forening, har denne høve til ved 1 representant å uttale seg i representantskapet.
9. Under arbeidsstanser som angår flere forbund, skal ikke noe forbund kunne treffe endelig avgjerd med arbeidsgiverne uten sekretariatets godkjenning.
10. Under arbeidsstanser som er nevnt i punkt 9 må ikke meldinger til pressen sendes ut av noe forbund uten etter samråd med sekretariatet.

§ 16.

Stønad under arbeidsstans.

1. Under arbeidsstans, som er godkjent i henhold til §§ 14 og 15, har berettigede forbund rett til refusjon fra Landsorganisasjonen fra og med 8. streikedag for de av sine medlemmer som arbeidsstansen omfatter og som har betalt kontingent og vært medlemmer av sitt forbund i inn- eller utland i minst 2 måneder før arbeidsstansen brøt ut. For nyutlærte, som inntreer i sitt forbund straks ved læretidens utløp, og ved arbeidsstanser hvor organisasjonsretten blir angrepet, kan refusjon utbetales straks medlemskapet er inntrådt.

For den første streikeuke betales ingen refusjon fra Landsorganisasjonen.

2. Om en arbeidsstans i et fag, eller noen av de tiltak sekretariatet iverksetter i henhold til §§ 14 og 15 fører med seg at også medlemmer i andre fag blir uten arbeid, har forbundet også krav på refusjon for disse medlemmer.
3. Når arbeidsstans inntreer, skal vedkommende forbund straks sende inn til sekretariatet en fortegnelse over de som etter punkt 1 har krav på stønad i forbundet, og som Landsorganisasjonen har plikt til å yte delvis refusjon for.

Fortegnelsen skal inneholde navn, år og dato for innmeldelse m. v. Skjemaer til dette utleveres av Landsorganisasjonen.

Under større arbeidsstanser kan sekretariatet tillate sløyfing av spesifisert navneliste mot at riktig antall stønadsberettigede oppgis.

Oppgavene sendes inn for hver uke så lenge arbeidsstansen varer.

4. Så lenge Landsorganisasjonen har midler til det, skal det betales stønad til forbundene som er berørt av arbeidsstansen med kr. 1.— pr. dag for helt- og 50 øre for halvtbetalende berettigede medlemmer. Søn- og helligdager reknes med.

Kommer 25 pst. av et forbunds medlemmer i arbeidsstans samtidig, kan sekretariatet forhøye stønaden.

5. Etter at arbeidsstansen er slutt skal bekreftet avskrift av streikerekneskapene sendes sekretariatet innen 8 uker fra avslutningen.
6. Landsorganisasjonen har ikke plikt til å yte refusjon om ikke kravet blir satt fram senest 4 måneder etter at arbeidsstansen er slutt.

§ 17.

Kontingent.

Landsorganisasjonen kan pålegge sine medlemmer ordinær og ekstraordinær kontingent.

1. Den ordinære kontingent fastsettes av kongressen og skal så lenge vedtektene for så vidt ikke blir endret på den i vedtektene fastsatte måte, være kr. 0.30 pr. solgt heltbetalende kontingentmerke, og kr. 0.15 pr. solgt kontingentmerke i lavere klasser, dog er fristempelmerker, selv om disse betales, unntatt.

De forbund som har månedskontingent betaler henholdsvis kr. 1.25 og kr. 0.60 for hvert solgt kontingentmerke.

2. Som heltbetalende kontingentmerke reknes merke for høyest betalt kontingentklasse i forbundet, og som halvtbetalende kontingentmerke for de øvrige klasser med foran nevnte begrensning for fristempelmerke.
3. Av kontingenten reknes 10 øre for heltbetalende medlemmer og 5 øre for halvtbetalende medlemmer pr. måned som tilskudd til Folkets Hus Fond.

Av kontingenten reknes 10 øre for heltbetalende medlemmer og 5 øre for halvtbetalende pr. måned som tilskudd til Det norske Arbeiderpartis presse, opplysnings- og skolevirksomhet.

Ved disse avsetninger finnes antall helt- og halvtbetalende medlemmer ved at det merkeantall for helt- og halvt-

betalende hvorfor det i månedens løp er innbetalt kontingent, blir fordelt på månedens antall uker.

4. Ordinær kontingent betales hver måned etterskuddsvis, senest den siste dag i den påfølgende måned.
5. Ved kontingentens innbetaling legges ved en skjematisk oppgave over medlemstall ved månedens begynnelse og slutt samt gjennomsnittlig medlemstall i hver klasse.
6. For ordinær kontingent gjelder ingen fritakelse. Restanser må ikke finne sted unntatt i særlige tilfeller når sekretariatets samtykke til en bestemt tidsutsettelse med kontingenten er innhentet.
7. Forbund som uten sekretariatets samtykke reterer kontingent utover 14 dager fra forfallsdag, taper retten til mulig stønad av Landsorganisasjonen fra forfallsdag og inntil 3 måneder etter at gjelden er betalt.

§ 18.

Ekstrakontingent.

1. Ekstrakontingent kan når forholdene gjør det nødvendig pålegges medlemmene av representantskapet.
2. Sekretariatet kan også foreta utlikning av ekstrakontingent når truende uro på arbeidsmarkedet gjør det ønskelig å styrke organisasjonens kampberedskap, eller når Landsorganisasjonens kasse ikke strekker til for å dekke de økonomiske plikter den har ved de arbeidsstanser den har godkjent.
3. Den utliknede ekstrakontingent innbetales av forbundene til de tider som henholdsvis representantskapet eller sekretariatet fastsetter. Forbundene kan selv fatte vedtak om ekstrakontingent helt eller delvis skal utliknes på medlemmene.
4. Sekretariatet har rett til å kontrollere forbundenes oppgave over medlemstall, og kan forlange bekreftet avskrift av rekneskaper, oppsatt på en slik måte at medlemstall og kontingentfritaking framgår av det.

5. Forbund som uten sekretariatets samtykke resterer ekstraordinær kontingent utover 14 dager fra forfallsdag, taper rett til mulig understøttelse av Landsorganisasjonen fra forfallsdag og inntil 3 måneder etter at gjelden er betalt.

§ 19.

Overflytting av medlemskap i forbundene.

1. Forbundene har plikt på seg til å motta medlemmer fra et annet forbund, når medlemmene har sin medlemsbok i orden i sitt gamle forbund, og er utmeldt av dette.
2. Vilkåret for slik overføring er at medlemmet har fått sysselsettelse i et yrke som ligger innenfor forbundets virkeområde.
3. Overføring skal finne sted innen 2 måneder reknet fra det tidspunkt medlemmene har fått sysselsettelse i vedkommende yrke. I slike tilfeller får medlemmet straks rettigheter i det nye forbund. Innskrivningspenger skal ikke betales og medlemsbok skal utleveres gratis.

§ 20.

De faglige samorganisasjoner.

1. De faglige samorganisasjoner som er hjelpeorgan for Landsorganisasjonen, skal organiseres etter de til enhver tid vedtatte vedtekter.
2. Personalet ved jernbanen og ved jernbanens anlegg skal slutte seg til den samorganisasjon hvor fagforeningen har sitt sete.

§ 21.

Medlemmenes plikter overfor Landsorganisasjonen.

Forbundenes vedtekter må ikke inneholde noe som strider mot Landsorganisasjonens vedtekter, formål og lovlige vedtak.

§ 22.

Kampfond.

1. Hvert medlem i Landsorganisasjonen må opparbeide et kampfond som tilsvarer minst kr. 100.— pr. forbundsmedlem.
2. Kampfondets midler skal anbringes slik at de hurtig kan nyttes til stønad når situasjonen krever det.

§ 23.

Suspensjon av tillitsmenn og funksjonærer.

1. Tillitsmennene kan suspenderes av sekretariatet. Suspensjonen kan skje med bibehold eller tap av den suspendertes lønn.

Suspensjonen må legges fram til første representantskap til foreløpig godkjenning og for kongressen til endelig avgjerd.

Den suspenderte har i slike tilfeller, om han ønsker det, talerett i representantskapet og på kongressen.

2. Funksjonærer kan oppsies av sekretariatet med de frister som er avtalt i ansettelsesvilkårene. De kan avskjediges av sekretariatet om det mener å ha rettslig grunnlag for det.

I de tilfeller ansettelsesmyndigheten tilligger representantskapet, skal sekretariatet alltid innberette saken dit med redegjøring om grunnen til at oppsiingen, eventuelt avskjedigelsen, har funnet sted.

Ved oppsiing, eventuelt avskjed av funksjonærer ved revisjonskontoret, skal revisjonsutvalget alltid høres før vedtak fattes av sekretariatet.

3. I tilfelle suspensjon eller avskjed har sekretariatet alltid fullmakt til å treffe en midlertidig ordning med ansettelse av ny tillitsmann eller funksjonær inntil saken er blitt behandlet av de rette instanser.

§ 24.

Avgjerd av tvister.

Tolking av disse vedtekter og tvister om forståelsen av dem, kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De avgjøres av sekretariatet med rett til appell til førstkommande representantskapsmøte eller kongress. På samme måte avgjøres organisasjonsmessige tvistesporsmål som ikke direkte er løst i vedtektene.

§ 25.

Disse vedtekter tar til å gjelde fra .....
Fra samme tid oppheves loven av 1. juli 1946.

Oslo, 28. desember 1948.

Jens Berg.

Håkon Thesen. S. Evang. Klaus Kjelsrud. Odd Humblen.

Gustav Sjaastad.

Innkomne forslag til

ENDRINGER I LANDSORGANISASJONENS LOVER

NORSK ARBEIDSMANNSFORBUND

Bjørkåsen Grubearbeiderforening foreslår:

Nr. 2

§ 6, 4.

Første avsnitt forandres fra 5 til 6 måneder.

Motivering:

Med de store avstander vi har i vårt land går det i mange tilfeller en hel uke med posten hver vei fra Oslo og hit. Til dette kommer så at de mange små foreninger ikke har anledning til å avholde møter så ofte og så hurtig som store foreninger i byer. Det vil av den grunn være vanskelig å få behandlet dags-

ordenen på en forsvarlig måte og da særlig som denne gang da selve årstiden gjør det vanskelig for medlemmene utover landsbygda.

Forbundsstyrets vedtak: Tiltres av forbundet.

Dunderland Jernbanearbeiderforening foreslår:

§ 3, punkt 1. Avsnitt 5:

Nr. 3

«Av kontingenten bereknes kr. 0.10 for helt- og kr. 0.05 for halvt-betalende medlemmer pr. måned til arbeiderpartienes opplysnings- og skolevirksomhet.»

Motivering:

Det er kjent at det er flere politiske partier tilsluttet A.F.L. Bestemmelsen om enerett for D.N.A. virker derfor urettferdig.

§ 6, punkt 8:

Nr. 4

«Lønningene for de valgte tillitsmenn fastsettes av kongressen til normer som ligger på linje med det vanlige arbeidere tjener, med et tillegg som ikke må overstige $\frac{1}{2}$ av samme. Revisjonssjefens lønn fastsettes av representantskapet.»

Motivering:

Den som regel store forskjell det er på hva en arbeider tjener og på hva en av de valgte tillitsmenn kan oppnå i lønn, er etter foreningens syn ikke forenlig med solidaritet. Det bør være, i hvert fall en tilnærmet størrelse av forholdet mellom en arbeiders og en tillitsmanns fortjeneste. Revisjonssjefens lønn antas å være bestemt av gjeldende overenskomster. Den tidligere ordning bør derfor fortsette.

Forbundsstyrets vedtak: Forslaget kan ikke tiltres.

NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Sten-, Jord- og Sementarbeidernes Forening, Bergen, foreslår:

§ 1, punkt 1 tilføyes:

Nr. 5

«å gjennomføre den sosialistiske samfunnsordning.»

M o t i v e r i n g :

Da sosialismen er arbeiderklassens politiske mål må dette klart framgå av A.F.L.'s formålsparagraf.

Forbundsstyret er enig i forslaget.

Nr. 6 § 1, punkt 3:

«å medvirke til å bedre arbeidsvilkårene og heve arbeidernes reallønn.»

M o t i v e r i n g :

Da hevning av lønn og reallønn er 2 forskjellige ting, mener vi at det klareste begrep må komme til anvendelse.

Forbundsstyret anbefaler forslaget.

Nr. 7 § 1, punkt 5, foreslåes tilført:

«og N.K.P. og D.N.A.».

M o t i v e r i n g :

Da begge våre politiske arbeiderpartier driver en utstrakt opplysningsvirksomhet, mener vi opplysningsarbeidet må samarbeides av alle krefter i arbeiderbevegelsen.

Forbundsstyret kan ikke anbefale forslaget.

Et mindretall anbefaler forslaget vedtatt.

Nr. 8 § 3, punkt 1, 5. avsnitt foreslåes omredigert til:

«som tilskudd til D.N.A. og N.K.P.'s presse» osv.

M o t i v e r i n g :

Da vi har 2 politiske arbeiderpartier, mener vi at disse må få tilskudd til sin presse, opplysnings- og skolevirksomhet, forholdsvis etter oppnådd stemmetall ved de parlamentariske valg.

Forbundsstyret kan ikke anbefale forslaget.

Et mindretall anbefaler forslaget.

Nr. 9 § 7, punkt 2 a, forandres til:

«Forbund velger etter følgende forholdstall: Hvert forbund 1 representant. Forbund som har fylt 5 000 medlemmer 2 representanter,

videre 1 representant for hvert 5 000 medlemmer inntil 4 representanter, deretter 1 representant for hvert 10 000 medlemmer. Etter samme regler velges varamenn.»

Motivering:

Ifølge industriforbundsformen som er vedtatt av kongressen skal flere forbund sammenslutes. Dette er nå gjennomført av Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund. Det nye forbund taper ved slike sammenslutninger representanter i representantskapet. Valg etter medlemstallet forholdsvis er dessuten en demokratisk og anerkjent valgmetode i arbeiderbevegelsen, som vi mener må bibeholdes og utvides.

Forbundsstyret anbefaler forslaget.

§ 7, nytt punkt 8:

Nr. 10

«Fastlønnede tillitsmenn som er valgt eller ansatt for lengre tid enn 1 år ad gangen, kan ikke velges som representanter til L.O.s representantskap. Unntatt fra denne bestemmelse kan velges 1 av de fastlønnede tillitsmenn fra hver samorganisasjon.»

Motivering:

Arbeiderne anser det nødvendig at L.O.s representantskap blir sammensatt mest mulig fra arbeidsplassen.

Forbundsstyret kan ikke anbefale forslaget.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Platearbeidernes Forening, avd. 2, Oslo, foreslår:

§ 1, tilføyelse til punkt 4:

Nr. 11

«Å styrke og utvikle arbeidernes demokratiske rettigheter så vel innen organisasjonen som samfunnet.»

§ 10, tilføyes som nytt punkt 11:

Nr. 12

«Overenskomsten angående lønns- og arbeidsvilkår skal avgjøres av angjeldende organisasjons medlemmer ved uravstemning» (som det står i § 15, pkt. II, i Hovedavtalen).

Hovedstyret uttaler:

Spørsmålet om å styrke og utvikle arbeidernes demokratiske rettigheter innen organisasjonen kan etter hovedstyrets oppfatning ikke inntas som et formål i loven, da kongressen er suveren til å fatte beslutninger i slike saker. Derimot er hovedstyret enig i forslaget når det gjelder samfunnet, og anbefaler at dette spørsmål blir behandlet av den nedsatte lovkomité.

- Nr. 13 *Avd. 12, Jern- og Metallarbeidernes Forening, Tr.heim, foreslår:*
 «Kongressen fastslår at L.O. og de tilsluttede forbund er en partipolitisk uavhengig og suveren organisasjon.»

Motivering:

Så lenge klassesamfunnet består vil fagorganisasjonens viktigste oppgave være å verne om og fremme medlemmenes økonomiske interesse. Det skulle stå helt klart for noen hver, at for å kunne løse denne fornemste oppgave tilfredsstillende må L.O. fritt og uavhengig til enhver tid kunne avgjøre om de skiftende regjeringer og deres politiske linje tjener fagorganisasjonens interesser eller ikke og ut fra en slik fri avgjørelse om L.O. skal støtte eller bekjempe dem.

Hovedstyret kan ikke anbefale forslaget.

NORSK KJEMISK INDUSTRIARBEIDERFORBUND

Metallurgiske Forening, avd. 8, Porsgrunn, foreslår:

- Nr. 14 1) Som § 3, nytt punkt 8:

«All kontingent til L.O., ordinær og ekstraordinær, må bare brukes til faglige gjøremål.»

Forretningsutvalget uttaler:

Det må bli kongressens sak å avgjøre om den vil forandre de nåværende lover i Landsorganisasjonen, men forretningsutvalget vil gjerne ha uttalt, at samarbeidet med Det norske Arbeiderparti og Landsorganisasjonen bør også gi uttrykk for at man økonomisk støtter presse-, skole- og opplysningsvirksomhet.

2) Porsgrunn Metallurgiske Forening vil oppfordre Landsorganisasjonen og forbundene til å gå inn for en forenkling av administrasjonen og samtidig lettelse av kontingenten, særlig for de lavere lønnsgrupper og ingen utskrivning av ordinær eller ekstraordinær kontingent til politiske formål, uten at spørsmålet på forhånd er forelagt medlemmene til uttalelse.

Nr. 15

Forretningsutvalgets motivering:

Forretningsutvalget forstår ikke forslagetets mening om en forenkling av administrasjonen innenfor Landsorganisasjonen og forbundene.

Med hensyn til Landsorganisasjonen bør forslagsstilleren da peke på hva som kunne spares der, og når det gjelder forbundene, står disse fritt overfor kongressen til selv å bestemme sin administrasjon.

Når det gjelder spørsmålet om ordinær kontingent til politiske formål, får det bli kongressens sak å avgjøre dette i hvert enkelt tilfelle.

3) § 7, punkt 2, nytt avsnitt:

«Til representantskapet bør ikke velges fastlønnede tillitsmenn.»

Nr. 16

Motivering:

Vi anser det for å være av avgjørende betydning at friskheten og sunnheten i organisasjonslivet opprettholdes og at der til L.O.s høyeste myndighet mellom kongressene velges kamerater som selv står på arbeidsplassen og således har det nødvendige samkvem med arbeidermassen.

Forretningsutvalget erklærer seg uenig i forslaget.

Avd. 44, Nitriden, Tyssedal, foreslår:

Nr. 17

1) Til § 3, punkt 1, annet avsnitt, står det:

Av kontingenten beregnes 10 øre for heltbetalende og 5 øre for halvtbetalende pr. måned som tilskudd til Det norske Arbeiderpartis presse, opplysnings- og skolevirksomhet.

Det foreslås at ordene:

Det norske Arbeiderpartis presse osv.

forandres til:

«Arbeiderpartienes presse osv.»

Motivering:

Fagforeningene består av medlemmer av begge de to arbeiderpartier, og alle medlemmer er med å betale denne kontingent. Det er derfor uriktig at bare det ene arbeiderparti skal tildeles støtte. Vår avdeling betrakter dette som et overgrep på medlemmenes demokratiske rettigheter.

Så lenge Opplysningsforbundet nekter opptakelse av det annet arbeiderpartis avdelinger og dets ungdomsforbunds avdelinger i forbundet, er avdelingen av samme oppfatning om dette, som nevnt ovenfor.

Forretningsutvalget viser til det som er sagt foran i anledning forslaget fra avd. 8.

Nr. 18   2) Til § 8, 1. punkt, 2 b, tredje avsnitt, etter første punktum, heter det:

I stedet for å la varamannen rykke opp, kan forbundene og samorganisasjonene om ønskes foreta nytt valg på representant osv.

Avdelingen foreslår at dette utgår av § 8.

Motivering:

Som paragrafens ordlyd er nå, kan den i visse høver gi anledning til misbruk.

Forretningsutvalget

oversender forslaget til Landsorganisasjonen uten motivering da det ligger utenfor forbundets virkeområde.

Nr. 19   3) Avdelingen foreslår følgende nye paragraf:

«§ 11.

Alle tariffer, hovedavtaler og andre viktige avtaler som berører de fagorganiserte arbeidere, skal utsendes til behandling og avstemning blant medlemmene.

Avtaler av ovennevnte art kan ikke gjøres bindende, før de medlemmer som berøres av saken ved avstemning har gitt flertall for den foreliggende sak.»

Nåværende § 11 blir § 12, § 12 blir § 13 osv.

Forretningsutvalget viser til uttalelsen i anledning avd. 2's forslag under tariffsituasjonen.

NORSK KOMMUNEFORBUND

Forretningsutvalget foreslår:

§ 2, *punkt 4*, Nr. 20
bør omredigeres og spørsmålet om avsetning til streikefond bør utgå, da det er få forbund som etterlever bestemmelsens ordlyd.

§ 2, *punkt 6*, Nr. 21
bør gis tilføyelse om at tilsluttede organisasjoner ikke kan ha egne lover som på noe punkt er i strid med Landsorganisasjonens lover.

§ 7, *punkt 3*, Nr. 22
bør endres således at adgang for forbund til å forlange representantskapet innkalt, bør omfatte flere forbund og at disse representerer minst 25 pst. av L.O.s samlede medlemstall.

§ 10, *punkt 1*, Nr. 23
bør gis en tilføyelse eller det inntas et særskilt punkt i denne paragraf som positivt gir Landsorganisasjonens representantskap adgang til under visse forhold å vedta retningslinjer i fagbevegelsens samlede lønns- og tariffpolitikk i en foreliggende situasjon.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet foreslår at lovkomitéens innstilling i pkt. 6 § 11 om forvaltningen av Folkets Hus Fond ikke tiltres. Om dette vises til dagsordenens pkt. 5.

Nr. 24

Videre innstiller sekretariatet at lovkomitéens pkt. 2 i § 17, Kontingent, får følgende ordlyd:

Som heltbetalende kontingentmerke reknes i alminnelighet merke for høyest betalt kontingentklasse i forbundet, og som halvtbetalende kontingentmerke de øvrige klasser med foran nevnte begrensning for fristempelmerke.

I de tilfeller denne ordning virker urimelig i forhold til kontingentklassene i andre forbund, kan sekretariatet treffe avgjørelse om at lavere kontingentklasser også skal reknes som heltbetalende.

Sekretariatets medlem Chr. Henriksen, foreslår at lovkomitéens forslag til pkt. 3 i § 19 — overføring av medlemmer i forbundene — skal finne sted fra det tidspunkt medlemmene har fått sysselsettelse i vedkommende yrke.

Sekretariatet slutter seg for øvrig til lovkomitéens innstilling.

DAGSORDENENS PUNKT 4b

**Normalvedtekter for forbund tilsluttet
Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge, og
normalvedtekter for avdelinger tilsluttet forbundene.**

Innstilling fra «lovkomitéen».

Nr. 25

Lovkomitéen har i henhold til det gitte oppdrag drøftet spørsmålet om å legge fram utkast til *normalvedtekter* for de tilsluttede forbund og avdelinger, på grunnlag av framlegget til nye vedtekter for Landsorganisasjonen, idet de tilsluttede organisasjoners vedtekter nødvendigvis må stå i samsvar med hverandre.

Framlegget til vedtekter for Landsorganisasjonen er imidlertid, både når det gjelder *systematikken* så vel som de *formelle* og *reelle* bestemmelser, så vidt avvikende fra de tidligere «lover» at det formentlig vil være riktig at kongressen først tar standpunkt til disse.

Komitéen vil under henvisning hertil foreslå:

1. Sekretariatet får i oppdrag å la utarbeide forslag til normalvedtekter for de tilsluttede forbund og avdelinger. Det forutsettes at forslaget kan bli ferdig utarbeidet innen 1. oktober 1949.
2. Forslaget sendes forbundene til uttalelse og forelegges representantskapet til godkjennelse.

Oslo, 28. desember 1948.

Jens Berg.

Håkon Thesen. S. Evang. Odd Humblen. Klaus Kjelsrud.

Gustav Sjaastad.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet slutter seg til lovkomitéens innstilling.

Nr. 26

DAGSORDENENS PUNKT 4c.

FORBUNDENES FORSIKRINGSKASSER

Nr. 27 Innstilling fra Lovkomitéen.

Kongressen i 1946 besluttet etter forslag fra Torbjørn Henriksen å oversende til lovkomitéen følgende forslag:

«Kongressen gir i prinsippet sin tilslutning til at alle forbundenes forsikringskasser overføres til en samlet kasse for alle fagorganiserte og at denne underlegges Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Den oppnevnte komité får bemyndigelse til å utarbeide forslag til lover for sådan forsikringskasse.»

Komitéen har drøftet saken for å søke å nå fram til en løsning som nevnt i kongressens vedtak.

Komitéen vil bemerke:

Forbundenes forsikringskasser har gjentatte ganger vært behandlet på Landsorganisasjonens kongresser. De har gjerne vært behandlet ut fra 2 bestemte forutsetninger. Den ene er at man måtte søke å nå fram til mere ensartede regler innenfor de tilsluttede forbund, slik at man skulle lette overføringene av medlemskap. Det annet er det prinsipielle, som også ligger i Torbjørn Henriksens forslag, om at Landsorganisasjonen skulle overta samtlige forsikringskasser, til dels motivert med det samme som nevnt ovenfor.

I forbindelse med et forslag til kongressen i 1927 fra Oslo Sporveiers Forening, hadde Norsk Kommuneforbunds hovedstyre gjort følgende merknad til saken:

«Allerede på Landsorganisasjonens kongress i 1913 forelå det fra den av Landsorganisasjonen nedsatte komité angående utredning av organisasjonsformene, spørsmålet om en fellesforsikring for alle forbund, forvaltet av Landsorganisasjonen. Spørsmålet foranlediget nedsatt en

komité, hvis innstilling forelå til kongressen i 1916. Komitéens innstilling gikk den gang ut på å fraråde «livsforsikring» underlagt Landsorganisasjonen som fellesforsikring. På Landsorganisasjonens kongress i 1917 uttaltes i den foreliggende flertallsinnstilling angående organisasjonens omlegging at forsikringsordningen bør gjøres ensartet innen alle forbund, så den ikke vanskeliggjør overgangen mellom forbundene. Senere har Landsorganisasjonens kongress vedtatt at ved overflytning fra det ene forbund til det annet, skal medlemmene beholde sine opparbeidede rettigheter i tilsvarende kasser som er i det forbund hvortil de overflyttes, således at den samlede medlemstid som er i Landsorganisasjonen legges til grunn. I den praktisk talt enstemmige kongressbeslutning angående organisasjonens omlegging som ble vedtatt i 1923, gis det i beslutningens premisser uttrykk for at det bør opptas til overveielse om ikke de bestående forsikringskasser kan samles inn under én administrasjon.

Ved denne uttalelse har ganske sikkert sekretariatet hatt for øye de såkalte «livsforsikringskasser», idet sekretariatet tidligere under samme avsnitt har uttalt seg med hensyn til «Arbeidsledighetsforsikring.»

Spørsmål om en felles «livsforsikringskasse» for Landsorganisasjonens medlemmer har således i en rekke år vært oppe til drøftelse og behandling uten at spørsmålet har fått en fordelaktig felles avgjørelse.

Det er derfor grunn til å etterkomme kongressens beslutninger av 1923 om at spørsmålet opptas til ny overveielse for om mulig å nå fram til en felles «livsforsikring».

I den anledning tillater man seg å anføre:

Til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon står for tiden tilsluttet 28 forskjellige industrier og fagforbund samt en enkelt avdeling med et medlemstall av tilsammen ca. 100 000. De fleste av disse forbund har sine «livsforsikringskasser» til fordel ved medlems, ektefelles og til dels barns død. Bidragenes størrelse avhenger av hvor lenge vedkommende har vært medlem av Landsorganisasjonen, da det som nevnt tidligere er vedtatt beslutning om at opparbeidede rettigheter i det enkelte forbund ved eventuell overflytning skal bibeholdes for tilsvarende kassers vedkommende i andre forbund. De nå bestående forsikringskassers statutter er noe forskjellig i de forskjellige forbund. Enkelte yter rettigheter etter antall års medlemskap, andre forbund etter antall innbetalte $\frac{1}{4}$ - og $\frac{1}{2}$ -betalende ukemerker. Ved medlems overgang fra det ene forbund til det annet, får således det enkelte medlem sine rettigheter forringet, eller blir tilgodesett etter som overgangen finner sted.

Som eksempel kan nevnes, at overflyttes et medlem fra et for-

bund som legger åremål til grunn og til et forbund hvis grunnlag er antall innbetalte merker, vil vedkommende få reknet antall innløste ukemerker, altså ikke fristempelmerker, syke- eller arbeidsledighetsmerker, og vil således få sine rettigheter forringet ved omvendt overflytting forbundene imellom, vil vedkommende bli tilgodesett.

Man ser her bort fra forsikringsbidragenes størrelse som er noe forskjellig i de forskjellige forbund.

Den ensartethet som man allerede for 14 år siden tilstrebt å oppnå, er ennå ikke gjennomført, og den nåværende ordning har således sine «daglige» vanskeligheter, men ved siden herav er det prinsipielt uriktig at Landsorganisasjonen, som er fagorganisasjonens enhet, for ett og samme spørsmåls vedkommende skal være oppstykket i en flerhet av uensartede bestemmelser vedrørende den samlede organisasjons medlemmer.

Det er for tiden ingen dissens blant de fagorganiserte arbeidere om at forsikringskassene bør bibeholdes, og da bør disse utvikles til å administreres billigst mulig og for medlemmene på øvrige områder bli mest mulig fordelaktig.

Det er mange vanskeligheter å overvinne ved en eventuell omlegging, men de skal ikke være til hinder for at omlegging finner sted, såfram man mener det styrker den samlede organisasjon.

I arbeiderklassens felles organisasjon må særinteressen absolutt vike plassen til fordel for fellesinteressen. Man vil ganske sikkert, sett ut fra den økonomiske side, kunne foreta atskillige besparelser uten å forringe gjeldende forsikringsvilkår. Det er antakelig forsikringsteknisk riktig at jo flere tilsluttede forsikringsobjekter en kasse har, jo billigere og bedre forsikring. Arbeidsmessig og administrativt sett vil man også ved en konsentrering av dette arbeid økonomisk vinne noe. Det vesentlige blir dog at man får en ensartethet for hele spørsmålet vedkommende, uansett hva slags arbeid man har, det enkelte medlem blir nærmere tilknyttet fellesorganisasjonen, og man skal ikke se bort fra at forsikringskassen har hindret og vil hindre mange medlemmer i å gå ut av organisasjonen. Ved en omlegging således at Landsorganisasjonen overtar «forsikringskassen» vil forbundsmessig sett — kollektivt — det samme resonnement til en viss grad gjøre seg gjeldende som det nå gjør individuelt, og etter de siste års beslutninger og foretelser skader det ikke at fellesskapets bånd knyttes fastere sammen.

En omlegging bør derfor snarest mulig finne sted, men nå å foreslå helt utarbeidede statutter ansees upraktisk, idet kongressen først bør ta stilling til saken prinsipielt og for så vidt tilslutning for omlegging finner sted, bør det overlates Landsorganisasjonens representantskap etter innstilling fra sekretariatet å fastsette «forsikringskas-

sens» statutter. Kassens ytelser forutsettes ikke å bli gjennomsnittlig mindre enn hva nå ytes Landsorganisasjonen gjennom de forskjellige forbund.

Når Landsaorganisasjonen skal overta samtlige forsikringskassers forpliktelser, er det nødvendig at det fra disse kasser til den felles «forsikringskasse»s ikrafttreden overføres et bestemt beløp, enten ved at hver kasse overfører et bestemt beløp pr. medlem eller at de gjennomsnittlige ukebetalinger pr. år gjennom et tidsrom av 3 år legges til grunn for samtlige kasser, og at et beløp tilsvarende det gjennomsnittlige års utgift, overføres til felleskassens grunnfond.

For om mulig å gi støtte til en omlegging som snarest mulig kan finne sted, vil man i henhold til foranstående anbefale at Landsorganisasjonens kongress vedtar en sådan beslutning:

«Kongressen gir sin tilslutning til at det opprettes en felles «livsforsikringskasse» for Landsorganisasjonens samtlige medlemmer, og bemyndiger kongressen sekretariatet til å oppnevne en komité på 7 medlemmer, som får i oppdrag snarest å utarbeide forslag til en best mulig overgangsform.»

Komitéens forslag oversendes forbundene til uttalelse, og svar fra disse til Landsorganisasjonen må senest foreligge den 1. juli 1929. Spørsmålets endelige avgjørelse foretas av Landsorganisasjonens neste ordinære kongress.»

Til Kommuneforbundets forslag innstilte sekretariatet på at sekretariatet ble bemyndiget til i samarbeid med forbundet å virke for mest mulig ensartet ordning av «forsikringsvesenet».

I anledning ovennevnte forslag besluttet kongressen å nedsette en komité som fikk i oppdrag å undersøke spørsmålet om ensartede forsikringsbestemmelser og at forsikringskassen eventuelt skulle underlegges Landsorganisasjonen.

Komitéen, som besto av O. Hindahl, O. Sporpind og H. L. Børsum, framla sin innstilling til kongressen i 1931.

Etter å ha gjennomgått forbundenes forsikringskasser og ytelser sier komitéen:

«Til disse forskjellige forsikringsbidrags utbetaling kommer også vidt forskjellige bidrag ved ektefelles død, og enn videre har en del forbund også bestemmelse om bidrag ved et barns dødsfall.

At disse høyst forskjellige rettigheter i forbundene medfører store ulemper ved overgangen fra det ene forbund til det annet er klart,

idet ganske naturlig medlemmene i et forbund med høyt forsikringsbidrag nødvendig vil avstå fra sine opparbeidede rettigheter.

Ved å overføre samtlige forsikringskasser til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon til en felles forsikringskasse med like ytelser til alle medlemmer, kunne disse vanskeligheter ryddes av veien. Men på den annen side ville dette etter komitéens oppfatning medføre, at en rekke av Landsorganisasjonens medlemmer ville få sine rettigheter forringet, idet det ansees utelukket at en felleskasse kunne gå til ytelser som tilsvare det høyeste beløp som nå utbetales innen forbundene. Kontingenten til en kasse med f. eks. kr. 2 500.— i forsikringsbidrag vil medføre, at en rekke forbund måtte gå til en ganske betydelig kontingentforhøyelse.

Komitéen finner derfor ikke på det nåværende tidspunkt å kunne anbefale en sådan ordning, selv om denne prinsipielt kunne være den riktige.

For imidlertid å komme til mere ensartede bestemmelser innen de forskjellige forbund, vil komitéen anbefale at kongressen vedtar en henstilling til forbundene om å vedta likelydende bestemmelser for utbetaling av forsikrings- og begravellesbidrag etter nedenstående regler:

For medlemmer med 1 års medlemskap,

52 betalte ordinære merker	.....	kr.	100.00
For 2 års medlemskap 104 merker	.....	«	200.00
« 3 « « 156	«	«	300.00
« 4 « « 208	«	«	400.00
« 5 « « 260	«	«	500.00
« 6 « « 312	«	«	600.00
« 7 « « 364	«	«	700.00
« 8 « « 416	«	«	800.00
« 9 « « 468	«	«	900.00
« 10 « « 520	«	«	1 000.00

Ved medlems ektefelles død begrenses begravellesbidraget til maksimum kr. 200.00.

For de 5 forbunds vedkommende, som har høyere maksimumsbidrag enn ovenfor foreslått, henstiller kongressen at de i fall de ikke finner å kunne gå med på noen nedsettelse av ytelsen, til nye medlemmer, ikke ytterligere forøker disse og dermed vanskeliggjør oppnåelsen av mest mulig ensartede bestemmelser.»

Kongressen vedtok enstemmig komitéens innstilling.

Spørsmålet om en omlegging av forsikringskassene kom opp igjen på kongressen i 1934 hvor det forelå forslag fra Borregaard Bygningsarbeiderforening og Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Forslagene tok sikte på å få gjennomført ensartede bestemmelser i forbundenes forsikringskasser. Kongressen sluttet seg til sekretariatets innstilling hvor det henvises til kongressbeslutningen av 1931.

Til kongressen i 1938 forelå på nytt forslag fra Teglverksarbeidernes Forening i Oslo, Fresland Arbeiderforening av Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, samt fellesforslag fra Norsk Bygningsarbeiderforbund, og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund. Sistnevnte foreslo at Landsorganisasjonen til kommende kongress skulle utrede og framkomme med forslag om en felles forsikringskasse for alle forbund innen Landsorganisasjonen, og at kassen administreres av den. Kongressen besluttet i overensstemmelse med sekretariatets forslag følgende: «Med henvisning til kongressens vedtak av 1931 og de innleverte forslag bemyndiges sekretariatet til å velge en komité for å utrede de spørsmål som er nevnt i forslagene om *kassenes forsikringstekniske stilling*. Utredningen forelegges førstkommende kongress».

En kan ikke se at sekretariatet har oppnevnt en slik komité og krigsutbruddet gjorde vel også sitt til at det hele ble skrinlagt.

Nærværende komité har også vært inne på å la en aktuar utarbeide en oversikt over den forsikringstekniske stilling i forbundenes forsikringskasser, og for å legge grunnlaget til rette for en slik undersøkelse har Landsorganisasjonens revisjonskontor og L.O.'s økonomiske kontor utarbeidet en oversikt over den økonomiske stilling forbundenes forsikringskasser befinner seg i. Oversikten er oppsatt etter kassenes formue, både samlet og pr. medlem for året 1947.

Under henvisning til komitéens konklusjon finner en det ikke formålstjenlig å gå i detaljer ved å ta med hele oversikten, men komitéen har anmodet Det økonomiske kontor, på grunnlag av denne oversikt, å utarbeide et sammendrag som viser forsikringskassenes formue pr. medlem og samlet formue for de forbund som oppgaven gjelder. Sammendraget viser følgende:

Forbund	Gjennittlig medl.- antall 1947 fratrukket k.frie medl.	Formue pr. medl.	Samlet formue
Norsk Arbeidsmannsforbund	28 674	27.00	774 198.00
Norsk Baker- og Konditorforb. . .	3 817	34.00	129 778.00
Norsk Bekledningsarb.forb.	9 800	33.00	323 400.00
Norsk Bokb. og Kart.arb.forb. . .	3 961	161.25	638 711.25
Norsk Bygn.arb.forb.	41 250	52.00	2 145 000.00
Norsk Centralf. for Boktr.	4 267	144.28	615 642.76
Norsk Elektr. og Kraftst.forb. . . .	5 164	87.00	449 268.00
Norsk Fængselstj.m.forb. ¹⁾	—	—	—
Norsk Gullmedarb.forb.	1 006	94.00	94 564.00
Norges Handels- og Kont.forb. . . .	24 732	34.00	840 888.00
Norsk Hotell- og Rest.forb.	3 768 ²⁾	60.00	226 080.00
Norsk Høvleriarb.forb.	7 674	29.00	222 546.00
Norsk Jern- og Met.arb.forb.	46 402	23.00	1 067 246.00
Norsk Jernbaneforbund	19 043	128.00	2 437 504.00
Norsk Kjemisk Industriarb.forb. . .	25 889	10.25	265 362.25
Norsk Kjøttindustriarb.forb.	2 023	50.00	101 150.00
Norsk Kommuneforbund	40 579	13.92	564 859.68
Norsk Litogr. og Kjemigr.f.b.	905	262.87	237 897.35
Norsk Lokomotivmannsforb.	2 086	200.00	417 200.00
Norsk Losforbund ³⁾	—	—	—
Det norske maskinistforbund ³⁾ . .	—	—	—
Norsk Murerforbund ⁴⁾	—	—	—
Norsk Musikerforbund ⁴⁾	—	—	—
Norsk Nærings- og Nydelse.	14 272	44.50	635 104.00
Norsk Papirindustri.arb.forb.	15 356	30.00	460 680.00
Norsk Politiforbund ⁵⁾	—	—	—
Norsk Postforbund	2 700	102.00	275 400.00
Norsk Sjømannsforbund	23 800	24.00	571 200.00
Norsk Skinn- og Lærarb.forb. . . .	1 960	35.00	68 600.00
Norsk Skog- og Landarb.forb. . . .	23 597	14.00	330 358.00
Norsk Skotøyarb.forb.	4 108	30.00	123 240.00
Norsk Stenindustriarb.forb.	1 474	19.00	28 006.00
Norsk Tekstilarb.forb.	8 435	45.00	379 575.00
Norsk Telegraf- og Telef.	5 776	36.00	207 936.00
Norsk Tjenestemannslag	835 ⁶⁾	7.50	6 262.50
Norsk Transportarb.forb.	22 020	44.00	968 880.00
Norsk Treindustriarb.forb.	6 670	20.00	133 400.00

Forbund	Gj.snittlig medl.- antall 1947 fratrasket k.frie medl.	Formue pr. medl.	Samlet formue
Norsk Tobakkarb.forb.	1 613	129.00	208 077.00
Norsk Tolltj.m.lag	875	123.50	108 062.50
Arbeiderpartiets Presseforb. ⁷⁾ ...	—	—	—
	<hr/>		
Tilsammen	404 531	—	16 056 076.29
	<hr/>		

I gjennomsnitt pr. medlem: 39.69.⁸⁾

1) Ikke revidert av L.O.R. — 2) Ved opptelling 31. desember bare medl. med rettigheter. — 3) Ikke revidert av L.O.R. — 4) Disse forbund er ikke med i beregningen, da det ikke er utreknet formue pr. medlem. — 5) Ingen forsikringskasse. — 6) Medl. pr. 1. november 1947. 7) Ikke revidert av L.O.R. — 8) Gjennomsnittlig formue pr. medlem. Det norske Maskinistforbund, Norsk Fængselstjenestemannsforbund, Arbeiderpartiets Presseforbund og Norsk Losforbund er ikke med i beregningen.

Som det vil sees av oppgaven varierer formuen pr. medlem sterkt innenfor de enkelte forbund. Norsk Tjenestemannslag står lavest med kr. 7.50 pr. medlem og Norsk Litografisk og Kjemiografisk Forbund står høyest med kr. 262.87 pr. medlem. Gjennomsnittet for samtlige forbund som omfattes av oppgaven er kr. 39.69 pr. medlem.

Oppgaven avdekker 2 vesentlige ting:

- 1) At forsikringskassenes formue jevnt over er uforsvarlig lav.
- 2) At den store variasjon i formue innen de enkelte forbund nødvendigvis må vanskeliggjøre ordningen med at forsikringskassenes administrasjon og forvaltning overtas av Landsorganisasjonen.

Alminnelige merknader.

Når forbundenes forsikringskasser på tross av det minimale innskudd fra medlemmenes side hittil har klart å oppfylle forpliktelsene, skyldes det etter komitéens mening, at det gjennom årene har vært store fluktuasjoner med inn- og utmeldelser, slik

at medlemmer som gikk ut etter kortere eller lengere tid mister de opparbeidede rettigheter og ved gjeninntredelse på ny måtte opparbeide disse.

Etter hvert som denne fluktusjon har opphørt og medlems-tallet stabilisert seg, vil belastningen på forsikringskassene økes.

For å ta et eksempel som mere må karakteriseres som en antakelse enn en forsikringsteknisk påstand, kan en ta forsikringskassen innenfor et middels stort forbund med et samlet medlems-tall i 1947 på 14 272. Forbundets samlede formue i forsikringskassen er kr. 635 104.— eller formue pr. medlem kr. 44.50. Såframt dette forbunds forsikringskasses formue skulle være noenlunde forsikringsteknisk forsvarlig, skulle vi anta at kassens formue minst måtte være på 2 à 3 millioner kroner.

Såframt det skulle være basis for en sammenslåing av forbundenes forsikringskasser, og at den skulle forvaltes av Landsorganisasjonen, måtte dette formentlig skje ved at alle forbund innbetalte likt innskudd (premie) pr. medlem. Uten å ta noen avgjørende stilling til hvor stort dette innskudd måtte være, kan man ta et eksempel på hva minsteinnskuddet måtte være pr. medlem, og tar man da gjennomsnittet i henhold til ovenstående oppgave kr. 39.69, skulle det bli f. eks. for et forbund som i 1947 har en formue i forsikringskassa på kr. 564 859.68, et første gangs innskudd på *kr. 1 610 580.51*.

Komitéen vil peke på at forbundene må være særlig merk-sam på kassenes dårlige økonomiske stilling, og særlig i det høve hvor forsikringskassen ikke er atskilt fra forbundskassen kan det medføre en belastning på forbundskassene i en slik grad som en i dag ikke har noen oversikt over. Komitéen vil henstille til de forbund hvor forbundets forsikringskasse ikke er opprettet som egen juridisk person, at dette skjer snarest mulig.

De synspunkter som Norsk Kommuneforbunds hovedstyre ga uttrykk for i sitt motiverte forslag til kongressen i 1927, er komitéen stort sett samd i.

Komitéen finner likevel ikke å kunne tilrå at Landsorgani-

sasjonen overtar forsikringskassene. En har ikke noe holdepunkt for å bedømme hvilket økonomisk ansvar Landsorganisasjonen derved påtok seg. Dette gjelder selv om en fant fram til felles normer for stønad og gjorde tilmelding til kassen betinget av en engangsinnbetaling for de forbund som har svak økonomi.

Så forskjellig som stønadsreglene er og så forskjellig som kassenes økonomi er, vil det for øvrig etter komitéens mening, være ugjørlig å finne fram til felles normer som en kunne vente vil føre til innmelding av de forbund som fikk sine medlemmers rettigheter forringet.

Skulle en i det hele opprette en forsikringskasse i Landsorganisasjonen for forbundenes medlemmer, måtte det gjøres på et bestemt fiksert grunnlag, og så måtte en overlate til hvert forbund å ta standpunkt til om de ville slutte seg til. Hvilke stønadsregler en eventuell slik kasse skulle baseres på og hvilke regler som for øvrig skulle gjelde, måtte i så fall nærmere utredes, og deretter måtte en søke å aktuarberegne premien. Skulle Landsorganisasjonen gå til et slikt skritt, måtte en etter komitéens mening, søke utredet om det ikke også kunne være andre felles forsikringstiltak som kunne komme på tale. Det er etter komitéens mening ganske klart at en ved slike tiltak som foran påpekt, bidrar sterkt til å sveise medlemmene sammen, og de rettigheter som medlemmene ved slike forsikringstiltak får, ville kanskje også føre med seg at det ville by på store økonomiske ofre å bryte ut av fagorganisasjonen.

Komitéen finner ikke å kunne fremme noe *konkret* forslag på dette område, men foreslår at kongressen henstiller til sekretariatet nærmere å la utrede de spørsmål som her er nevnt.

Konklusjon:

1. **Komitéen finner ikke å kunne tilrå at Landsorganisasjonen på det nåværende tidspunkt overtar administrasjon og forvaltning av forbundenes forsikringskasser.**
2. **Det henstilles til forbundene gjennom felles drøftelser, under ledelse av sekretariatet, å utarbeide ensartede regler for forbundenes forsikringskasser.**

3. Det henstilles til de forbund som har et høyere maksimumsforsikringsbeløp enn kr. 1 000.— ikke å forhøye forsikringsbeløpet ytterligere.
4. Det henstilles til samtlige forbund å fastsette egne vedtekter for forsikringskassen på grunnlag av at denne blir egen juridisk person.

Oslo, 28. desember 1948.

Jens Berg.

Håkon Thesen. S. Evang. Klaus Kjelsrud. Odd Humblen.

Gustav Sjaastad.

Innkomne forslag ang. Forbundenes Forsikringskasser.

NORSK ARBEIDSMANNSFORBUND

Bjørkåsen Grubearbeiderforening foreslår:

Nr. 29

Dagsordenens punkt 3, lovendringer:

Forsikringskassen.

§ 2, 5 b.

Alle forsikringskasser og ulykkesforsikringer tilhørende de forskjellige forbund tilsluttet A.F.L. overføres og samles hos A.F.L., slik at vi får en ensartet kontingent til disse kasser og ensartede rettigheter i alle forbund tilhørende A.F.L.

Motivering:

Med den nåværende ordning at enkelte forbund har sine forsikringskasser og enkelte ikke, får vi det forhold at medlemmer som har stått fagorganisert i 20, 30 år, i enkelte høve ikke oppnår å ha noen som helst rettigheter ved oppnådd aldersgrense eller ved død.

Forbundsstyrets vedtak: Tiltres av forbundet.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Jern- og Metallarbeiderforbundets avd. 12, Trondheim, foreslår: Nr. 30

Landsorganisasjonen pålegger de enkelte forbund å gjennomføre en ensartet forsikringskasse.

Motivering:

Da det ofte forekommer at medlemmer av Landsorganisasjonen skifter yrke, som derved forårsaker overgang fra det ene til det annet forbund, støter man på at de enkelte medlemmer vegrer seg for en overgang, hvis forsikringskassen i det forbund man går over til har en mindre forsikringssum.

Ved gjennomføring av ensartede forsikringskasser letter det de enkelte medlemmers overgang til det forbund de sorterer under.

Hovedstyret mener at en bør avvente lovkomitéens utredning.

NORSK KJEMISK INDUSTRIARBEIDERFORBUND

Avdeling 74, Meraker, foreslår:

Nr. 31

Kongressen gjennomfører ens forsikring i alle forbund, da den nåværende ordning hindrer overflytting mellom forbundene som Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har avtale med.

Forretningsutvalget uttaler:

Kongressen kan ikke forplikte det enkelte forbund og således ikke gjennomføre en fellesforsikring som foreningens forslag går ut på.

Skal det gjennomføres en felles forsikringskasse må dette være i samforståelse med de interesserte forbund.

NORSK KOMMUNEFORBUND

Oslo og Omegns Vaktmesterforening, foreslår:

Nr. 32

At Norsk Kommuneforbund forelegger forslaget for kongressen om at det gjennomføres ensartede forsikringer for alle for-

bund. Med ulike forsikringer for de forskjellige forbund, slik som tilfellet er i dag, vil det ofte forårsake tap for et medlem som bytter yrke, å overføre sitt medlemskap til nytt forbund. Forslaget har vært forelagt Oslo Samorganisasjons årsmøte, som enstemmig anbefalte forslaget.

Nr. 33 *Tjenestemannsforeningen, avd. 154, foreslår:*

Forsikringssummen for alle Landsorganisasjonens medlemmer fastsettes til kr. 2 000.00, uansett hvilket forbund medlemmet tilhører.

M o t i v e r i n g :

Slik som forholdet er nå, at et forbund har kr. 1 000.—, et annet kr. 1 500.— og det tredje kr. 2 000.— i forsikringssum, medfører dette mange vansker ved overføring av medlemmer fra et forbund med høy forsikringssum til forbund med lavere forsikringssum, samtidig som vi mener at det sosialt sett må være mer rettferdig at alle Landsorganisasjonens medlemmer har like rettigheter når det gjelder forsikringsbidraget.

Forretningsutvalget anbefaler at det blir opprettet en felles forsikringskasse for L.O.s medlemmer, og at denne underlegges L.O.s administrasjon.

Nr. 34

Fra sekretariatet:

Sekretariatet slutter seg til lovkomitéens forslag.

DAGSORDENENS PUNKT 5

FOLKETS HUS-SPØRSMALET

Innkomne forslag.

NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Sten-, Jord- og Sementarbeidernes Forening, Bergen, foreslår: Nr. 35

«Det henstilles til A.F.L.'s sekretariat å utrede spørsmålet om en endring av statuttene for Folkets Hus Fond, hva angår støtte til reising av nye Folkets Hus. Utredningen sendes ut med dagsorden til kongressen.»

Forbundsstyret oversender forslaget uten innstilling.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Holmedal Jernarbeiderforening foreslår: Nr. 36

«Å utvide lånegrensen i Folkets Hus til kr. 30 000.00 (nå kr. 20 000.00).»

Hovedstyret uttaler:

En anbefaler forslaget om at lånegrensen utvides fra kr. 20 000.— til kr. 30 000.—.

FOLKETS HUS LANDSFORBUND

Nr. 37

har sendt inn sådant forslag om forvaltning av Folkets Hus Fond:

(Forslaget er opptatt i sekretariatet av Torbj. Henriksen.)

Ad Folkets Hus Landsforbund og Folkets Hus Fond.

Spørsmål om systematisk arbeid og organisasjon for reising av Folkets Hus og samlingslokaler i vårt land og forvaltningen av disse, var oppe til behandling på L.O.s kongress i 1946. Det forelå for kongressen en begrunnet framstilling over disse forhold som de inntil da hadde vært, og forslag om hvorledes man for framtida burde organisere og fremme disse arbeidsoppgaver på beste måte.

Det heter i nevnte innstilling bl. a.:

«De forskjellige Folkets Hus rundt omkring i landet har aldri hatt noen organisert innbyrdes forbindelse. De er blitt til ved lokalt initiativ og har levd sitt eget liv, uten nevneverdig støtte i de bygningsmessige, administrative og økonomiske erfaringer som er innsamlet av liknende organisasjoner på andre steder. Det organisasjonsmessige grunnlag er også svært forskjellig. Resultatene av de store anstrengelser og offer som er lagt ned i arbeidet svarer derfor ofte ikke til forventningene. Med de fordringer som i dag stilles til tidsmessige foreningslokaler, må en dessverre betegne stordelen av våre Folkets Hus som utilfredsstillende i mange henseender.

Men arbeiderbevegelsen står i dag overfor oppgaver som er større enn noensinne. Store nye befolkningsgrupper er trukket med i organisasjonslivet. Vår innflytelse er øket på alle områder, idet arbeiderbevegelsen politisk har fått ledelsen i Stortinget og i de fleste kommuner med det ansvar og de forpliktelser som dermed følger. Det er derfor i dag, over hele landet, et skrikende behov for møterom, kontorer og forsamlingslokaler, ikke minst i de krigsherjete strøk. Dette spørsmål angår alle folkelige organisasjoner, men det angår i første rekke fagbevegelsen og dens enkelte avdelinger. En vil her nevne, at det i forbindelse med gjenoppbyggingsplanene arbeides på å få regulert plass i den nye bebyggelse til samfunnshus hvor en kan samle stedets sosiale og kulturelle liv. Derved vil Folkets Hus anerkjennes som et nødvendig ledd i enhver samfunnsmessig bebyggelse. Gjennom en landsomfattende organisasjon av Folkets Hus-foreningene, vil vi kunne oppnå innflytelse på utformningen av disse planer, og samtidig også kunne nytte muligheten av statsstøtte til oppføring av Folkets Hus.

Dette tilsier at planene om et norsk Folkets Hus' Landsforbund blir satt ut i livet så snart som mulig. Kongressen oppfordres derfor til å fatte vedtak om opprettelsen av et Folkets Hus' Landsforbund. Landsorganisasjonens befatning med Folkets Hus-organisasjoner blir derved av en annen art enn før. Landsorganisasjonen har hittil bare

som långiver gjennom Folkets Hus Fond hatt forbindelse med de enkelte Folkets Hus som har søkt om lån. Noen særlig innflytelse på anlegget av disse hus, og noen kontroll over rekneskapsførselen og driften, har det imidlertid vært vanskelig å få i stand, tross vedvarende bestrebelse og statuttmessige vedtak. Denne långivervirksomhet vil en nå foreslå overført i sin helhet til det nye landsforbund, som i større grad vil være skikket til å vareta långiverens interesser gjennom den intime kontakt som vil bli opprettet med de enkelte Folkets Hus-foretagender. Folkets Hus Fond, og kontingenten til dette, forutsettes derfor å gå inn i og for framtida knyttet direkte organisatorisk til Folkets Hus' Landsforbund. Vilkårene bør ellers være som tidligere, men med utvidede lånegrenser. Utenom kontingenten fra Folkets Hus Fond bør forbundets økonomi ordnes slik at de tilsluttede organisasjoner betaler en kontingent etter progressivt system bygd på verdiansettelsen av de enkelte forsamlingslokaler, eventuelt under hensyntaken til medlemstallet i vedkommende foretakende, eller med en viss prosent av bruttoinntekten av driften som forholdet er i Sverige.

Det ligger i sakens natur at organisasjonsrammen for de enkelte tilsluttede Folkets Hus må gjøres mer elastisk. Mønsterlovene må endres under hensyntaken til at en iallfall foreløpig må rekne med to arbeiderpartier, og dessuten at idrettsbevegelsen i dag er en upolitisk enhet. En rekke kulturelle og nærbeslektede organisasjoner, som enten selv disponerer hus, eller som før har vært uten forbindelse med Folkets Hus-organisasjonene, bør kunne gis adgang til organisasjonen og trekkes med i samarbeidet på et bredere grunnlag. Det er dog forutsetningen at fagbevegelsens avdelinger sikres en bestemmende innflytelse i de stedlige husforeninger, og at Landsorganisasjonen får avgjørende innflytelse i Landsforbundets representantskap og styre. Det er forutsetningen at beslutning av økonomisk betydning forelegges L.O.s sekretariat til endelig godkjenning.

En av hovedformålene for denne organisasjon er videre å hjelpe de lokale husforeninger med kvalitetsmessig teknisk utstyr, inventar og forbruksartikler på fordelaktige vilkår ved å skape et fellesorgan for innkjøp og formidling.

Under henvisning til foranstående premisser beslutter kongressen:

«Da det er av vesentlig betydning for den arbeidende befolkning her i landet at det skaffes høvelige og tidsmessige forsamlings- og møtelokaler for organisasjons- og opplysningsarbeidet, bemyndiger kongressen sekretariatet å innkalle til konstituerende landsmøte for Folkets Hus' Landsforbund, etter de retningslinjer og arbeidsoppgaver som er trukket opp i innstillingen. Utgiftene ved dannelsen av Folkets Hus' Landsforbund dekkes av Folkets Hus Fond.»

Kongressen vedtok innstillingen enstemmig. Kongressen fikk imidlertid ikke forelagt seg forslag til nødvendige endringer av lovene for «Folkets Hus Fond». Det forhold oppsto derfor at på den ene side hadde man kongressens vedtak om nyorganisering av arbeids- og myndighetsområdet for reising av Folkets Hus, og på den annen side de gamle lover for «Folkets Hus Fond» som tillegger sekretariatet bevilgningsrett av lån etter de gamle regler. Spørsmålet var oppe til behandling av Landsorganisasjonens representantskapsmøte 1947, men representantskapet var av den oppfatning at de ikke kunne gi nye lovbestemmelser. Dog vedtok representantskapet en tillemping av enkelte lovbestemmelser begrunnet i de endrede verdiforhold etter frigjøringen. Videre henvistes saken til behandling på L.O.s førstkommende kongress.

Folkets Hus' Landsforbunds landsstyre vil til sakens behandling på kommende kongress be om å få oversende følgende framstilling.

Med tilslutning av L.O. ble Folkets Hus' Landsforbund stiftet 15. februar 1947, og dets formålsparagraf lyder:

Punkt A.

A være fellesorganet for landets Folkets Hus-foreninger, samfunnshuskomiteer og andre organisasjoner som eier samlingslokaler eller arbeider med å skaffe sitt sted samlingslokaler.

Punkt B.

Gi råd og hjelp i spørsmål av organisatorisk og juridisk art og være konsulent i byggesaker og finansieringsspørsmål.

Punkt C.

Hjelpe til med å skaffe samlingslokalene inventar, utstyr og kunstnerisk utsmykning av høyest mulig kvalitet, så den virksomhet som skal drives i huset kan skje under best mulige vilkår.

Punkt D.

Arbeide for at samlingslokalene får størst mulig støtte fra stat, kommuner og private institusjoner, slik at det kan skapes økonomisk grunnlag for bygging, innredning og drift av lokaler som kan svare til tias krav for kulturell utfoldelse i et demokratisk samfunn.

I forbundets forretningsutvalg og landsstyre, er L.O. sikret flertall ved valg av et bestemt antall representanter som velges av L.O.s sekretariat.

Angående forbundets virksomhet vil det for kongressens representanter bli lagt fram en kortfattet samlet beretning for det arbeid som hittil er utført.

Når det gjelder forbundets kommende virksomhet, står man overfor mange og store arbeidsoppgaver. Man har ikke oversikt over hvor store oppgavene er, men har fra 1947 søkt å samle inn forskjellig slags materiale for å bedømme forholdene, bl. a. behovsmessig, bygningsteknisk og økonomisk. Så snart oppgaver foreligger, vil man søke å kartlegge det hele, for å få en samlet oversikt som kan legges til grunn for et planmessig arbeid.

Etter vår oppfatning var det kongressens forutsetning i 1946 at «Folkets Hus Fond», dets arbeidsoppgaver og midler skulle tilføres «Folkets Hus' Landsforbund». L.O. skulle sikres den beste kontroll over midlenes forvaltning og anvendelse, derfor fikk forbundets lover så sterkt kontrollerende og avgjørende form utfra L.O.s interesser. Derved ville man nå fram til en arbeidsfordeling eller arbeidsomlegging som var i den samlede arbeiderklassens interesser. Det er innlysende for enhver som kjenner noe til norsk fagbevegelse at med det voksende medlemstall og arbeiderklassens voksende innflytelse på samfunnets økonomiske, sosiale og politiske stilling og utvikling, så får L.O. og dets administrasjon større og flere arbeidsoppgaver etter hvert. Spesialoppgaver som reising og utvikling av våre Folkets Hus og samlingslokaler bør derfor i sin helhet overføres

til spesielle organisasjoner, men disse må ligge under Landsorganisasjonens kontroll.

Ut fra foranstående ber vi Landsorganisasjonens kongress å vedta følgende:

Nr. 38

1. Folkets Hus Fonds arbeidsoppgaver og midler tilføres Folkets Hus' Landsforbund.
2. Sekretariatet skal ved sine representanter ha flertall i forretningsutvalget og landsstyret inntil kommende kongress i L.O. annerledes bestemmer.
3. I lovene for Folkets Hus' Landsforbund inntas:
  - a) Bestemmelser om at ved behandling av større økonomiske spørsmål skal disse forelegges sekretariatet til godkjenning.
  - b) Når halvparten av sekretariatets representanter i forretningsutvalget eller landsstyret forlanger det skal en foreliggende sak forelegges sekretariatet og/eller L.O.s representantskap til avgjørelse.
4. Forretningsutvalget for «Folkets Hus' Landsforbund» får i oppdrag å utarbeide nye lover for anvendelse av «Folkets Hus Fonds» midler. Forslaget forelegges L.O.s sekretariat og representantskap til godkjenning.
5. Folkets Hus' Landsforbund forelegger for L.O.s representantskap sine årlige beretninger og rekneskaper, likesom protokoller fra forbundets forretningsutvalg og landsstyremøter forelegges sekretariatet.

Nr. 39

Fra sekretariatet:

«Sekretariatet tiltrer forslaget og innstiller for kongressen at forvaltningen av Folkets Hus Fond overføres til Folkets Hus Landsforbund i henhold til ovennevnte premisser.»

Særkontingent til reisning av Folkets Hus.

Nr. 40

Fra *Folkets Hus Landsforbund* har sekretariatet mottatt følgende henvendelse:

Ad lokal kontingent til reising av Folkets Hus eller samlingslokaler.

I en rekke av landets byer og industrisentrer har de lokale fagforeninger iliknet seg en mindre tilleggskontingent for å reise eller utbedre Folkets Hus på stedet. Tidligere hadde Landsorganisasjonen beslutning for at når sådan kontingent var vedtatt ved avstemning blant interesserte foreninger eller av samorganisasjonens representantskap og godkjent av sekretariatet, var den obligatorisk bindende for samtlige foreninger og medlemmer. Denne bestemmelse er sikkert ved en inkurie blitt borte til stor skade i forbindelse med planleggingsarbeid for å reise Folkets Hus.

Det må selvsagt være så at når flertallet av fagorganiserte i en by eller et distrikt vedtar å ilegge seg en bestemt kontingent pr. uke til et sådant formål, må denne beslutning være bindende for samtlige. Alle må yte sine bidrag til slike formål.

Ut fra foranstående vil man henstille til L.O.s sekretariat for kongressen å fremme forslag i samsvar med hva foran er anført.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet vil fremme forslag på kongressen i saken.

Nr. 41

DAGSORDENENS PUNKT 6a

TARIFFSITUASJONEN

Innkomne forslag.

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

Nr. 42 *Bjørkåsen Grubearbeiderforening, avd. 44* foreslår:

Som de nærmeste oppgaver for å forsvare lønnsarbeidernes interesser er:

1. Gjennomføring av lønnsøking for de lavest lønnede grupper og frie tarifforhandlinger ved de forestående tariffrevisjoner.
2. Lønnsnemndordningen må opphøre.
3. Forkortelse av arbeidstiden til minst 40 timers arbeidsuke for sunnhetsfarlig arbeid.
4. Full likestilling for kvinner i arbeidslivet.
5. Alle krefter må settes inn for å skaffe de husløse hus og gi ungdommen høve til å stifte hjem.
6. Enhver øking av produksjonen må komme det arbeidende folk til gode, i form av høyere levestandard.

Motivering:

A.F.L. går inn for å utvide priskontrollen og da særlig de lokale nemnder må gis bedre arbeidsmuligheter for å kunne utføre sitt arbeid på en bedre og mere forsvarlig måte for derved å vareta arbeidsfolkets tarv når det gjelder prisene på de varer som skal kjøpes.

Den kollektive lønnspolitikk fortsetter til fordel for de lavestlønnede grupper. Forskjellen mellom yrkesgruppene og innen disse er for stor selv om enkelte spesialarbeidere og fag-

arbeidere som har lært et fag selvsagt til en viss grad må få nytte godt av dette. Det er her et misforhold når det f. eks. gjelder elektrikere, mekanikere og andre faggrupper i gruveindustrien og samme grupper i spesialbedrifter. Det må derfor arbeides for å få en større likhet innen de faggrupper som dette gjelder.

Skattepolitikken må omarbeides til fordel for industriarbeiderne i typiske landkommuner. Den store forskjell som nå er mellom industriens arbeidere i by og land må elimineres. Det er urettferdig at to arbeidere, den ene i by og den andre i landkommune med samme inntekt skal ha så høyst forskjellig kommuneskatt. Til dette kommer også det at landkommunene ikke makter å gjennomføre de sosiale goder som byene kan.

Stord Arbeiderforening, avd. 34, foreslår:

Nr. 43

Kongressen pålegger sekretariatet i samarbeid med interesserte parter å medvirke til å få *arbeidstiden i gruveindustrien og andre sunnhetsfarlige bedrifter* satt til 6 timers skift og 7 timers dag.

Motivering:

Etter krigens slutt er det en kjent sak at det til gruveindustrien er vansker med å få nok arbeidskraft. Dette tilskrives i særlig grad faren for å få yrkessjukdommen silikose. Når det gjelder silikosen, så har det lite og intet vært gjort for å bekjempe denne sykdom. Å komme silikosen helt til livs er vel for så vidt umulig. Men den kan begrenses. Et tiltak i den lei og som har stor betydning er å få arbeidstiden forkortet. Men hand i hand med dette krav må være kravet om bedre beskyttelsesmidler. For av erfaring vet vi at beskyttelsesteknikken holder ikke tritt med produksjonsteknikken. Vi mener det er maktpåliggende å få arbeidstiden forkortet i gruveindustrien, og Landsorganisasjonen må sette all kraft inn for å få denne sak løst, i samarbeid med de interesserte forbund som vi vet arbeider for det samme.

Forbundsstyrets vedtak: Tiltres av forbundsstyret.

Nr. 44 *Avd. 44, Grubenes Arbeidsmannsforening og avd. 53, Nordens Klippe, Kirkenes, foreslår:*

M o t i v e r i n g :

Den indeksberegning som nå brukes for hele landet, er til skade for oss som bor i Finnmark fylke.

Undersøkelser som er foretatt, beviser at alminnelige forbruksvarer blir atskillig dyrere her enn ellers i landet, og det blir ikke tatt hensyn hertil ved fastsettelse av indekstallet.

Nr. 45   NORSK BEKLEDNINGSARBEIDERFORBUND foreslår:

1. Øking av kvinnelønningene for å utjevne forskjellen mellom kvinne- og mannsønninger.
2. Lønnsøking for de lavest lønnede grupper av arbeidere.
3. Lønnsøking for de ukelønnede arbeidere som ikke har akkordarbeid eller har et særlig tungt eller sunnhetsskadelig arbeid.
4. Ensartede landstariffer innen hver bransje av arbeidere.

Nr. 46   NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Sten-, Jord- og Sementarbeidernes Forening, avd. 13, Bergen, foreslår:

Ad Det faglige demokrati.

I spørsmål som angår medlemmenes lønns- og arbeidsforhold må alle saker framlegges for medlemmene for uttalelse og avstemning.

M o t i v e r i n g :

Ved de siste tariffrevisjonene har lønns- og arbeidsforholdene blitt vedtatt av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og forbundenes ledelse uten at disse for medlemmene så viktige spørsmål er blitt forelagt medlemmene til behandling og avstemning. Slike framgangsmåter er selvtækt og gjør medlemmenes medbestemmelsesrett illusorisk og bryter med det faglige demokrati og arbeiderbevegelsens grunnprinsipper.

Oslo Sten-, Jord- og Sementarbeideres Forening, avd. 3, foreslår: Nr. 47

Tariffrevisjonen 1948 har ikke ført til noen bedring av de fagorganiserte arbeideres levestandard. Tvert imot har prisene på forbruksvarer steget. Forsyningen av mat og klær er forverret og skattene nådd en høyde som med god grunn kan karakteriseres som utplyndring. I ly av en falsk gjenreisings- og stabiliseringspolitikk og til fordel for en klikk av innen- og utenlandske monopolkapitalister utbyttes det arbeidende folk som aldri før. Oslo Sten-, jord- og sementarbeidere krever slutt på den politikk som har vært praktisert siden frigjøringen og forlanger at arbeiderklassens politiske og faglige organisasjoner uavkortet går inn for en lønns- og prispolitikk som er i samsvar med det arbeidende folks interesser. Demokratiet i fagorganisasjonen må gjenopprettes ved at bestemmelsesretten føres tilbake til medlemmene.

Fagorganisasjonen må igjen bli en kamporganisasjon. Streikeretten må gjenopprettes og alle lover som hindrer arbeiderklassens frammarsj bekjempes.

I samsvar med ovenstående stilles ved de forestående tariffrevisjoner følgende generelle hovedkrav:

Generell forhøyelse av timelønnsatsene for samtlige arbeidere og tilsvarende forhøyelse av akkordprisene. Forkortelse av arbeidstiden med full kompensasjon til henholdsvis 6 timer for skiftarbeid og 5 dagers arbeidsuke for dagarbeidere.

Skien Bygningsarbeiderforening, avd. 56, Skien, foreslår: Nr. 48

Fagorganisasjonen har som den nå er mistet sin virkelige oppgave, og virker for oss som et ledd i lønnsstoppløven for arbeiderne. Vi kan ikke finne oss i dette lenger. Vi må få vår bestemmelsesrett tilbake, så fagorganisasjonen kan bli en kamporganisasjon og ikke et bestemmende organ. I samsvar hermed stilles ved forestående tariffrevisjon generelle hovedkrav:

Forhøyelse av timelønnsatsene for samtlige arbeidere, og tilsvarende forhøyelse av akkordsatsene.

Forkortelse av arbeidstiden — med full kompensasjon —

til henholdsvis 6 timers skift for skiftarbeidere og 5 dagers arbeidsuke for dagarbeidere.

Foreningen gir sin fulle tilslutning til forbundets landsstyremøte med omsyn til tariffoppgjøret.

Til de foran nevnte forslag vil *Norsk Bygningsarbeiderforbunds forbundsstyre* uttale:

Forbundsstyret er prinsipielt enig i at forslag til tariffrevisjon og forhandlings- og/eller meklingsresultater må forelegges medlemmene til avgjørelse. Imidlertid er spørsmålet situasjonsbestemt og kan man ikke på det nåværende tidspunkt anbefale noen av forslagene i den form de har fått.

I og med det ansvar som er lagt på så vel Arbeiderpartiet som Landsorganisasjonen ifølge de sist avholdte valg, betinges at de ansvarlige organisasjonsinstanser til enhver tid må ta stilling til spørsmålene ut fra de tidsbestemte situasjoner.

I henhold til dette og i henhold til den stilling landet befinner seg i, vil forbundsstyret anbefale at sekretariatet til kongressen utarbeider og fremmer et forslag i denne materie som klart gir uttrykk for etter hvilke prinsipielle retningslinjer tariffrevisjonene skal arte seg i tiden framover. Et eventuelt forslag som foran antydnet må ta de nødvendige hensyn til:

1. Ansvarsforholdet og kontinuiteten i tarifforhandlinger under et arbeiderstyre.
2. Med sikte på at de borgerlige skulle komme til makten i Storting og Regjering og dermed skulle komme til å foreta angrep på arbeidernes levestandard.

Et mindretall anbefaler i prinsippet forslagene fra avd. 13, 3 og 56.

NORSK ELEKTRIKER- OG KRAFTSTASJONSFORBUND

Nr. 49 *Høgefoss Kraftstasjon, avd. 42, foreslår:*

«Den gjennomsnittlige arbeidstid for helkontinuerlig skiftarbeid fastsettes til 42 timer pr. uke.»

Ovennevnte forslag har vært forelagt vårt forretningsutvalg som har gitt det sin enstemmige tilslutning. Noen videre motivering for forslaget skulle — etter vår mening — være overflødig. Det kontinuerlige skiftarbeid er for tiden sterkt fremme i diskusjonen og det synes å herske en enstemmig oppfatning om at alt mulig må gjøres for å gjennomføre 42 timers skiftuke. Vakttjeneste i kraftstasjoner er kanskje en større påkjenning enn mye annet skiftarbeid, idet den dårlige ventilasjon og tørre luft sliter hårdt på helbreden og risikoen for store feil og bråk fra maskinene sliter på nervene.

Vi gir derfor forslaget vår beste anbefaling.

NORSK HØVLERIARBEIDERFORBUND

Hauge Fagforening, Lisleby, avd. 11, foreslår:

Nr. 50

At sekretariatet ved *kommende tariffrevisjon* pålegges å reise spørsmålet om tariffestet rett til betaling for time- og daglønnete arbeidere for ekstra helligdager.

Forbundsstyret har behandlet foreningens forslag og besluttet å gi dette sin enstemmige anbefaling.

I anledning herav vil forbundsstyret minne om at alle uke-, måneds- og årslønnete har lønn utbetalt for ekstra helligdager, og det kan derfor ikke synes urimelig at samme ordning gjennomføres for time- og daglønnsarbeidere. Pengemessig betyr det en generell lønnsforhøyelse av 3 pst. for de grupper som kommer til å omfattes av en slik ordning, og det kan derfor ikke sies at det er forbundet med uoverstigelige økonomiske vanskeligheter å gjennomføre en slik ordning. Forbundsstyret er fullt oppmerksom på at det vil støte på en rekke praktiske vanskeligheter, f. eks. for jobbearbeidere osv., men disse vanskeligheter er etter vår mening ikke større enn at de kan overvinnes.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Telefonfabrikken S.T.K. A.s, avd. 163, foreslår:

Nr. 51

Stabiliseringspolitikken og den formen for planøkonomi som Regjeringen praktiserer har ført til betydelig forringelse av

vår levestandard. Matsituasjonen og boligforholdene er utålelige. Skattene har nådd nye rekordartede høyder. Storindustriens fortjeneste er derimot steget meget sterkt.

Da forutsetningene for L.O.s lønnspolitikk slik de er fastlagt i vedtakene på kongressen i 1946 er falt bort, må det sikres frie tariffoppgjør uten avtaler om tvungen avgjørelse ved lønnsnemnd eller tilsvarende instanser som står over partene.

Indeksbestemmelsene må utformes slik at de straks gir arbeiderne full kompensasjon for enhver prisstigning.

Lønningene må bringes i samsvar med de virkelige levekostnader, på grunnlag av undersøkelser som bygger på de virkelige forhold.

Likelønnskrevet må innfris og dyrtidstillegget må reguleres inn i lønningene.

L.O. må arbeide for å lette skattetrykket blant annet ved å bekjempe millionbevilgningene til opprustningene.

Nr. 52 *Oslo Instrumentmakeres og Elektrikeres Forening*, foreslår:

Medlemsmøte i avd. 4 av N. J. & M., vil overfor Landsorganisasjonens kongress framsette følgende forslag til dagsordenens punkt 4:

«Ved tariffrevisjonen 1949 må våre lønninger bringes i samsvar med de *virkelige* leveomkostninger.

Lønnsnemnd eller noen annen form for tvungen voldgift kan ikke godkjennes og må ikke hindre frie tariffoppgjør.

Dyrtidstillegget må gjøres likt for alle arbeidere og reguleres inn i timelønnen. Likelønnsprinsippet må gjennomføres.

I forbindelse med tariffpolitikken i tia fra 1946, vil vi peke på at denne ikke har vært ført i samsvar med vedtakene på kongressen. Vi henleder oppmerksomheten på dagsordenens punkt 6 ved L.O.s 16. kongress.

Den planøkonomi som er praktisert har ikke bedret vår levestandard, men senket den, samtidig som arbeidskjøpernes ønsker om høyere fortjenester er imøtekommet. For å dekke over dette har det ikke blitt utarbeidet noen sann og riktig pris- og levekostnadsindeks, og det framholdes nå at den gamle av 1927—28 er noenlunde i overensstemmelse med forholdene i dag.

Vedtaket på kongressen 1946, om å gjøre priskontrollen effektiv har ikke ført til noe resultat, prisene har steget og storkapitalens representanter har den avgjørende innflytelse i Prisdirektoratet.»

Platearbeidernes Forening, avd. 2, Oslo, foreslår:

Nr. 53

«Gjennomføring av lønn under sykdom for alle lønsmottakere.»

Motivering:

I og med at loven om rett og plikt til arbeid er vedtatt, og arbeiderne som lønsmottakere har fått gjennomført 3 ukers ferie ved lov, står den viktigste sak igjen før arbeiderne kan betegnes som likeverdige samfunnsborgere, nemlig gjennomføring av lønn under sykdom.

Det skulle være unødvendig å rekne opp nødvendigheten av den samfunnsmessige side av saken, da Staten så vel som kommunen har anerkjent dette.

Vi mener at vi er kommet så langt i dag, at den eller de som skaper verdiene i samfunnet også burde nyte fruktene av sitt arbeid, så lønnen under sykdom bør gjennomføres så vel for håndens som for åndens arbeidere.

Derfor ber vi, ifølge den industrielle utvikling, L.O. gå sterkt inn for en lik fordeling av samfunnsgodene for arbeiderklassen som er den verdiskapende faktor i samfunnshusholdningen.

Jern- og Metallarbeidernes Forening, avd. 111, Holmestrand.

Nr. 54

Følgende forslag ønskes fremmet for ovennevnte kongress:

«Det betales under sykdom full lønn. Det nåværende forhold med hensyn til den stønad som fåes under sykdom er helt forkastelig, da den som er så uheldig å bli syk, ved siden av sin sykdom også får økonomiske vanskeligheter.»

Motivering:

Dette krav mener vi er fullt berettiget da kravet bare er en del av den fortjeneste som med rette tilkommer arbeiderne.

Forslaget bes opptatt ved årets tarifforhandlinger i 1949 og gjennomføres.

Hovedstyret uttaler:

Hovedstyret erklærer seg prinsipielt enig i disse forslag, og vil anbefale kongressen å vedta:

Kongressen fastslår at lønn under sykdom for alle lønns-mottakere er et berettiget krav, som bør opptas til behandling med sikte på en praktisk løsning.

Sekretariatet gis således i oppdrag å oppta forhandlinger med N.A.F. om å søke å få gjennomført bestemmelser i tariffene om lønn under sykdom.

Fører disse forhandlinger ikke til noe resultat, opptas saken til drøftelse med Regjeringen, med henblikk på å gjennomføre ved lov en ensartet ordning om lønn under sykdom for alle lønns-mottakere, eventuelt ved utvidelse av trygdeloven.

Nr. 55 *Jern- og Metallarbeidernes Forening, avd. 12, Trondheim, fore-slår:*

«Arbeidsulykker.

Prinsipielt: At L.O. opptar forhandlinger med Arbeidsgiverfor-eningen om full lønn under sykdom som er forårsaket under arbeids-ulykke.

Subsidiært: At L.O. inngår til statsmyndighetene med krav om at stønaden må heves for ulykkestrygden, så den kommer i samsvar med arbeidslønnen og prisnivået. Den eventuelle forhøyelse av trygde-premien som dette bevirker må bæres i sin helhet av arbeidsgiverne.»

Motivering:

Da det i dag viser seg at stønaden ikke står i forhold til lønningene eller prisnivået, er det umulig for den trygdede, hvis man er utsatt for en arbeidsulykke, å forsørge seg selv og sin familie.

Vi anser denne sak så viktig at den hurtigst bør løses.

Hovedstyret uttaler:

Vårt forbund har reist denne sak overfor M.V.L. senest ved siste tariffrevisjon i form av en ordning om ulykkesforsikring.

Denne forsikring skulle inneholde bestemmelser om lønn ved arbeidsudyktighet som følge av arbeidsulykker og en rimelig erstatning i tilfelle hvor ulykken medfører varig invaliditet eller død.

Forbundet har også oversendt forslag i samme sak til arbeidervernkomitéen.

Ved det generelle tariffoppgjør i 1948 gikk saken over til drøftelse mellom hovedorganisasjonene, som har resultert i at det er nedsatt et utvalg som skal gi en utredning.

Hovedstyret anbefaler kongressen å gi sin tilslutning til dette krav. Sekretariatet får i oppdrag å arbeide videre med saken for å få gjennomført en tilfredsstillende ordning, enten ved at det kan treffes en endelig avtale med Norsk Arbeidsgiverforening om en kollektiv ulykkesforsikring eller i tilfelle fortsatte forhandlinger ikke fører til noe resultat, at det kreves inntatt bestemmelser herom i Arbeidervernloven eller tilsvarende forbedring av bestemmelsene i lov om ulykkestrygd.

Det er forutsetningen at omkostningene i sin helhet bæres av bedriftene.

Jern- og Metallarb. Forening, avd. 12, Trondheim, foreslår:

Nr. 56

«Lønnsnemnda.

Jern- og Metallarbeidernes Forening, avd. 12, av N. J. & M. F., henstiller til L.O. at lønnsnemnda blir brakt til opphør og at det blir opptatt til behandling på fagkongressen, hvis det skulle vise seg at loven ikke er fjernet innen kongressen trer sammen.»

Motivering:

Med de erfaringer vi har av lønnsnemndas kjennelser og de tarifforhandlinger som er ført i 1948, forlanger vi frie tarifforhandlinger i 1949. Det må være medlemmene i L.O. som selv skal bestemme sine arbeidsavtaler. Makten tilbake til medlemmene.

Hovedstyret uttaler: Angående lønnsnemnd henvises til representantskapets beslutning og vi går ut fra at spørsmålet om fornyelse av loven ikke blir aktuelt.

NORSK KJEMISK INDUSTRIARBEIDERFORBUND

Nr. 57 *Avd. 28, Kopperå, foreslår:*

«Vår forening støtter kravet om 42 timers arbeidsuke for skiftarbeidere i kontinuerlige bedrifter og arbeiderne ved sunnhetsskadelig arbeid.»

Forretningsutvalget uttaler:

Foreningens krav om 42 timers arbeidsuke for kontinuerlige skiftarbeidere hører ikke hjemme på kongressen, men under de respektive forbund som har skiftarbeidere, og vi henviser her til hovedstyrets vedtak av juni i år.

Nr. 58 *Avd. 28, Kopperå, foreslår:*

Avd. nr. 28, Kopperå Arbeidsmannsforening, tillater seg å komme med følgende forslag angående tariffspørsmålet:

«Kongressen går inn for frie tariffoppgjør.»

Motivering:

Vår forening er av den formening, at det er ubetinget nødvendig at Landsorganisasjonen går inn for frie tarifforhandlinger da en hel del overenskomster inneholder en mengde skavanker som bare kan rettes ved at hel revisjon foretas.

Forretningsutvalget henviser her til hovedstyrets vedtak om at vårt forbund går inn for frie tariffoppgjør.

Nr. 59 *Avd. 44 av Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, foreslår:*

«Avdelingen foreslår at kongressen beslutter at 42 timers arbeidsuke for kontinuerlig skiftarbeid skal opptas og søkes gjennomført ved alle tariffoppgjør i 1949, som omfatter arbeidere med kontinuerlig skiftarbeid.»

Motivering:

Det må for framtida aldri forekomme, at hovedorganisasjonene vedtar tariffrevisjoner og andre avtaler uten medlemmenes medbestemmelse. — *Medlemmenes demokratiske rettigheter må respekteres.*

Forretningsutvalget henviser til motivering ovenfor.

Avd. 2, Slemmestad, foreslår:

Nr. 60

«Alle tarifforslag som framkommer etter forhandlinger enten direkte med arbeidsgiverne eller mellom meklingsinstitusjoner, skal forelegges medlemmene til godkjenning ved uravstemning.»

Motivering:

Når lønnsnemnda blir opphevet og fagorganisasjonen igjen kommer til å føre forhandlinger, enten direkte med arbeidsgiverne eller mellom meklingsinstitusjoner, må resultatet av disse forhandlinger forelegges medlemmene til avgjørelse.

Den framgangsmåte som har vært brukt etter krigen at alle tariffkrav eller overenskomster har vært avgjort av lønnsnemnda eller høyere organisasjonsinstanser har ført til at medlemmenes interesse for fagorganisasjonsarbeid svekkes til skade for den samlede arbeiderklasse.

Forretningsutvalget uttaler:

Forretningsutvalget er enig i, at under ordinære forhold skal alle forslag enten det er fra forhandlinger eller mekling, forelegges medlemmene til avstemning. Dette er også i samsvar med Hovedavtalens bestemmelser samt forbundslovens bestemmelser.

Vi forstår at de foreninger som har innsendt likelydende forslag i så måte sikter til representantskapets avstemning over protokollen av 15. april 1948 om prolongasjon av samtlige tariffavtaler innenfor Norsk Arbeidsgiverforening i ett år med visse endringer.

Dette skjedde under ekstraordinære forhold, og en hadde i det hele tatt ikke kommet fram til noe forslag mellom partene hvis man ikke på forhånd hadde kunnet si ifra at forslagene ville bli behandlet av Landsorganisasjonens representantskap i møte april 1948.

Avd. 74, Meråker, foreslår:

Nr. 61

- a. Angående tariffspørsmål og den økonomiske situasjon, foreslår vi at der i 1949 må bli frie tariffoppgjør.
- b. Paragraf 5 i Hovedavtalen må tas opp til revisjon og da særlig

siste setning i punkt 4, som vi mener er til stort hinder for tillitsmennenes handlefrihet ved forhandlinger.

- c. Kravet om 42 timers arbeidsuke for kontinuerlig skiftarbeid og for arbeidere i sunnhetsfarlig arbeid, må gjennomføres ved de kommende tariffrevisjoner.»

Forretningsutvalget uttaler:

- a. Forretningsutvalget henviser her til hovedstyrets vedtak om at vårt forbund går inn for frie tariffoppgjør i 1949.
- b. Forretningsutvalget må her henwise til at Hovedavtalen er vedtatt gjeldende til 1950 og vi synes foreningens motivering for tillitsmennenes handlefrihet er noe søkt, men må vel foreningens hensikt være at siste avsnitt om «tilskynding til ulovlig konflikt osv.» skal strykes.
- c. Foreningens krav om 42 timers arbeidsuke for kontinuerlige skiftarbeidere hører ikke hjemme på kongressen, men under de respektive forbund som har skiftarbeidere, og vi henviser her til hovedstyrets vedtak av juni i år.

NORSK KOMMUNEFORBUND

- Nr. 62 *Sandefjord kommunale Forening*, avd. 156 av Norsk Kommuneforbund, vil fremme følgende forslag for L.O.s kongress 1949:

«Kongressen tar saken «Lønnsnemnda» opp på dagsordenen og behandler den i samsvar med Konrad Nordahls uttalelser i samme sak.»

- Nr. 63 *Oslo Sporveisbetjenings Forening* foreslår for kongressen:

«at denne går inn for opphevelse av lønnsstopp og går inn for frie forhandlinger.»

Motivering:

De arbeidere som i dag står på fast lønn har en levestandard som ikke er forsvarlig i forhold til prisene. Det ser ut som prisstoppen ikke har holdt mål.

Fra Norsk Kommuneforbunds forretningsutvalg:

Forslagene oversendes sekretariatet, idet man forutsetter at sekretariatet under hensyntaken til den foreliggende økonomiske situasjon, legger fram for kongressen forslag vedrørende retningslinjer for kommende tariffpolitikk.

Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslår for kongressen:

Nr. 64

«at denne går inn for at den ordinære arbeidstid for betjening ved sporveier, forstadsbaner og bussruter, ved vårens tariffrevisjon i 1949, blir endret til: kl. 6 morgen til kl. 18, og at det utenfor denne tid, inntil kl. 1 natt, betales et tillegg på 25 pst.»

Motivering:

Den nåværende ordinære arbeidstid er på de fleste steder fra kl. 5 morgen til kl. 1 natt uten noe tillegg.

Ved Oslo kommune har arbeiderne tariffestet: Ved arbeid i 2 skift, betales 25 pst. tillegg for de arbeidstimer som faller utenfor den ordinære arbeidstid.

Fra Norsk Kommuneforbunds forretningsutvalg:

Nr. 65

Forslaget kan ikke anbefales vedtatt i sin foreliggende form. Innenfor kommunalt arbeidsliv som sykehus, gass- og elektrisitetsverker m. fl., er det en rekke arbeidere og tjenestemenn som arbeider i 2 eller flere skift. Spørsmålet må derfor sees ut fra forbundets samlede lønnspolitikk og i forhold til lønnsvilkår fastsatt for tilsvarende arbeid i privat industri.

Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslår for kongressen:

Nr. 66

«at denne ved vårens tarifforhandlinger går inn for et fast minimumsbeløp i feriestønad tilsvarende 2 pst. av årslønn.»

Motivering:

De arbeidere og tjenestemenn som i dag står på fast lønn, uten anledning til ekstrasfortjeneste, er sosialt sett dårligere stilt enn de som har anledning til akkord og overtidsfortjeneste.

Ferieloven bør her forandres.

Fra Norsk Kommuneforbunds forretningsutvalg:

Nr. 67

Forretningsutvalget er av den oppfatning at berekningsgrunnlaget for utbetaling av feriegodtgjørelse bør endres således at fagorganisasjonens medlemmer blir mer likestilt ved utbetaling av feriegodtgjørelse.

Nr. 68 *Rikshospitalets Betjenings Forening* foreslår

«at kongressen går inn for lik nettolønn for likt arbeid ved alle sykehus innen samme kommune.»

Motivering:

Slik som det er i dag, er det stor forskjell på lønns- og arbeidsforhold ved private, kommunale og Statens sykehus i Oslo.

Nr. 69 *Fra Norsk Kommuneforbunds forretningsutvalg:*

Saken bør henvises til behandling av Norsk Kommuneforbund.

NORSK MURERFORBUND

Nr. 70 *Sandefjord Mur- og Murarb.forening, avd. 48,* foreslår:

«Tariffsituasjonen i 1949 må løses ved direkte forhandlinger, uten lønnsnemnd og lønnsstopplov.

Lønningene må bringes oppover i samsvar med de reelle leveomkostninger.»

Nr. 71 *Tromsø avdeling av Norsk Murerforbund,* foreslår:

«Å henstille til forbundet å oppta krav til Landsorganisasjonens kongress om frie tarifforhandlinger. Vi har også drøftet eventuell sammenslutning til industriforbundet. Det ble enstemmig avvist. Vi mener også at tariffen må forhøyes da den spesielt for muringen og pussen er for lav her i Tromsø, for det ligger ikke slik til rette her at man kan tjene noe mer enn timelønnen.»

Nr. 72 *Norsk Murerforbunds avd. 22, Haugesund,* foreslår:

«Å tilslutte seg forslaget til opphevelse av lønnsnemnda.»

Nr. 73 *Murernes Forening, Drammen,* foreslår:

«Å få fjernet lønnsnemnda.»

Nr. 74 *Norsk Murerforbunds avd. 42, Narvik,* foreslår:

«at det gis anledning for forbundet og avdelingene å stå fritt ved årets tariffrevisjon.»

Forbundsstyret har ikke tatt stilling til forslagene.

NORSK NÆRINGS- OG NYDELSESMIDDEL-
ARBEIDERFORBUND

Bryggeriarbeidernes Forening, avd. 57, Tønsberg, foreslår: Nr. 75

«For de arbeidere som har års-, måneds-, veke- eller daglønn skal det av feriegodtgjørelsen utbetales 20 pst. tillegg.

•Utover dette gjelder ferielovens bestemmelser.»

Motivering:

Arbeidere som har tre ukers lønn i feriegodtgjørelse og som arbeider alle uker i året taper litt i feriepengene i forhold til dem som ved alle dager i året får feriegodtgjørelsen utreknet prosentvis.

Vi mener det bør utbetales litt mer enn den vanlige ukelønn da denne ikke er større enn det som strekker til ved det daglige utkomme og således er for lite for å nyttiggjøre seg en tilfredsstillende ferie.

Bryggeriarbeidernes Forening, avd. 57, Tønsberg, foreslår: Nr. 76

«Ved oppsigelse av arbeidstaker ved bedrifter som går til innskrenkning i arbeidsstokken på grunn av sesong, mangel på råstoffer eller andre uforutsette ting, skal for de kvinnelige arbeidere forsørgerbyrden legges til grunn, slik at ugifte kvinner blir tilgodesett og at gifte kvinner som blir forsørget skal om mulig vike plassen til fordel for disse, uten hensyn til ansiennitet.

Ut over dette blir ansienniteten å legge til grunn både for mannlige og kvinnelige arbeidere. Dog skal uorganiserte arbeidere fravike plassen til fordel for organiserte.

Religiøse grunner kan være unntakelse fra organisering.»

Motivering:

Etter den nåværende ordning høster de uorganiserte uten vederlag de samme fordeler som de organiserte gjennom sin organisasjon har og vil komme til å tilkjempe seg.

Vi mener også det vil skape mer liv i foreningsarbeidet ved at de organiserte får den beskyttelse som forslaget tilsikter.

NORSK PAPIRINDUSTRIARBEIDERFORBUND

Nr. 77 *Grønvold Papirarbeiderforening, avd. 94, foreslår:*

«Full lønn for alle helligdager som faller på alminnelige virkedager.» — Forbundets anførsel til dette forslag ble av landsmøtet vedtatt og er som følger: «Kravene er berettiget, men må reises i samråd med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.» Da landsmøtets beslutning her virker noe uklar med hensyn til overførelse av forslaget til Landsorganisasjonen, ønsker vi å fremme ovennevnte forslag på følgende måte:

Avd. 94 av N.P.F. Grønvold Papirarbeiderforening foreslår: «Landsorganisasjonens kongress fatter beslutning om innførelse av full lønn for alle helligdager som faller på alminnelige virkedager.»

M o t i v e r i n g :

Alle formenn og funksjonærer i papirindustrien erholder full lønn for alle helligdager. Det må derfor være rimelig at arbeiderne også slipper trekk i lønn for disse dager.

Nr. 78 *Torp Fagforening foreslår:*

Fagorganisasjonen kan ikke lenger godta at interessekonflikter mellom arbeidere og arbeidsgivere løses ved lønnsstopp, lønnsnemnd eller noen annen form for tvungen voldgift.

I et privatkapitalistisk samfunn må fagorganisasjonen opprettholde sin protest mot unntakslover som griper inn i dens rett til å bruke organisatoriske maktmidler i kampen for arbeidernes interesser.

M o t i v e r i n g :

Kongressvedtaket i 1946 har medført at arbeiderne er blitt stengt fra å bedre sine lønns- og arbeidsvilkår, og merinntektene ved økt produksjon og høykonjunktur har utelukkende havnet i kapitalistenes lommer.

Fagorganisasjonen har rett og plikt til å gjennomføre lønnsforbedringer på bekostning av profitten og kan ikke godta unntakslover som hindrer dette i et privatkapitalistisk samfunn.

Nr. 79 *Fagforeningen «Samhold», Sarpsborg, foreslår:*

Fagforeningen «Samhold» vil innfor fagkongressen kreve at det i 1949 blir frie tarifforhandlinger.

Da arbeiderne i papirindustrien, og da særskilt de som kommer inn under minstelønnsattsene, ikke på noen måte har fått lønnskompensasjon for dyrtiden, vil «Samhold», avd. 77, kreve at det i 1949 blir frie tarifforhandlinger. «Samhold», avd. 77, vil da gå inn for, at ved tarifforhandlingene i 1949 skal minstelønnsattsene i papirindustrien heves atskillig.

Skiens Papirfabrikk, foreslår:

Nr. 80

- 1 a. En effektiv høyning av våre lønnsforhold.
- b. Full lønn for helligdager som faller utenfor søndager.
2. Forkortelse av arbeidstiden i første rekke for skiftarbeiderne.
3. Revisjon av de punkter i Hovedavtalen som er uforenlig med arbeiderklassens voksende vilje til kamp for fremme av sine krav.

Trelandsfoss Arbeiderforening, avd. 114, foreslår:

Nr. 81

1. Under sykdom og ulykkestilfelle å få ordnet det slik at arbeiderne får full lønn.
2. Vi vil henstille til L.O. at 100 pst. organisasjon blir tariffbestemt.
3. Arbeidet innstilles lørdag ettermiddag og søndag aften. Bedriften settes i gang mandag morgen.

Rena Kartonarbeiderforening, avd. 5, foreslår:

Nr. 82

1. Ved kommende tariffoppgjør, som må løses ved frie forhandlinger, må det gjennomføres betydelige lønnsforhøyelser for å heve arbeidernes levestandard. Og likestilling mellom de kvinnelige og mannlige arbeidere må gjennomføres.
2. Rena Kartonarbeiderforening pålegger L.O. å gå inn med all kraft for å forkorte arbeidstiden med full lønnskompensasjon for arbeiderne. Dette må gjøres ved kommende tariffrevisjon.

- Nr. 83 *Forenede Papirfabrikkers Fagforening, Drammen*, foreslår:
1. Tariffrevisjonen 1949 løses ved frie forhandlinger.
  2. Alle forslag om lønsspørsmål utsendes til uravstemning.
  3. Endringer i Hovedavtalen kan ikke foretas i kongressperioden, uten å bli forelagt medlemmene til avstemning.

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND

- Nr. 84 *Sandefjord og Omegns Transportarbeiderforening, avd. 41*, foreslår:
- «Frie tarifforhandlinger og at alle faglige spørsmål avgjøres av medlemmene ved avstemning.»

NORSK TREINDUSTRIARBEIDERFORBUND

- Nr. 85 *Drammens Treindustriarbeiderforening*, foreslår:
- De kommende tariffrevisjoner må løses ved frie forhandlinger. Lønsmottakernes levestandard må heves ved at det gis betydelig lønnsforhøyelse.
- Like lønn for mann og kvinne for samme arbeid må gjennomføres.

- Nr. 86 *Sarpsborg Treindustriarbeiderforening*:
- Foreningen foreslår at ordningen med lønnsnemnda må hurtigst oppheves.

- Nr. 87 **Fra sekretariatet:**
«Sekretariatet vil fremme forslag på kongressen.»

- Nr. 88 *L.O.s kvinnemnd* foreslår:
- Fagkongressen pålegger Landsorganisasjonen og tilsluttede forbund ved kommende tarifforhandlinger å kreve lønnen høynet for de lavestlønnede fag og grupper. I de fag hvor like lønn for samme arbeid ikke er gjennomført må differansen mellom manns- og kvinnelønn kreves utjevnet.

DAGSORDENENS PUNKT 6b

Fra sekretariatet.

Fagorganisasjonens tariffpolitikk i den ikke privatkapitalistiske sektor i det økonomiske liv. Nr. 89

I sekretariatets møte den 11. februar 1948 ble det besluttet å velge en komité til å utarbeide retningslinjer for lønns- og arbeidsvilkår ved offentlige bedrifter, kooperative-, arbeider- og organisasjonsforetakender i den hensikt å se disse lønns- og arbeidsforhold i relasjon til de fastsatte lønns- og arbeidsvilkår i privat næringsvirksomhet. Komitéen fikk følgende sammensetning:

Konrad Nordahl, Landsorganisasjonen, *Arthur Ruud*, Stats-tjenestemannskartellet, *Arthur Karlsen*, Norsk Kommuneforbund, *Alfred Nilsen*, Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, *Leif S. Olsen*, Transportarbeiderforbundet, *Emil Torkildsen*, Centralforeningen for Boktrykkere, *Erling Frogner*, Nærings- og Nydelsesmiddelarb. Forbund, *Thorleif Andresen*, Norsk Murerforbund, *Hans Hegg*, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, *Lars Bakken*, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Det ble videre besluttet av sekretariatet å bemyndige administrasjonen til å tilsette spesiell sekretærhjelp, som kunne tilrettelegge det nødvendige materiale i saken. Forutsetningen var at utredningen skulle forelegges L.O.s representantskap.

På grunn av mange presserende oppgaver har det dessverre ikke blitt tid til å foreta den utredning av saken som var nødvendig. På den annen side mener komitéen at L.O.s representantskap kan vedta foreløpig de generelle retningslinjer når det gjelder denne sak, inntil en utførlig utredning kan forelegges representantskapet og kongressen.

Når denne sak er blitt reist av sekretariatet er det fordi en anser det nødvendig å komme fram til mer bestemte retningslinjer når det gjelder hele fagorganisasjonens politikk i den økonomiske virksomhet som ikke er underlagt privatkapitalistisk utbygting.

Fagorganisasjonens tariffpolitikk tidligere har vært, så langt det var mulig, å sikre seg best mulige lønns- og arbeidsvilkår innenfor denne sektor av arbeidslivet. Spørsmålet blir da hvor langt en skal drive dette, eller om en må ta hensyn til at vi lever i et samfunn hvor de privat-økonomiske kreftene framleis er de sterkeste og derfor i høy grad er bestemmende både når det gjelder levevilkårene og konkurranseforholdene.

Fagorganisasjonen er interessert i en stadig utvidelse av den ikke privatkapitalistiske sektor i det økonomiske liv, men skal dette lykkes må denne sektor gis slike vilkår at den kan stå seg i konkurransen med det private næringsliv, og ved sin daglige virksomhet vise at denne form er bedre for hele samfunnet enn de privatkapitalistiske produksjonsmetoder.

Gjennom generasjoner har vi hatt kooperativ virksomhet her i landet. Først og fremst for det daglige forbruk, og i de senere år har også produksjonskooperasjonen utviklet seg sterkt.

De enkelte fagforeninger eller sammenslutninger av fagforeninger har hatt og har sine egne produksjonsbedrifter som eies og ledes av vedkommende fagforeninger. Dertil kommer så arbeiderbevegelsens presseforetakender som beskjeftiger mange mennesker, og til slutt fagorganisasjonens egen virksomhet som ikke er av produktiv art.

Målet med alle former for kooperativ virksomhet er at en på grunnlag av samvirketankens prinsipper skal klare å skaffe det store forbrukende publikum både bedre og billigere varer av alle slag enn hva en kan få fra privat næringsvirksomhet. Utviklingen har dessverre vist at det ofte ikke har vært tilfelle. Det har vært en knivskarp konkurranse, og kooperasjonen har som regel fulgt den samme prispolitikk som de private konkurrenter.

Dette har forskjellige årsaker.

Men fagorganisasjonen bør erkjenne at den ved sin tariffpolitikk muligens har vært medvirkende til at de ulike former for kooperativ virksomhet i vårt land ikke er blitt den samme som i en rekke andre land — prisregulerende faktorer i næringslivet.

Fagorganisasjonen har ofte sterkt gått inn for at lønns- og arbeidsvilkårene skulle være bedre innenfor denne sektor av det økonomiske liv enn i det private næringsliv, men nå blir det nødvendig å komme fram til en utjevning.

I en rekke land, bl. a. i Sverige, er det en avtale mellom kooperasjonen og fagorganisasjonen om at lønns- og arbeidsvilkårene skal være like gode som i det private næringsliv, og de avtaler som sluttet ligger stort sett på samme nivå som de som fagorganisasjonen har med de private foretakender. I Tyskland, før Hitler kom til makten, var det en avtale mellom den tyske fagorganisasjon og kooperasjonen om at lønningene i kooperasjonen skulle ligge 1 pst. over de private lønninger.

Når det gjelder arbeidernes egne produksjonsforetakender, presseforetakender og fagorganisasjonens egen virksomhet, er forholdet det samme som for kooperasjonen, og i noen tilfelle er forskjellen her større enn mellom kooperasjonen og det private næringsliv.

Fagorganisasjonen kan ikke være interessert i at denne utvikling skal fortsette. På den annen side vil det ikke være mulig med en gang å få jevnet ut forskjellen i lønns- og arbeidsvilkårene mellom de nevnte virksomheter og det private næringsliv. *En må derfor ta sikte på ved framtidige tariffrevisjoner å få forholdet endret slik at lønns- og arbeidsvilkårene mer kommer på likt nivå.*

Det norske samfunn, så vel Staten som kommunene, har gjennom årrekker drevet økonomisk virksomhet i større eller mindre utstrekning. Som oftest kan det være foretakender som ikke direkte har vært sammenliknbare med bedrifter i privat eie.

På dette område vil det etter hvert skje endringer, delvis ved at samfunnet får store økonomiske interesser i private fore-

takender, som f. eks. Norsk Hydro, eller at samfunnet starter egne bedrifter, hvor enten hele kapitalen eller den største delen av kapitalen er samfunnets eie. Vi har her Årdal Verk som fra nyttår kan begynne å produsere, «A.S Lettmetall», som nå settes i gang, og anlegget av Det norske Jernverk som om noen år vil være i drift. Videre omorganiseringen av Statens militære bedrifter på mer forretningsmessig basis — bedrifter som skal produsere både for militært og sivilt behov og dermed også konkurrere med det private næringsliv. Skal disse bedrifter kunne klare seg må de ha noenlunde samme konkurransemuligheter som det private næringsliv, og de tariffavtaler som arbeiderne og funksjonærene skal arbeide på må derfor være i samsvar med de tariffavtaler som gjelder for liknende private foretakender. Da anleggsavtalen ble sluttet med Årdal Verk var samtlige interesserte forbund enige i at en skulle bruke landsoverenskomstene med NAF for liknende arbeider. Det samme gjaldt også A.S Det norske Jernverk.

Statens militære verksteder har arbeidet på regulativ, men dette regulativ var det samme som landsoverenskomsten for verkstedindustrien, med enkelte såkalte emolumenter.

Det er nødvendig at representantskapet her i beslutningsform understreker at når det gjelder samfunnets produktive foretakender bør fagorganisasjonen ikke drive noen annen tariffpolitikk eller tvinge fram tariffavtaler på andre vilkår enn dem som en slutter for det private næringsliv.

En kan da spørre om det ikke gis noen mulighet for å finne fram til former som kan stimulere produksjonen og arbeidernes interesse for en stadig økende produksjon nettopp i denne sektor av det økonomiske liv, som vi ønsker stadig skal bli større. Etter komitéens mening kan dette gjøres ved at det innføres bestemmelser om arbeidernes og funksjonærenes andel i bedriftenes overskudd. I vår tariffpolitikk skal vi være forsiktige med å ta ut for meget av bedriftene på forskudd. Derfor bør lønns- og arbeidsvilkårene være de samme som i det private næringsliv. Derimot er det rimelig at arbeiderne og funksjonærene får sin andel i det overskudd som måtte bli resultatet av årets drift. På

hvilken måte denne andel skal brukes kan naturligvis diskuteres. Istedetfor å fordele beløpet på de enkelte arbeidere og funksjonærer kan den bli nyttet til kollektive formål til gagn for samtlige ansatte. Dette må i tilfelle avtales mellom bedriften og vedkommende interesserte organisasjoner som arbeiderne og funksjonærene er medlemmer av. Dette er imidlertid ikke det vesentligste. Det vesentligste er at arbeiderne og funksjonærene får sin part av overskuddet. Dermed blir den arbeidsvilje og interesse som vises for bedriftens framgang og trivsel premiært uten at de i årets løp får mindre fortjeneste for sitt arbeid enn om bedriften hadde vært i privat eie.

Som nevnt ovenfor er det nødvendig å foreta en grundig undersøkelse for å skaffe den best mulige oversikt over tariffavtalenes bestemmelser om lønninger, arbeidstid, ferie, pensjon og andre sosiale bestemmelser som finnes i tariffavtalene når det gjelder kooperasjonen, arbeidernes presseforetakender, arbeidernes produktive foretakender, fagorganisasjonens egen virksomhet, og at en herunder foretar sammenlikning med liknende foretakender i privat virksomhet, samt de tilsvarende forhold i våre nærmeste naboland, Sverige og Danmark, og eventuelt andre land som det er mulig å sammenlikne med. Undersøkelsen bør også gjelde Statens, kommunenes og fylkeskommunenes virksomheter med lønsmottakere, selv om disse ikke er av produktiv art.

Med den diskusjon som alltid har vært ført om offentlig og privat virksomhet er det nødvendig å få en oversikt også over dette. Komitéen antar at L.O.'s økonomiske kontor bør lage denne utredning, og at denne forelegges for representantskapet og kongressen, som jo bør gjøre de endelige vedtak i en så viktig sak som denne.

Under henvisning til foranstående foreslår komitéen representantskapet å gjøre dette vedtak:

1. *Ad kooperasjonen, arbeidernes presseforetakender, arbeidernes produksjonsforetakender, fagorganisasjonens egen virksomhet m. v.*

De framtidige tariffrevisjoner bør ta sikte på å utjevne lønns- og arbeidsvilkårene så de mer kommer i samsvar med arbeidsvilkårene i det private næringsliv så langt forholdene er sammenliknbare. Sekretariatet får i oppdrag å utarbeide de nærmere retningslinjer.

2. *Samfunnets produktive foretakender.*

De tariffavtaler som opprettes skal være i samsvar med de tariffavtaler som er gjeldende for liknende konkurrerende bedrifter i det private næringsliv.

3. *Andel i bedriftenes overskudd.*

I produksjonsforetakender som er nevnt i pkt. 1 og 2, og hvis tariffavtaler er i samsvar med tariffavtalene i det private næringsliv, bør fagorganisasjonen gå inn for andel i bedriftenes overskudd, slik at denne andel helst blir nyttet til kollektive formål til beste for arbeiderne og funksjonærene.

4. *Landsorganisasjonens økonomiske kontor* får i oppdrag å utarbeide en fullstendig oversikt over tariffavtalenes bestemmelser om lønninger, arbeidstid, ferie, pensjon og andre sosiale bestemmelser som finnes i tariffavtalene eller regulativene med kommunene, fylkeskommunene, Staten, kooperasjonen, arbeidernes presseforetakender, arbeidernes produktive foretakender, fagorganisasjonens egen virksomhet m. v., og herunder gjøres sammenlikning med liknende foretakender i privat virksomhet, samt med tilsvarende forhold i Sverige, Danmark og andre land som det er mulig å sammenlikne med. Utredningen tilstilles forbundene og samorganisasjonene, samt forelegges representantskapet og kongressen.

Saken ble behandlet på representantskapsmøte 27. august 1947.

Komitéens innstilling ble vedtatt.

Nr. 90

Fra sekretariatet:

«Det vil bli redegjort for saka på kongressen og i tilknytning hertil vil det bli lagt fram eventuelle tilleggsforlag.»

DAGSORDENENS PUNKT 6 c.

AVTALEN MELLOM N.K.L.—A.F.L.

Innkomne forslag.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærens Forbund foreslår:

Nr. 91

Den mellom Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norges Kooperative Landsforening bestående overenskomst (Den kooperative tvistenemnd), oppsies innen oppsigelsesfristens utløp: Senest 2 måneder etter kongressen.

Motivering:

Vårt forbunds landsmøte i november 1948 vedtok følgende uttalelse vedrørende lønnsnemnda:

«Landsmøtet er innforstått med at lønnsnemndsordningen har vært av stor betydning for løsning av tariffoppgjørene under de hittil rådende forhold.

Men det uttaler håpet om at forholdene snart må gjøre det mulig å avvikle denne ordningen, slik at tariffoppgjørene kan skje på grunnlag av direkte, reelle forhandlinger mellom partene og slik at medlemmene i større utstrekning enn tilfelle er nå, kan trekkes inn i ansvarsforholdet og få større innflytelse på de avgjørelsene som treffes enn det hittil har vært mulig.»

Når vi i denne forbindelsen henviser til denne uttalelsen, er det fordi vi vil gjøre de samme betraktninger gjeldende når det gjelder Den kooperative tvistenemnd. Etterat lønnsnemnda nå faller bort, kan det etter vår oppfatning ikke være noen grunn til at lønnsnettakerne innenfor kooperasjonen fortsatt skal stå i en unntaksstilling ved å opprettholde tvistenemnda.

De aller fleste av de ansatte i kooperative bedrifter og samvirkelag er funksjonærer som kommer inn under vårt forbunds organisasjonsområde. Det har vært hevdet at kooperasjonen tariffmessig har stått i en ugunstig stilling sammenliknet med private firmaer, hvor funksjonærene ikke er organisert. Dette forhold er imidlertid ikke lenger til stede, og de hensyn som for så vidt var bestemmende for tvistenemndsavtalen må derfor sies å være bortfalt. Forbundet har i de senere år hatt en meget omfattende tariffvirksomhet, og det alt overveiende antall overenskomster omfatter nå *private* firmaer og bedrifter. Dette vil tydelig framgå av følgende oversikt:

Overenskomster med antall firmaer:

Handelens Arbeidsgiverforening	645
Norsk Arbeidsgiverforening	391
Meierienes Arbeidsgiverforening	26
Private uorganiserte firmaer	1 038
Kooperative bedrifter og samvirkelag	443
Aviser og arbeiderforetak	76
	2 619 firmaer.

Denne oversikten er pr. 31. desember 1947. Vi har ennå ingen tilsvarende oppgave pr. utløpet av 1948, men antallet er økt betydelig i årets løp.

I 1946 ble det innenfor kooperasjonen stiftet en arbeidsgiverforening under navn av *Den Kooperative Tarifforening*. Av de ovenfor nevnte 443 kooperative virksomheter var 217 tilsluttet tarifforeningen pr. 31/12 1947. Ved denne tarifforeningen har vi nå også innenfor kooperasjonen fått en tariffmessig motpart, og det er innlysende at det i praksis blir slik at de tariffresultater som en oppnår med denne foreningen også blir gjort gjeldende for de samvirkelag som står utenfor tarifforeningen.

Utviklingen har medført en fullstendig endring av de tidligere forhold, slik at det ikke lenger er våre tariffavtaler med

samvirkelagene som er avgjørende hverken for lønnsatsene eller bestemmelser for øvrig i funksjonæroverenskomstene. Det er tvert imot så at det nå er tariffoppgjørene med Norsk Arbeidsgiverforening og Handelens Arbeidsgiverforening som er bestemmende for resultatet, både ved opprettelse av nye og ved revisjon av gamle overenskomster med kooperative bedrifter. Vi har også en del erfaringer for ved de revisjoner vi har hatt siden frigjøringen at tarifforeningen først vil se oppgjøret med de private arbeidsgiverne før den forhandler med oss.

Vi mener at de som er ansatt i kooperative bedrifter og samvirkelag må ha krav på å få ordnet sine tariff-forhold på samme måte som andre fagorganiserte lønnsinntakere. Ved den forskyvning i tariff-forholdet som nå har funnet sted, og som vi ovenfor har påpekt, kan det ikke lenger være behov for den «beskyttelse» som en tidligere har ment å gi kooperasjonen gjennom den bestående tvistenemndsordning. Sekretariatet vil jo for øvrig til enhver tid ha kontroll med tariffkravene og derved ha anledning til å avverge maktmisbruk overfor kooperasjonen, om noen skulle gjøre forsøk på det.

Fra sekretariatet:

Nr. 92

«Sekretariatet kan ikke anbefale forslaget fra Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Kongressen bemyndiger sekretariatet til å søke å nå fram til redaksjonelle endringer i avtalen med NKL.»

«Alfred Nilsen stemte for at forbundets forslag tiltres.»

Nr. 93

DAGSORDENENS PUNKT 7

PRODUKSJONSUTVALG, BRANSJERAD OG RASJONALISERING

Innkomne forslag.

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

Nr. 94 *Bjørkåsen Grubearbeiderforening, avd. 44* foreslår:

Som de nærmeste oppgaver for å forsvare lønnsarbeidernes interesser er:

Produksjonsutvalgene må gis bestemmende myndighet og arbeidernes representanter må gis anledning til å dyktiggjøre seg for å forbedre og øke produksjonen til fordel for samfunnet.

Med den nåværende overenskomst for produksjonsutvalgene er det og vil det bli liten interesse for disse utvalg. Mange av arbeidernes representanter føler at det hele ikke bringer noen resultater.

De mest dyktige og aktive arbeidere må gis høve til å få dyktiggjøre seg. Her må A.F.L. gå foran ved å arrangere distriktsvise kurs. Om det arrangeres et kurs i Oslo er ikke dermed hele landet dyktiggjort.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Nr. 95 *Avdeling 12, Trondheim*, foreslår:

Produksjonsutvalgene.

«Produksjonsutvalgene må utbygges og gis en kontrollerende og bestemmende myndighet i bedriftene.»

Motivering:

Den erfaring vi nå har viser klart og tydelig at avtalen mellom arbeider- og arbeidsgivernes organisasjoner om produksjonsutvalgenes arbeid blir sabotert av arbeidsgiverne. Derfor må vi nå sørge for at det i lovs form blir slik at utvalgene ikke bare blir rådgivende, men også får en bestemmende myndighet i bedriftene, slik at de kan ha muligheter for å fylle sin oppgave som organer for gjennomføringen av det økonomiske demokrati.

Rasjonalisering.

«I de større distrikter opprettes et rasjonaliseringskontor (teknisk og økonomisk) som må drive opplysning og opplæring samt studievirksomhet om rasjonaliseringstekniske spørsmål.»

Motivering:

For at også arbeiderne kan høste det utbytte som de rettmessig har krav på ved gjennomføringen av rasjonaliseringen, må det gjennom L.O. distriktsvis sørges for opprettelse av slike kontorer som skaffer tillitsmennene den nødvendige opplysning og opplæring for at de skal kunne ivareta sine arbeidskameraters interesser i bedriftene.

Hovedstyret uttaler:

Angående produksjonsutvalg og rasjonalisering henvises til det vedtak som vårt representantskap gjorde på møte i mai 1948, og som vi anbefaler kongressen å gi sin tilslutning.

Forslaget med motivering ble oversendt Landsorganisasjonen 12. mai s. å. og er sålydende:

«Representantskapet uttaler som sin oppfatning at produksjonsutvalgene og deres oppgaver er et viktig ledd i forbundets arbeid for å ivareta medlemmenes interesser.

Representantskapet er således enig i at forbundet vier dette arbeid den største oppmerksomhet og i denne forbindelse krever av L.O. at denne tar opp spørsmålet om at landsrådet blir utbygd til et aktivt organ for å planlegge produksjonsutvalgenes virksomhet landet over.

Det må herunder tas sikte på å utbygge et fast sekretariat med den nødvendige sakkyndige arbeidshjelp og videre at produksjonsutvalgenes virksomhet og myndighet blir utvidet og fastlagt ved lov.»

Motiveringen for representantskapets vedtak er følgende:

Forbundets arbeid med produksjonsutvalgene har klarlagt at de fleste utvalg i jern- og metallindustrien har dårlige arbeidsbetingelser. Ved siden av de vanskeligheter som skyldes materialmangler og etterkrigsproblemer av ulike slag, har de fleste bedriftsledere liten forståelse for produksjonsutvalgenes betydning. Ved enkelte bedrifter har forbundet vært nødt til å påtale direkte brudd på overenskomsten om produksjonsutvalg, men ved mange bedrifter arter arbeidsgivernes motstand seg på en slik måte at de i kraft av overenskomstens ordlyd ikke kan trekkes til ansvar for indirekte omgåelser. Denne motstand fra mange bedriftsledere virker på arbeidernes interesse for produksjonsutvalgene og vi må erkjenne at det er ikke så få som er blitt skuffet i løpet av de 2½ år som utvalgene har virket.

Den største svakhet ved den nåværende overenskomst er at det overordnede organ — landsrådet for produksjonsutvalg — ikke med bindende virkning kan avgjøre andre tvistespørsmål enn de som vedrører fortolkningen av overenskomsten. Vi mener det er tvingende nødvendig å bygge ut et fast overordnet organ med tilstrekkelig fagkyndig arbeidshjelp som kan rettleie produksjonsutvalgene og også med større myndighet enn nåværende overenskomst gir adgang til, sørge for at arbeidsgiverne ikke får fortsette med å undergrave dette viktige arbeid.

Vårt representantskap gir uttrykk for en positiv vilje til å gå inn for produksjonsutvalgene, når det i vedtaket kreves at L.O. tar spørsmålet opp. Vi ber derfor om at kravet med opprettelse av de organer for opplysning og planlegging av produksjonsutvalgenes oppgaver, landet over, som framgår av vedtaket, reises overfor våre statsmyndigheter.

NORSK BEKLEDNINGSARBEIDERFORBUND

Nr. 96 Forbundet foreslår:

«Retningslinjer ved gjennomføring av arbeidsstudier» blir oppført på dagsordenen til fagkongressen.

«Annet avsnitt i «Retningslinjer ved gjennomføring av arbeidsstudier» blir endret til å lyde:

«Gjennomføringen av arbeidsstudier skal skje i samsvar med nedenstående retningslinjer og således at arbeidsforholdene og for-tjenestemulighetene bedres i forhold til det de var før rasjonaliserings-tiltakene ble satt i verk. I denne forbindelse siktes til de enkelte arbeidsavdelinger eller grupper sett under ett.»

Akkordberegninger, punkt 3, endres til å lyde:

«Alle akkorder bereknes enten som tidsakkorder eller som krone-akkorder med et akkordoverskudd på normalytelsen som fastsatt i egen overenskomst. *Hertil kommer andel i det økte utbytte som rasjonaliseringen fører med seg.*

Med rasjonaliseringstiltak menes ethvert tiltak som tar sikte på å forbedre eller øke produksjonen og tilrettelegge rasjonelle produksjonsforhold.

Ved maskinoperasjonene — hvor produksjonen på det nærmeste er bestemt av maskinenes yteevne — skal akkordtidene bereknes slik at arbeiderne ved maskinene har de samme muligheter til fortjeneste som ved annet arbeid.»

Motivering:

Erfaring viser at det er arbeidsgiverne som hittil har høstet utbyttet ved gjennomføring av rasjonalisering. Da imidlertid rasjonalisering fører med seg forskjellige ulemper for arbeiderne, bl. a. yrkessykdommer, burde dette tilsi at arbeiderne også får del i det økte utbytte som blir ved en rasjonell produksjon.

En fordeling av utbyttet således at dette også kommer det kjøpende publikum til gode, bør gis uttrykk for i «Retningslinjer ved gjennomføring av arbeidsstudier».

Arbeidstia.

«Da det er høyst sannsynlig at en hurtig og sterkt dreven rasjonalisering vil føre til overproduksjon, må Arbeidernes faglige Landsorganisasjon — sammen med de interesserte forbund — allerede tidligst mulig forberede praktiske tiltak for å gjennomføre en forkortelse av arbeidstia.»

NORSK ELEKTRIKER- OG KRAFTSTASJONSFORBUND

Nr. 97 Forbundet foreslår:

**Vedr. rasjonalisering og arbeids- og tidsstudier
i arbeidslivet.**

Undertegnede forbund har mottatt underretning fra sine medlemmer om at det ved et par bedrifter er foretatt arbeids- og tidsstudier. Bedriftene er Norsk Elektro Vakuum og Elektro Generator A/S (E.G.A.).

De erfaringer arbeiderne og vi har fra disse bedrifter angående denne sak er ikke bare bra. Studiene er ensidig lagt an på et enkelt ledd i arbeidslivet. (Arbeidernes akkordsatser.) Vi mener at denne framgangsmåte er helt feilaktig. På grunn av framgangsmåten og på grunn av liten objektivitet ved bedømmelsen av studiene er resultatene blitt det motsatte av hva hensikten skulle være — økt produksjon — mindre omkostninger i arbeidsoperasjonene — som igjen burde gjenspeile seg i en rimeligere og bedre vare for forbrukerne.

Skal vi nå fram på dette felt og få arbeiderne aktivt medvirkende til et riktig resultat, må arbeidsgiverne påvirkes i riktig retning fra fagorganisasjonens side slik at arbeiderne — ikke bare kan forstå, men ved selvkontroll kan se — at levestandarden høynes ved rasjonalisering og arbeids- og tidsstudier.

Idet vi viser til ovenstående, vil vi tillate oss å anmode sekretariatet om å behandle nedenfor angitte forslag og oversende det til kongressen.

Vi har ikke noe imot at L.O.s eksperter ser på forbundets forslag og muligens finner fram til en bedre formulering, men hovedlinjene må være å finne fram til en riktig måte å bedømme effektiviteten i rasjonalisering og arbeids- og tidsstudieoperasjoner som gir en riktig fordeling til hvert ledd av det ferdige produkts avkastning. I flukt med dette syn foreslår vi:

Nr. 98

«En rasjonalisering og arbeids- og tidsstudie skal gjennomføres konsekvent.

Det må utarbeides skjemaer med fullstendig arbeidstid og priser for *alle ledd* fra bestillingen løper inn til bedriften og til det ferdige produkt er overlevert til forbrukerne.

Inntil det er utarbeidet skjemaer for slike priser — arbeids- og tidsstudier — utsettes forhandlingene om revidering av de enkelte ledd som arbeidernes andel i produksjons- og arbeidslivet omfatter.»

Motivering:

Det skulle være unødvendig å motivere vårt forslag nærmere, men vi vil dog likevel framholde at arbeiderne i langt større grad enn før har gått inn for denne saka. Et ledd i dette så viktige arbeid er produksjonsutvalgene — bransjerådene. Skal det fortsette som det er begynt bare med tanke på å senke det ene ledd — arbeidernes akkordsatser — vil arbeiderne ikke være med på å løse denne så viktige sak på en positiv måte. Det må således kreves at alle ledd blir kartlagt og bedømt riktig således at alle ledd får de fordeler som den tekniske utvikling gir ved rasjonalisering og arbeids- og tidsstudier.

Fra sekretariatet:

Nr. 99

«Angående produksjonsutvalgene så er sekretariatet i alt vesentlig enig i det syn som er kommet til uttrykk i vedtaket fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds representantskap. Sekretariatet er i tvil om produksjonsutvalgene bør fastlegges ved lov. For øvrig vil punktet bli innledet på kongressen og forslag fremmet.»

DAGSORDENENS PUNKT 8

ORGANISASJONSSPØRSMÅL

Innkomne forslag.

NORSK ARBEIDSMANNFORBUND

Nr. 100 *Sulitjelma Jern- og Metallarbeiderforening* foreslår:

Organisasjonsformen.

«Industriforbundsformen oppheves.»

Motivering:

Vi er en liten gruppe faglærte arbeidere ved de forskjellige gruveanlegg som før sto tilsluttet Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund, men som i 1924 ble tvunget inn i Arbeidsmandsforbundet. Tanken er i dag hos Sulitjelma jern- og metallarbeidere like levende for å komme tilbake til et fagforbund.

Etter de prøveår som vi har gjennomgått, er Sulitjelma Jern- og Metallarbeiderforening av den oppfatning at et forbund, hvor flertallet består av ikke faglærte arbeidere, har vanskelig for å forstå en faglært arbeider, da vi heller ikke har noen representant av faglærte arbeidere i forbundets ledelse, styre eller representantskap.

Vi ser også på utviklingen i organisasjonen at det blir mindre og mindre interesse for å lære et fag. Ungdommen tar det arbeid som er best betalt.

Etter gjennomsnittsbetalingen er de faglærte arbeidere ved A/S Sulitjelma Gruber en av de minst betalte grupper.

Vi henstiller til fagorganisasjonen og L.O.s kongress ikke å tvinge faglærte arbeidere inn i uønskede forbund.

Vår avdeling har stått tilsluttet Det norske Arbeiderparti siden 1910, og vi forstår demokrati på en annen måte enn ved tvang.

De faglærte arbeidere ved gruveanlegg må selv få avgjøre hvilket forbund de vil stå tilsluttet. Det må ikke bli avgjort av ikke-faglærte arbeidere.

Forbundsstyrets vedtak: Forslaget kan ikke tiltres av forbundsstyret.

Avd. 44, Grubenes Arbeidsmannsförening og avd. 53, Nordens Klippe, Kirkenes, foreslår: Nr. 101

Ad Industriforbundsformen.

Industriforbundsloven forandres derhen at fagarbeiderne ved bergverkene ved lovs form innen rammen av bergverks-tariffene, bibringes de samme økonomiske rettigheter som om de sto i de forbund hvor de rettelig hører hjemme.

Forbundsstyrets vedtak: Tiltres av forbundsstyret.

Fra sekretariatet:

Nr. 102

Kongressen i 1946 bemyndiget representantskapet til å behandle og vedta retningslinjer for forbundenes organisasjonsområde. Det vises til representantskapets vedtak i sept. 1948.

NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Avd. 115, Horten og Omegns Bygningsarbeiderforening, foreslår: Nr. 103

«Ad. Forslag til L.O.s kongress, angående ensartet kontingent for alle forbund.

Vi har tidligere henstilt til vårt forbund å arbeide for å få en mer ensartet kontingent for de forskjellige forbund. Vi ble gjort oppmerksom på at et sådant forslag måtte forelegges L.O.s kongress.

Vi fastholder vårt forslag og begrunner det med at hvis det kunne gjennomføres ville det lette kasserernes arbeid betydelig. Det viser seg

nemlig at når arbeidere fra forbund med lavere kontingent enn oss skal overflyttes til vårt forbund, går det ofte lang tid før det er mulig å få dem overført, og vi vet det er kontingentforskjellen som er årsaken.»

Forbundsstyret kan ikke anbefale forslaget.

Nr. 104

Fra sekretariatet:

Sekretariatet slutter seg til forbundsstyrets forslag.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Nr. 105 *Avd. 8, Jerndreiernes Forening, Oslo, foreslår:*

Lærlingers organisasjonsforhold.

«Fagkongressen tar initiativ til at det trekkes opp retningslinjer for dannelse av grupper og avdelinger for læregutter og unge arbeidere i alle forbunds virkeområder.

At disse får sine egne representanter i alle organisasjonsinstanser og at deres kontingent settes vesentlig lavere enn de nåværende minstesatser, da avdelingen er av den mening at det er viktigere å få ungdommen aktivt interessert i fagorganisasjonens arbeid enn at de skal betale mest mulig i kontingent.»

Hovedstyret uttaler:

En erklærer seg prinsipielt enig i forslaget og henstiller til sekretariatet å legge fram, om det er mulig, et forslag i en generell form, som kan brukes som mønster for alle forbund, eller at kongressen gir tanken i forslaget sin anbefaling, men at det overlates til forbundene selv å finne den form for organisering av ungdommen, som passer best for det enkelte forbunds organisasjonsområde. Det samme gjelder også kontingentspørsmålet.

Nr. 106

Fra sekretariatet:

Saka må sees i sammenheng med forslag til lærlingelov. Sekretariatet innstiller derfor at forslaget oversendes det nye sekretariat.

Fra NORSK KOMMUNEFORBUND

Forretningsutvalget foreslår:

Nr. 107

Ad. Samordning av arbeidsoppgavene for de forskjellige forbunds fastlønnede distrikts- eller stedssekretærer og samorganisasjonenes fastlønnede tillitsmenn.

Det er mange av L.O.s forbund som har fastlønnede sekretærer rundt om i landets forskjellige distrikter og/eller byer. Disse arbeider selvstendig, men er underlagt sine respektive forbunds administrasjon, lover og beslutninger. Hver for seg har de et eller flere kontorer med en eller flere kontordamer eller er uten skrivehjelp. I tillegg hertil kommer fastlønnede tillitsmenn i samorganisasjonen med det antall som L.O.s representantskap til enhver tid bestemmer for det enkelte distrikt.

Sekretærenes reiser for utførelse av organisasjonsarbeid, bestemmes ut fra det enkelte forbunds eller samorganisasjons interesser, og det er intet i veien for at flere distriktssekretærer og fastlønnede tillitsmenn kan reise med samme tog til samme by, eller en sekretær kommer til en by eller et distrikt samtidig som en annen reiser derfra.

Vi snakker om og krever ofte gjennomførelse av sunn rasjonalisering for landets produktive arbeidsliv, og disse krav er ofte vel begrunnet, men bør man ikke også stille de samme krav overfor oss selv?

Ved å ta opp til behandling spørsmålet hvor meget fastlønnet arbeidskraft vår samlede fagbevegelse trenger, dvs. de forskjellige forbund, Landsorganisasjonen med sine samorganisasjoner i de enkelte distrikter i vårt land, vil man sikkert komme fram til andre resultater enn de som foreligger i dag. Kan man samordne og rasjonelt utnytte arbeidskraften for fastlønnede tillitsmenn og ansatt kontorhjelp, vil man sikkert på disse områder få utført betraktelig mer arbeid til fordel for hele arbeiderbevegelsen. Tar man videre hensyn til kontorlokaler, telefoner og alle diverse utgifter som følger med det enkelte kontors drift, ville man sikkert også kunne spare betraktelige beløp ved en fullstendig samordning.

Selvfølgelig er man oppmerksom på at de enkelte forbund som har fastlønnede distriktstillitsmenn, har store og spesielle arbeidsoppgaver som må ivaretas av folk som spesielt kjenner den enkelte industri eller den enkelte bransje i arbeidslivet. Dette bør imidlertid ikke være til hinder for, at hvis en sådan mann er ute og reiser i sitt distrikt, burde man på forhånd undersøke om han ikke samtidig kunne ta andre arbeidsoppgaver som forelå på samme sted som han reiser til. Det ville sikkert være til skade for fagorganisasjonen om ikke de store forbund fikk anledning til å peke ut sine egne distriktssekretærer med de spesielle oppdrag som det enkelte forbund måtte ha, men disse interesser kan sikkert like fullt tilgodesees om man bygger opp hele organisasjonsapparatet ut fra den regel at samkjøring skal finne sted. Distriktssekretærenes kunnskap og kjennskap til fagbevegelsens forskjellige avdelinger og spørsmål ville også bli utvidet.

Spørsmålet i seg selv er så vidt stort og innviklet at det ikke er praktisk at en stor kongress fastlegger endelig og detaljert ordning. Kongressen bør imidlertid gi sekretariatet i oppdrag å sette ned en mindre komité som kan bearbeide spørsmålet og legge fram sin innstilling for L.O.s representantskap som gis bemyndigelse til å vedta beslutning, etterat de interesserte forbund har hatt adgang til å uttale seg.

Med henvisning til foranstående, tillater en seg å foreslå følgende:

Nr. 108

1. Sekretariatet får bemyndigelse til å sette ned en komité på 5 medlemmer for å utrede spørsmålet om en samordning av arbeidsoppgavene for de forskjellige forbunds fastlønnede distrikts- eller stedssekretærer og samorganisasjonens tillitsmenn.
2. Landsorganisasjonens representantskap vedtar beslutning i saken etterat spørsmålet er forelagt de interesserte forbund til uttalelse.

Fra sekretariatet:

Nr. 109

Sekretariatet innstiller at forslaget fra Norsk Kommuneforbund vedtas.

Innkomne forslag om

ENDRINGER AV VEDTEKTENE FOR DE FAGLIGE SAMORGANISASJONER

NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Sten-, Jord- og Sementarbeidernes Forening, Bergen, foreslår: Nr. 110
§ 3, punkt c, utgår.

Motivering:

De faglige samorganisasjoners representantskapsmøter har selv den beste oversikt over hvor mange tillitsmenn der er behov for i sitt distrikt, og må av den grunn selv fatte vedtak om antall tillitsmenn.

Forbundsstyret kan ikke anbefale forslaget.

§ 3, punkt d, forandres til:

Nr. 111

«Tillitsmennene velges av samorganisasjonens representantskap. Tillitsmennene er Landsorganisasjonens representanter i distriktet.»

Motivering:

At valg av tillitsmenn som er foretatt av et representantskap i en samorganisasjon først skal godkjennes av sekretariatet er jo en underkjennelse av representantskapsmøtets valgbeslutninger. A.F.L. er oppbygd etter den demokratiske sentralismens prinsipper, valg nedenfra og oppover og betegnelsen ansettes, må av den grunn strykes.

Forbundsstyret vil anbefale at det ikke foretas noen endringer i punktet.

Et mindretall anbefaler forslaget.

§ 5. *Representantskapet, foreslås omredigert:*

Nr. 112

«A. a. Representantskapet velges med 1 representant for hver påbegynt 1 000 medlemmer i fylker for hvert forbund i samorganisasjonens distrikt.»

b. Alle forbund skal være representert.

Det kan ikke velges mer enn 1 representant fra hver forening.

c. Forretningsutvalget deltar i representantskapets møter.

Nr. 113 B. a. Valget ledes av forretningsutvalget som foretar inndeling av avdelingene i valgkretser, forbundsvis, i forhold til medlemstall etter punkt A. a, og sendes de respektive avdelinger for valg av representanter. Det stemmes særskilt over representanter og varamenn.

Nr. 114 C. a. Representantskapet er samorganisasjonens høyeste administrative organ i vedkommende fylke.

Punkt b og c under avsnitt D bibeholdes uforandret. Avsnitt E, punktene a og b bibeholdes uforandret.

Motivering:

Det har ved de nåværende vedtekter for de faglige organisasjoner med representantskap vært misnøye med representantfordelingen. Vi vil her peke på at et forbund med ca. 4—5 000 medlemmer og et forbund med ca. 100 medlemmer i hvert fylke i praksis har lik representasjonsrett, hver med 1 representant. I sin utvikling har denne linjen ført til at Bergens 5. største forbund med ca. 17 000 medlemmer til kommende representantskapsmøte vil få 5 representanter, mens 25 forbund med 13 000 medlemmer vil få 25 representanter. Norsk Bygningsarbeiderforbund i Bergen med ca. 3 500 medlemmer fikk 1 representant, mens samme avdeling i Hordaland og Sogn og Fjordane med 1 154 medlemmer fikk 2 representanter.

Vårt forslag kan medføre en utvidelse av representantantallet på representantskapsmøtet med noen representanter, men det blir mer demokratisk, da representantene i forhold vil ha like mange medlemmer bak seg og at medlemmenes medbestemmelsesrett kommer i det rette forhold til hver av representantene.

Fra forbundsstyret:

Kongressen 1946 besluttet at den nedsatte organisasjonskomité skulle oppta til behandling bl. a. også samorganisasjonene, deres struktur og oppgaver. Organisasjonskomitéen har arbeidet med saka og forela innstilling for representantskaps-

møtet 1947, og hvor dette i alt vesentlig sluttet seg til organisasjonskomitéens innstilling.

Forbundsstyret mener derfor at de nåværende lover må få prøves en tid før man går til nye forandringer.

Forslaget kan derfor ikke anbefales.

Et mindretall anbefaler forslaget.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Jern- og Metallarbeiderforeningen, avd. 34, Sandefjord, foreslår: Nr. 115

«at kommende fagkongress tar opp spørsmålet om innføring av den gamle ordning med hensyn til samorganisasjonens lover og retningslinjer.»

Motivering:

Etter som den av lovkomitéen med representantskapets godkjennelse fattede ordning fratar medlemmene sin selvbestemmelsesrett innen organisasjonen. Dette er etter vårt syn en medvirkende årsak til den passivitet som er så merkbar innen alle faglige organisasjoner i dag. Vi er også av den mening at nåværende ordning lett kan gli ut og føre til byråkrati og funksjonærstyre.

Hovedstyret kan ikke anbefale forslaget.

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND

Stavanger og Omegn Transportarbeiderforening foreslår: Nr. 116

«Nåværende ordning med representantskap oppheves. Årsmøteordningen gjennomføres på nytt med sterkt redusert representasjonsrett. Dog skal alle avdelinger være sikret minst 1 representant.»

Motivering:

Ved den nylig gjennomførte ordning med representantskap er representasjonsretten blitt så sterkt begrenset at det viser seg at over halvdel av fagforeningene blir berøvet representasjon, og når da fordelingen av representantene skal foretas, blir det da som regel de store foreninger som i kraft av sitt høye medlemstall er de som får representantene, mens de små for-

eninger ikke greier å få noen representant. Dette er et forhold som vi må se i øynene kan komme til å føre til store uenigheter og bør det derfor rettes på straks så at man unngår å komme opp i de rivninger det kan føre til.

Forslaget oversendes Landsorganisasjonen uten motivering.

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

Nr. 117 *Rognan Jernbanearbeiderforening* foreslår:

«Valg av representanter og varamenn til samorganisasjonens representantskap foregår distriktsvis. Representanter og varamenn kan således bare velges av det distrikt disse tilhører.»

Motivering:

Den nå gjeldende ordning med hele samorganisasjonens virkeområde som et valgdistrikt er uheldig og uriktig da medlemmene og foreningene i det distrikt representanten tilhører har liten eller nesten ingen innflytelse på valget av sin representant, da de andre distrikter som har mindre kjennskap til de foreslåtte representanter utenom sitt distrikt likevel er i flertall. På denne måte får de enkelte distrikter ikke de representanter som flertallet i distriktet ønsker.

Forbundsstyrets vedtak: Forslaget oversendes Landsorganisasjonen.

Nr. 118 *Giken Gruvearbeiderforening* foreslår:

«Den nåværende ordning med et representantskap oppheves.

Det holdes årsmøte i samorganisasjonene annet hvert år, med representanter valgt av medlemmene i foreningene.

Valget foregår etter følgende skala:

Foreninger med 100 medlemmer velger 1 representant.

Foreninger med 200 medlemmer velger 2 representanter.

Foreninger med 350 medlemmer velger 3 representanter.

Foreninger med mindre velger sammen om en representant.»

Motivering:

Den gjeldende nyordning finner vi er et altfor stort inngrep i medlemmenes selvbestemmelsesrett.

Medlemmene har liten og delvis ingen befatning med sakene som behandles innen samorganisasjonene gjennom disses representantskap. Medlemmene får ingen innflytelse og kan ikke medvirke om valg av tillitsmenn for samorganisasjonene. Medlemmene blir for lite medansvarlig i samorganisasjonenes organisasjonsmessige virksomhet. Disse forhold fører til at medlemmene ikke lenger har den interesse for samorganisasjonene som de i realiteten skulle og burde ha, og forholdene kan føre til stagnasjon og tilbakefall. Det bør derfor oppheves og forandres.

Forbundsstyrets vedtak: Forslaget oversendes Landsorganisasjonen.

Hanken Gruvearbeiderforening foreslår:

Nr. 119

«Den nåværende ordning med et representantskap som skal komme sammen til møte en gang for året, oppheves.

Det holdes årsmøte i samorganisasjonene annet hvert år med representanter valgt av medlemmene i foreningene.

Valgene foregår etter følgende skala:

Foreninger med 100 medlemmer velger 1 representant.

Foreninger med 200 medlemmer velger 2 representanter.

Foreninger med 350 medlemmer velger 3 representanter.

Foreninger med mindre enn 100 medlemmer velger sammen om 1 representant.»

Forbundsstyrets vedtak: Forslaget oversendes Landsorganisasjonen.

BUSKERUD FAGLIGE SAMORGANISASJON

Øvre Eiker Faglige Utvalg foreslår:

Nr. 120

«I de vedtekter som ble vedtatt på Landsorganisasjonens representantskapsmøte i november 1947, ønskes paragraf 5, pkt. C a, forandret således at en mer betryggende ordning oppnåes ved valg av representanter til de faglige samorganisasjoner. Samorganisasjonenes distrikt bør inndeles i mindre distrikter, hvor det oppsettes det tildelte antall representanter og valget foretas så isolert for disse distrikter med avstemning blant de fagorganiserte innenfor distriktet.»

Motivering:

Vi mener den av oss foreslåtte ordning er en langt større garanti for at de demokratiske prinsipper følges, idet de en-

kelte medlemmer får en større innflytelse på personvalget enn etter den nåværende ordning, hvor forretningsutvalget har en altfor stor innflytelse på de som skal innvelges.

Samorganisasjonens vedtak: Forslaget oversendes Landsorganisasjonen.

NORSK ELEKTRIKER- OG KRAFTSTASJONSFORBUND

Nr. 121 *N. E. & K. F. avd. 85, Vestnes, foreslår:*

«I Møre og Romsdal fylke endres den nåværende administrasjon av den faglige samorganisasjon slik at man får den gamle ordning med en avdeling i hvert fogderi.»

Forslaget har vært forelagt forbundets forretningsutvalg som er klar over at fagorganisasjonen har meget vanskelige arbeidsforhold i dette distrikt og er derfor enig i å understøtte vår avdelings anmodning overfor Landsorganisasjonen om å finne organisasjons- og administrasjonsformer i distriktet som best mulig løser vanskelighetene.

Forbundets forretningsutvalg overlater til sekretariatet å bestemme om denne saka skal forelegges kongressen eller om det er mer hensiktsmessig å behandle den på annen måte.

MØRE OG ROMSDAL FAGLIGE SAMORGANISASJON

Nr. 122 *Molde faglige utvalg foreslår:*

«Representantskapets vedtak i møte 24.—27. august 1947 av Organisasjonskomitéens forslag vedr. samorganisasjonen punkt 5. *Møre* endres til:

«For Møre og Romsdal opprettes en samorganisasjon med kontor i Molde.»

Motivering:

På konstituerende møte i Møre og Romsdal faglige Samorganisasjon i Ålesund 9.—10. oktober 1948 ble representantskapets vedtak om en fylkesorganisasjon og sete for denne inngående drøftet. Representantene fra Nordmøre og Romsdal framholdt sterkt at når man skulle gå til sammenslutning av de tre samorganisasjonene burde sete for denne legges til det mest sentrale sted og ikke i ytterkant av fylket. Dette syn fikk også

medhold av en del Sunnmørs-representanter. Alle hadde oppfattet hensikten med endringen slik at den skulle virke mest hensiktsmessig og besparende.

Landsorganisasjonens representant framholdt at årsmøtet ikke hadde anledning til å stemme over hvor sete for samorganisasjonen skulle være, da dette var bestemt av L.O.'s representantskap.

Edvard Olsen, Alesund, framsatte sådant forslag:

Nr. 123

«Årsmøtet tar representantskapets vedtak til etterretning. Med hensyn til den stilling som særlig Nordmøre og Romsdal har inntatt i spørsmålet om sammenslutning, vil årsmøtet henstille til L.O. å ta hele spørsmålet opp til ny behandling.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Fra sekretariatet:

Nr. 124

«Kongressen valgte en organisasjonskomité og en lovkomité til å fremme forslag til nye organisasjonsformer og vedtekter for samorganisasjonene. Samtidig bemyndiget kongressen representantskapet til å vedta de nye vedtekter.

Organisasjonskomitéens forslag ble sendt samorganisasjonene til uttalelse og deretter behandlet på L.O.s representantskap i august 1947. Vedtektene ble vedtatt på representantskapets møte i november 1947. Sekretariatet kan derfor ikke anbefale at det for tiden blir gjort noen endringer i disse vedtekter.»

Fra Opland faglige Samorganisasjon:

Nr. 125

Samorganisasjonens forretningsutvalg har i møte den 29. desember 1948 behandlet studie- og opplysningsarbeidet og vil i den anledning foreslå for *Landsorganisasjonens kongress i 1949* at den tidligere ordning med bevilgning til opplysningsvirksomheten må bli tilbakeført til samorganisasjonen slik at de kan få føre opp på sitt budsjett et beløp til opplysningsarbeidet.

Motivering:

Som grunn herfor vil vi anføre at den ordning som nå praktiseres med at Opplysningsforbundet utelukkende disponerer

de midler som er stilt til rådighet til dette arbeid, har i mange tilfelle vist seg å være lite praktisk. Som et eksempel kan vi nevne: Forat samorganisasjonen eller distriktsstudienemnda kan få avholdt kurs, må en først sende inn plan for kurset, samt overslag over kursets kostende, og dette skal så godkjennes av Opplysningsforbundet. Utgiftene til kurset får en ikke dekket av Opplysningsforbundet før kurset er avholdt, og dette virker i mange tilfeller svært vanskelig økonomisk sett, da forelesere ved kurs samt husleien må betales under kurset. Samorganisasjonen eller distriktsstudienemnda må da i slike tilfelle forskuttere beløpet til forelesere og husleie, og det har vist seg at man også har hatt vanskeligheter med å få dekket det beløp som kurset har kostet på tross av at utgiftene har vært begrenset til det som det har vært mulig å gjennomføre. Dette er en meget tungvint og upraktisk ordning.

I henhold til dette mener vi at det ville være en mer praktisk ordning at samorganisasjonen kunne disponere et beløp selv til opplysningsarbeidet. Dette vil sikkert bidra til at det ville bli holdt flere kurs og større opplysningsvirksomhet innenfor samorganisasjonens virkeområde.

Nr. 126**Fra sekretariatet:**

Sekretariatet innstiller at forslaget oversendes det nye sekretariat.

Nr. 127*Forslag fra L.O.s kvinnenemnd:*

L.O.s kvinnenemnd har sendt inn forslag til sekretariatet, hvor det vises til vedtak på fagkongressen i 1946 om ansettelse av kvinnelig sekretær i Landsorganisasjonen.

Nr. 128**Fra sekretariatet:**

Sekretariatet vil legge fram for kongressen forslag om at det tilsettes en kvinnelig sekretær på L.O.s kontor, senest fra 1. september 1949. Utformet forslag vil bli lagt fram på kongressen.

DAGSORDENENS PUNKT 9

INTERNASJONALE FAGLIGE SPØRSMÅL

innkomne forslag.

NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Avd. 2, Malersvennenes Forening, Oslo, foreslår:

Nr. 129

Det internasjonale samarbeid.

Av folkenes forbrødring under kampene for å nedkjempe fascismen skaptess vilkårene for en samling av de fagorganiserte arbeidere verden over.

Etter avslutningen av den annen verdenskrig lyktes det igjen å samle de faglige landsorganisasjoner i en enhetlig faglig internationale, hvis fornemste oppgave er å verne om freden og bane veien for sosialismen i alle land.

På ny trues freden av krigshisserne i de kapitalistiske landene. På ny trues Den faglige Internasjonale i å sprenges, bl. a. ved den holdning den spesielle fagforbundsinternasjonale (I. B. T. U. o. a.) har tatt til spørsmålet om opprettelse av fagekretariater ved Den faglige Internasjonale, og ved den holdning de amerikanske og engelske L.O. har tatt ved bl. a. å stille forslag om at V.F.F. midlertidig skal innstille sin virksomhet.

Da en enhetlig faglig internasjonale har avgjørende betydning i arbeiderklassens kamp for å verne om freden, mot nyfascismen og krigshisserne, og for sosialismen, vil vår forening foreslå:

«Kongressen pålegger sekretariatet å arbeide for å styrke Den faglige Internasjonale i løsnings av ovennevnte oppgaver, og motsette seg ethvert forslag eller tiltak som har til hensikt å undergrave eller sprengje internasjonale på dette grunnlag.»

Forbundsstyret uttaler:

Forbundsstyret er kjent med at alle store yrkesinternasjonale har drevet forhandlinger med Verdensføderasjonen om å

gå opp i denne, men uten resultat. Internasjonale Bygnings- og Trearbeiderunion og andre har gått meget langt for å imøtekomme Verdensføderasjonens krav til yrkesinternasjonale. Når man nå forstår at denne verdensføderasjon er i fare får den skylde seg selv for dette, i og med at dens lover og statutter går ut på å frata yrkesinternasjonale enhver selvbestemmelsesrett.

Norsk Bygningsarbeiderforbunds forbundsstyre ser på dette spørsmål ut fra den synsvinkel at skal en verdensføderasjon kunne bestå og være arbeidsdyktig, sett ut fra de fagorganiserte arbeideres oppfatning, må både dens og yrkesinternasjonales lover, statutter og arbeidsmetoder være i overensstemmelse med hverandre.

Når det fra Verdensføderasjonens side forsøkes å frata yrkesinternasjonale den absolutt påkrevde bevegelsesfrihet til å arbeide med sine faglige og dermed spesifikke spørsmål innen de enkelte industrier, må den (Verdensføderasjonen) sammen med yrkesinternasjonale finne fram til den organisasjonsform der betinger sammenslutning eller samarbeid til gagn for hele verdens fagorganiserte arbeiderklasse.

Yrkesinternasjonale kommer på tross av alt til å bestå. Den nåværende situasjon i verden innbyr til at yrkesinternasjonale kommer sammen og tar opp spørsmål til behandling av både faglig og mer almen interesse.

Forbundsstyret kan ikke tiltre avdeling 2's forslag, men fremmer i stedet følgende forslag til kongressen:

«Kongressen pålegger sekretariatet fortsatt å arbeide for faglig enhet. Om lovene for den nåværende verdensføderasjon står hindrende i veien for at yrkesinternasjonale helt kan tilknyttes Verdensføderasjonen, må disse lover hurtigst mulig revideres.

Er ikke dette mulig, henstiller kongressen til de resp. forbund innen Landsorganisasjonen å få utvirket en representativ kongress av samtlige yrkesinternasjonale, for på bred basis å drøfte den internasjonale situasjon og de oppgaver som ligger foran oss.

DAGSORDENENS PUNKT 10

SOSIALE SPØRSMÅL

Innkomne forslag.

ALDERSTRYGD OG PENSJONSORDNINGER

NORSK KOMMUNEFORBUND

Forbundsstyret foreslår:

Nr. 131

I § 7 i lov om alderstrygd er bestemt at den pensjonsberettigede kan ha en friinntekt (renteinntekt av formue som overstiger kr. 6 000.00, gaver, pensjon eller liknende) som svarer til 60 pst. av full pensjon. Overstiger friinntekten 60 pst. blir pensjonen redusert.

Et par eksempler vil vise hvordan bestemmelsen virker: I en bykommune med minstepensjon er denne for et ektepar kr. 1 080.00 pr. år. Har dette ektepar annen inntekt på for eksempel kr. 1 000.00 pr. år, reduseres pensjonen til kr. 864.00 pr. år.

Er det en landkommune med minstepensjon, blir de tilsvarende tall kr. 900.00 og kr. 612.00.

Bestemmelse om friinntekt virker som det sees uheldig for alle alderspensjonerte, men ikke bare det, den medvirker også til å vanskeliggjøre arbeidet med å få arbeidsgiverne med på å gjennomføre tilfredsstillende pensjonsordning for sine arbeidere. Arbeidsgiverne rekner nemlig med at en pensjon fra bedriften bare vil føre med seg at den pensjonsberettigede blir fratatt et større eller mindre beløp av alderspensjonen.

Etter Norsk Kommuneforbunds oppfatning ville den beste

løsning av denne sak være at bestemmelsen om friinntekt i § 7 ble tatt ut av loven. Dette ville føre med seg at alderspensjonen og annen inntekt — også pensjon fra arbeidsgiveren, ville komme alle alderspensjonerte til gode.

Med henvisning til foranstående foreslås:

«Kongressen anser det riktig å ta ut av loven bestemmelsen om at alderspensjonen blir redusert av andre inntekter som pensjonisten har.»

NORSK ARBEIDSMANNFORBUND

Nr. 132 *Stord Arbeiderforening* foreslår:

Sekretariatet må reise kravet om revisjon av alderstrygdloven, slik at alderstrygden til arbeidere i sunnhetsfarlige bedrifter utbetales ved fylte 55 år.

Det er vel få arbeidere i gruveindustrien som er så heldige å oppnå en alder av 70 år, som er alderstrygdens aldersgrense. Skal en arbeider få nyte godt av dette samfunnstiltak, bør aldersgrensen nedsettes til 55 år.

Bedriftspensjoning.

NORSK KJEMISK INDUSTRIARBEIDERFORBUND

Nr. 133 *Avd. 28, Kopperå*, foreslår:

Kongressen pålegger Landsorganisasjonen å utvirke at bedriftene gjennomfører bedriftspensjoning.

Motivering:

Vår forening har i lengre tid arbeidet med pensjoning ved bedriften, men er møtt med blankt avslag. Vi mener derfor at kongressen må ta seg av denne sak, og at Landsorganisasjonen eventuelt gjennom Regjering og Storting fremmer dette.

Det viser seg at det er de store utenlands-eiede bedrifter som er mest steile når det gjelder pensjoning av arbeiderne.

Forbundets motivering:

Vårt forbund behandlet på sitt hovedstyremøte i desember 1947 spørsmålet om bedriftspensjoning og vedtok å være foreningene behjelpelig overfor bedriftene i så måte, men det er

forretningsutvalgets oppfatning at dette spørsmål ikke kan behandles og det kan slett ikke vedtas noe bestemt forslag i så måte. Det måtte eventuelt bare bli en henstilling til forbundene om å være behjelpelig overfor de enkelte foreninger i dette spørsmål.

NORSK HØVLERiarBEIDERFORBUND

Skedsmo Bruks Fagforening, foreslår:

Nr. 134

Skedsmo Bruks Fagforening, avd. 5, Lillestrøm, av Norsk Høvleriarbeiderforbund, foreslår for kongressen at spørsmålet om gjennomføring av bedriftsmessige tilleggspensjoner til alders- og uførhetstrygden opptas til behandling og gjennomføring innenfor de tariffmessige områder.

Samtidig håper foreningen at kongressen krever av statsmyndighetene å forhøye Statens alderstrygd slik at den kan gi eksistensmuligheter for de trygdede.

Forbundsstyret har behandlet forslaget og besluttet enstemmig å anbefale at kongressen oversender foreningens forslag til det nye sekretariat til videre behandling.

Avd. 5, Rørleggernes Fagforening, Oslo:

Nr. 135

«Vi forlanger at Norsk Bygningsarbeiderforbund nedsetter en komité som utarbeider og fremmer forslag om pensjonsordning for Norsk Bygningsarbeiderforbunds landsmøte og L.O.s kongress.»

Forbundsstyret uttaler:

En spesiell pensjonsordning for de fagorganiserte arbeidere vil, om alle medlemmer skal være delaktig, medføre en forholdsvis stor administrasjon, ved siden av den alderstrygd man allerede har. Forbundsstyret er prinsipielt for en hurtig utbygging av den eksisterende alderstrygd, slik at denne gir et forsvarlig underhold for alle som på grunn av alder blir ervervsudyktige.

Den nåværende alderstrygd må snarest utvides, og pensjonene forhøyes betraktelig. Utgiftene dekkes ved øket til-

skudd fra Staten og kommunen, samt forhøyelse av arbeidernes og arbeidsgivernes premie. Man anbefaler at kongressen støtter et slikt krav.

Forbundsstyret vil ikke motsette seg at spørsmålet om en støttepensjon for de fagorganiserte arbeidere blir utredet av Landsorganisasjonen, hvis andre forbund er interessert i dette.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Nr. 136 *Avd. 33, Moss Jern- og Metallarbeiderforening, foreslår:*

«At det ytes L.O.s medlemmer som trer ut av arbeidslivet ved oppnådd aldersgrense og som svarer til forbundets retningslinjer for fritakelse av medlemskontingent, en pensjon svarende til kr. 600.00 pr. år som et tilskudd til den alderdomspensjon som de vil få i henhold til den kommende folketrygd. Til dekning av utgiftene iliknes det en ekstrakontingent som fastsettes av fagkongressen.»

Motivering:

Moss Jern- og Metallarbeiderforening er av den oppfatning at disse eldre medlemmer fortjener en påskjønnelse for et langt og trofast medlemsskap og for det arbeid som de har nedlagt for fagbevegelsen. *Kamerater*, la oss tenke på disses tilværelse og likedan på oss selv, når vi kommer til denne milepel i vårt liv, da vår arbeidsdag er endt og vi er henvist til en alderspensjon som ikke kan sies å være tilstrekkelig etter et langt arbeidsliv. Hva er da mer naturlig enn at vi oppretter vår egen pensjonskasse for å lette arbeidernes kår.

Hovedstyret uttaler:

Forbundet er enig i tanken og har allerede tidligere opp tatt denne sak til drøftelse med M.V.L. L.O. bør derfor oppta saken til løsning med henblikk på at bedriftene må bære utgiftene og med henblikk på at bedriftspensjoneringsen senere kan danne grunnlaget for en tilfredsstillende forbedring av alderstrygden.

Folkepensjon.**NORSK PAPIRINDUSTRIARBEIDERFORBUND**

Torp Fagforening foreslår:

Nr. 137

«Å inngå til Regjering og Storting med krav om at alderstrygden må heves til et nivå, så de som er trygdet kan leve anstendig av sin trygd. Beskatning av trygden må selvsagt opphøre. Det pekes i samme forbindelse på at våre sosiale trygder må samarbeides i én folketrygd som gir de mennesker som er avhengig av samfunnets hjelp levelige vilkår.»

Motivering:

De mennesker som i dag er henvist til å leve av de sosiale trygder fører en kummerlig tilværelse hvis de ikke har hjelp også utenom trygden.

All privat innsamling til hjelp foretatt av private veldedighetsorganisasjoner, og den økede opprettelse av private pensjonskasser ved de store bedrifter understreker at de sosiale trygder er helt utilstrekkelige. Samfunnet har plikt på seg til å hjelpe dem som ikke kan arbeide og ikke la dem komme i takknemlighetsgjeld til andre mennesker for hjelp som samfunnet plikter å gi dem.

De private pensjonskasser som i dag opprettes i samarbeid mellom de store bedriftene og fagforeningene er egnet til å bortlede oppmerksomheten fra at alderstrygden blir utbygd. Skal det fortsette på denne måte, vil de arbeidere som ikke er ansatt ved de store bedrifter være henvist til å klare seg med halvparten av hva de ved store bedrifter får.

Dette er i strid med det solidariske grunnprinsipp i fagorganisasjonen. Opprettelse av de private kasser blir å betrakte som en overgangsordning inntil vi får en forsvarlig folketrygd, og de bedrifter og selskaper som har private kasser må beskattes for å heve den sosiale trygd.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet innstiller at forslaget fra Norsk Kommuneforbund vedtas.

Nr. 138

Arbeidervernloven.**NORSK PAPIRINDUSTRIARBEIDERFORBUND**

Nr. 139 *Avd 21, Drammen*, foreslår:

Arbeidervernloven revideres i overensstemmelse med arbeidernes krav om 40 og 42 timers uke.

Nr. 140 *Avd. 28, Sarpsborg*, foreslår:

Fagkongressen pålegger L.O.s ledelse at den medvirker til at den revidering som nå skal foretas med Arbeidervernloven kommer til å omfatte kortere arbeidstid for arbeiderne ved de hel- og døgnkontinuerlige bedrifter.

Skulle en sådan forandring ikke bli gjennomført, må man ved kommende tariffrevisjon legge hovedvekten på å få gjennomført kortere arbeidstid for disse arbeidere.

Nr. 141 Fra sekretariatet:

Sekretariatet viser til at Regjeringen har oppnevnt en komité med oppdrag å legge fram forslag til endringer av Arbeidervernloven.

Lærlingeloven.**NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND**

Nr. 142 *Jern- og Metallarbeidernes Forening, avd. 17, Hamar*. foreslår:

«Det må søkes å få fremmet og lovfestet Lærlingeloven som tar sikte på at tiden som medgår på aftenskolen blir inkludert i arbeidstiden, slik at arbeidstiden og skoletiden ikke overstiger 48 timer og at det gjennomføres betaling for skoletiden.»

Hovedstyret uttaler:

Krav om lønn for skoletiden ved tekniske aftenskoler ble reist av vårt forbund ved tariffrevisjonen i 1948 i forbindelse med forslag om opplæringsplan.

Ved endelig behandling i lønnsnemnda er saken henvist til avgjørelse ved Lærlingelovens behandling i Stortinget.

Hovedstyret mener derfor at det som nå kan gjøres er å

påskynde Stortingets behandling av Lærlingeloven og anbefaler at kongressen gir sekretariatet i oppdrag å gjøre henvendelse til Stortinget herom.

Fra sekretariatet:

Nr. 143

Sekretariatet slutter seg til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds hovedstyres uttalelse i saka.

Silikosespørsmålet — Ulykkestrygden — Rikstrygdeverket.

NORSK ARBEIDSMANNSFORBUND

Stord Arbeiderforening, avd. 34, foreslår:

Nr. 144

Sekretariatet pålegges å arbeide for at Rikstrygdeverkets satser til de silikoseangrepne arbeidere forhøyes.

Motivering:

For de som er blitt helt eller delvis arbeidsuføre på grunn av silikose, vet vi at Rikstrygdeverkets satser for understøttelse ikke på noen måte strekker til for underhold. De er henvist til hjelp på annen måte og som mange helst kvier seg for. Derfor er det samfunnets plikt at arbeidere på ordinær måte, dvs. gjennom Rikstrygdeverket får en understøttelse som kan være til virkelig hjelp for seg og sin familie.

Forbundsstyrets vedtak: Tiltres av forbundsstyret.

NORSK MURERFORBUND

Murerarbeidernes Forening, Oslo, foreslår:

Nr. 145

Forslag til endringer i lov om ulykkestrygd for industriarbeidere av 24. juni 1931 nr. 6.

En industriarbeider som i dag blir skadet under arbeidet får etter denne lov en rente som varierer etter den invaliditetsgrad skaden medfører. Ved 100 pst. invaliditet utbetales maksimumsrente med kr. 1 800.— pr. år, dvs. 60 pst. av lovens maksimumsinntekt kr. 3 000.—.

Sett på bakgrunn av leveprisomkostningene er dette en rente som ingen kan livberge seg på selv om det gjelder per-

soner uten forsørgelsesbyrde. En mann med familie vil naturligvis komme i en håpløst vanskelig økonomisk stilling.

Er en så merksam på at bedriftsulykkene under krigen og etter krigen har hatt en tydelig stigende tendens, er det grunn til å ta opp denne spesielle sak gjennom fagbevegelsen for å få gjennomført lovbestemmelser som svarer til forholdene i dag. Det er urimelig at den enkelte person som ulykken rammer skal bære den praktisk talt alene sammen med sin familie. Vi må også være merksam på at de forsikringer som tegnes gjennom fagforeningene er engangsbetalinger med beløp som i dag bare betyr en kort avhjelp av nøden.

Det naturlige ville være å overføre denne trygd på bedriftene som så kunne tegne forsikringer for hele sin arbeidsstokk.

Slik lovens § 32 nå er formet fritar den bedriften og bedriftsledelsen for erstatningsansvar utover de premier som bedriften betaler til Rikstrygdeverket.

Lovens § 32 lyder slik:

«Ulykker som går inn under denne lov medfører ikke plikt for arbeidsgiveren, hans fullmektig, arbeidsoppsynsmann, mester eller liknende til personlig å svare noen erstatning med mindre det godtgjøres ved straffedom at vedkommende har voldt skaden forsettlig eller grovt uaktsomt.»

Dette lovbud har følgelig medført at bedriftsledelsen fritas for å betale erstatning i de tilfeller den etter vanlige erstatningsregler ville vært erstatningspliktig. Det viser seg nemlig at selv om fabrikktilsynet finner at ulykken skyldes forsømmelser fra bedriftens side med forskriftsmessige anordninger til beskyttelse av arbeiderne, er dette i de fleste tilfeller ikke tilstrekkelig til at politiet eller domstolene vil betegne det som grov uaktsomhet og vedkommende må følgelig frifinnes og den skadede er dermed avskåret fra å få erstatning.

Bestemmelsen har ganske sikkert medført at bedriftene er skjødesløse med de lovmessige sikkerhetsforanstaltninger.

Prinsipalt bør en gjennomføre en lovbestemmelse som gjennomfører full lønnskompensasjon etter invaliditetsgrad for alle

bedriftsulykker som medfører varige mén og dessuten full lønn under sykdom for bedriftsskader. Bedriften får så gardere seg ved å tegne forsikringer for disse skader.

Dette forslaget vil medføre en endring av hele loven om ulykkestrygden for industriarbeidere som hovedsakelig vil gå ut på større ytelser fra bedriftenes side.

Som en midlertidig ordning bør lovens § 30 endres slik at alle tilfeller av bedriftsulykker som skyldes feil fra bedriftens side erstattes av denne etter vanlige erstatningsregler.

Denne paragraf foreslås endret slik:

«Ulykker som går inn under denne lov og som skyldes forsømmelser og mangel på aktsomhet fra bedriftens ledelse, hans fullmektig, arbeidsoppsynsmann, mester eller liknende blir å erstatte av bedriften med ytelser som svarer til den gjennomsnittlige inntekt vedkommende skadede har hatt i de siste 2 år så lenge vedkommende er helt eller delvis arbeidsufør, og i tilfelle invaliditet bereknes en årlig rente av den fulle lønn som svarer til invaliditetsgraden.

Det påligger Rikstrygdeverket å innkreve erstatningen. Rikstrygdeverket forskutterer skadedes rente fra skadedagen og forvalter det endelige erstatningsbeløp med månedlige utbetalinger til skadede.»

I tilfelle dødsfall betales renten til skadedes etterlatte etter lovens nåværende bestemmelser, likevel slik at satsene heves i forhold til leveomkostningene.

Disse invaliderenter skal også reguleres i forhold til arbeidslønningene i faget til enhver tid.

Det kan til slutt opplyses at Kontoret for Fri rettshjelp som har hatt til behandling en rekke av disse saker uten å kunne hjelpe vedkommende på grunn av de gjeldende lovbestemmelser, har notert disse lovbestemmelser som modne for revisjon. Lovbestemmelsene virker i dag som en hån mot de skadede. Enhver kan tenke seg hva en arbeider som på grunn av sitt arbeid er blitt 100 pst. invalid må tenke når han bys en årlig rente på kr. 1 800.— pr. år til å «leve» av i våre dager, da utgiftene pr. person utelukkende til mat overstiger dette beløp, og en må regne med at en invalid har økede utgifter på grunn av sin invaliditet.

Nr. 146**Fra sekretariatet:****Forslaget oversendes det nye sekretariat.****Prisloven.****NORSK TREINDUSTRIARBEIDERFORBUND****Nr. 147** *Mjøndalens Treindustriarbeiderforening foreslår:*

«Møtet foreslår enstemmig at L.O. tar prisloven opp til behandling på kongressen.»

Motivering:

Siden lønnsstopploven kan man trygt si at lønsmottakerne har vist en forståelse og solidaritet overfor loven, og da hevder vi bare vår soleklare rett når det samme kreves av næringslivets menn overfor prisstoppen.

Slik som forholdene er i dag er det jo faktisk bare de indeksberørende varer som blir holdt innenfor rammen av loven, mens andre varesorters salg foregår nærmest uten kontroll, og i mange tilfeller med for høy pris. Det er dette vi vil til livs med de stilte forslag.

Med den maktposisjon L.O. har i Norge i dag, mener vi at en henstilling derfra til statsmyndighetene vil ha stor betydning, slik at vi kan få en skjerpet og mer effektiv priskontroll.

Nr. 148**Fra sekretariatet:****Sekretariatet innstiller at forslaget ikke tiltres. Det vises til dagsordenens pkt. 6.****Betaling for domsmenn.****NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND****Nr. 149** *Telefonfabrikken S.T.K. A.s, avd. 163, foreslår:*

Landsorganisasjonens ledelse må overfor vedkommende myndigheter framsatte krav om å få gjennomført bestemmelser som gir arbeiderne kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste etter forsvarlige satser, under utøvelsen av sine demokratiske plikter og rettigheter ved f. eks. deltakelse i rettsmøter som domsmenn.

Forslaget har følgende begrunnelse:

Når medlemmer av vår forening i dag blir innkalt som domsmenn forekommer det ofte at de melder forfall av økonomiske grunner. Vi går ut fra, at dette gjør seg gjeldende i alle fagforeninger hvor fagforeningen ikke betaler differansen mellom det offentlige satser og den tapte arbeidsfortjeneste.

Det kan heller ikke være riktig at arbeiderne i en fagforening i fellesskap skal bære disse utgiftene.

Når arbeidskjøperne ikke har plikt til å betale full lønn må det offentlige satser tilsvare tapt arbeidsfortjeneste beregnet på en gjennomsnittsfortjeneste for arbeiderne i industrien og håndverket.

Hovedstyret uttaler:

En er enig i forslaget og at dette må utvides til også å omfatte representasjon i prisutvalg, kontrollnemnder, bransjeråd, styrer for tekn. aftenskoler, offentlige verv, o.l., hvor det enda ikke er truffet noen ordning om godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet innstiller at forslaget oversendes det nye sekretariat.

Nr. 150

Skattespørsmål.

NORSK ARBEIDSMANNSFORBUND

Rognan Jernbanearbeiderforening foreslår:

Skattetrykket har etter krigen nådd slike høyder at det er utålelig for lønnsarbeiderne og alle grupper i befolkningen med lave inntekter.

Vi vil ikke lenger finne oss i at vår levestandard gjennom beskatningen holdes på et langt lavere nivå enn før krigen, mens landets produksjon i lengere tid har vært større enn før krigen, og de dominerende krefter innenfor finansverdenen høster inn veldige profitter.

Nr. 151

Det er nødvendig å endre dette forhold ved bl. a.:

1. Å øke de skattefrie fradrag i et slikt omfang at de representerer et forsvarlig eksistensminimum.
2. Ens utlikning av skattene ved innføring av fellesskatt i stedet for de nåværende herreds- og statsskatter.
3. De indirekte skatter fjernes for alle nødvendighetsvarers vedkommende og alderstrygd og krigspensjoneringsavgift utliknes på skattbar og ikke på antatt inntekt.
4. Inntil en fellesskatt kan innføres utliknes statsskatten på inntekt med sterkere progresjon og herredsskatten må også utliknes med stigende skattøre på stigende inntekter.
5. Personer med dobbelt husholdning gis fradrag i inntekten som svarer til de faktiske merutgifter.
6. Det innføres ens skattetrekk for hele landet.

Nr. 152 *Valla Jernbanearbeiderforening, avd. 68*, foreslår:

1. L.O. fremmer forslag likeoverfor Regjering og Storting om at all *skatteutskrivning* overtas av Staten.
2. Subsidiært foreslåes at alle Statens faste arbeidere ved anleggene, kraftanlegg, vei, jernbane etc., hvis virke er av ambulerende art, blir å beskatte til Staten.
3. At det innføres en forenkling av trekkssystemet, og at kommunene eller herredskassererne plikter å innføre de aller nyeste og enkleste systemer for sin reknskapsførsel, og at de plikter å holde skattytere som har trekk i lønn à jour med skatteinnbetalingen, og/eller eventuelle restanser minst én gang årlig.
4. At trekk i lønn eller tilgodehavender blir pålagt også andre yrkesgrupper enn bare lønnsinntakere.

Motivering:

Til pkt. 1. Det er det overhåndtakende skattesnyteri som samfunnet nå må til livs. Det er blitt en sport å snyte seg unna skattene. Og de yrkesgrupper som har flertall i likningsnemndene, som f. eks. bøndene, sitter og likner seg selv.

Det må også i den nye skattelov tas tilbørlig hensyn til levestandarden.

I mange tilfelle finner en en høyere levestandard hos dem som liten eller ingen inntekt har.

Punkt 2. De ambulerende anleggsarbeidere ved jernbane og kraftverk blir hardest utsatt for skatteflåeri.

De kommer til en avsides bygd hvor inntektene av flere grunner er holdt nede på et lavmål, bl. a. for at bygdas folk skal få mindre statsskatt, og for å få skatteprosenten høyest mulig, med det formål at staten skal tre støttende til med sanering av budsjettet.

Når så anleggsarbeiderne rykker inn i en sådan kommune, blir disse med ett slag de største skattytere; vi har flere eksempler på det fra Nordlandsbanen.

Anleggsarbeidernes inntekter ligger over det dobbelte av en velsituert bonde med gjeldfri gård og skog til. Levestandarden er i mange tilfelle høyere hos bøndene.

En skulle da vente at når det ble et stort innrykk av arbeidere, at det da ville bli lavere skatteprosent, og en bedre tabell, men resultatet er at det da skal opplegges fond til senere bruk.

Noen større ekstra utgifter i anledning innrykket av arbeidere har kommunene sjelden, i høyden en ny lærerpost. Dvs. utenom pålagte distriktsbidrag, og disse er det vel ikke forutsetningen de innflyttede arbeidere skal betale.

Punkt 3. I enkelte kommuner ved Nordlandsbanen har det til stadighet vært kluss med skattetrekken, i flere tilfeller stemmer det ikke med arbeidsgiverens trekkkonto.

I flere tilfelle unnlates å innsende trekkpålegg for enkelte år, hvilket har tilfølge at det da blir store restanser, og arbeidere som i årevis er vant med trekk i lønn vil da i sådanne tilfeller reagere, og si at da er det kommunene selv som har skylden.

Trekk i lønn er inngått i deres rettsbevissthet som en uunn-gåelig samfunnssak, men ikke som en rettferdig sådan.

Herredskassereren er ofte slurvet med å undersøke arbeidsforholdene i bygden, og mange arbeidere som tar kortere jobber

blir ikke trukket for skatt under arbeidet, deriblant også sesongarbeidere ved vei- og jernbaneanlegg. Av den grunn hoper skatten seg opp, en ettergivelse blir kanskje nødvendig, og andre må da betale også for disse.

Punkt 4. Det er innlysende at det begåes en urettferdighet i skatteoppkrevingen når det er bare lønnsarbeiderne som skal ha trekk i lønn. Vi mener at også bøndene kan trekkes for skatt, f. eks. i tilgodehavender på meieri, korn, rotfrukter, slakt, etc.

*

For så vidt at Stortinget skal behandle den nye skattelov før L.O.s kongress, mener vi at L.O. bør forme konkrete forslag i overensstemmelse med våre synspunkter og oversende Regjering og Storting.

Forbundsstyrets vedtak: Forslaget oversendes L.O.

NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Nr. 153 *Moss Bygningsarbeiderforening, avd. 53, foreslår:*

«På vårt medlemsmøte den 8. desember 1948 ble det fattet vedtak om å oversende følgende forslag til fagkongressen:

Som kjent går arbeiderpartiene inn for øket arbeidsinnsats i gjenreisningen av landet vårt.

Avisskriveri om skoftmentaliteten og bevilgninger til propaganda for øket arbeidseffektivitet nytter ikke hvis arbeidsfolket ikke får noe igjen for innsatsen.

Som et ledd i foreningen om gjenreisninga foreslår vi:

1. Fagkongressen henstiller til Regjeringen å sørge for at overtidsarbeid fritas for beskatning.
2. At beskatningen av gifte yrkeskvinner lettes betraktelig.»

Forbundsstyret kan ikke anbefale punkt 1. Punkt 2 anbefales.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Nr. 154 *Norsk Jern- og Metallarbeiderforening, avd. 17, Hamar, foreslår:*

«Det må søkes å få gjennomført en skarpere kontroll med skatteinnyterne. Slik som stillingen er i dag så er det de fastlønnede som må bære skattetrykket. Dette er uholdbart for det arbeidende folk. Det er

kriminelt å lese daglig i pressen om skattesnyteriet blant forretningsfolk og gårdbrukerne. Vi fordrer at en går inn mer effektivt og får gransket alle nullskattytere i handelen, gårdbrukere, skogeiere osv. Straffene må skjerpes for disse, og paragrafer om landssvik må bli gjort gjeldende.»

Hovedstyret uttaler:

En er merksam på det betydelige arbeid som er utført i de senere år, med en rettfærdigere fordeling av skattebyrdene, og utvidelse av kontrollen med skattesnyteriet. En er likevel enig i at kontrollen søkes ytterligere skjerpet, så langt dette er mulig.

I denne forbindelse vil en peke på at skattereglene må gjøres mere positive for likning av selvdrivende, slik at de kan bli beskattet av sin virkelige inntekt, i samme utstrekning som lønns-mottakerne.

Sekretariatet gis i oppdrag å fremme saken overfor statsmyndighetene.

NORSK PAPIRINDUSTRIARBEIDERFORBUND

Avd. 21, Drammen, foreslår:

Nr. 155

Kongressen krever at skattelovene revideres straks, for å lette skattetrykket for de lavest lønnede i samfunnet.

Moss Cellulose- og Papirarbeiderforening, avd. 34, foreslår:

Nr. 156

L.O.s fagkongress 1949 vedtar å henstille til Regjering og Storting å få en lov om fritakelse for skatt ved tjente penger på overtidsarbeid.

Motivering:

Arbeiderne er nå mer og mer uvillige til å arbeide overtid da overtidspengene blir skattelagt så det blir lite igjen.

I samsvar med L.O.s retningslinjer vil en slik lov virke stimulerende på gjenreisningen, da overtidsarbeid i en vesentlig grad vil øke produksjonen.

Rena Kartonnasjearbeiderforening foreslår:

Nr. 157

Det utålelige skattetrykk må opphøre.

Nr. 158 *Torp Fagforening* foreslår:

1. «Alderstrygdavgiften som er meningsløst urettferdig må legges om.»

Det skattefrie fradrag må høynes, og det må fastsettes et skattefritt eksistensminimum.

2. Omsetningsavgiften og alle indirekte skatter må sløyfes og føres over på de direkte skattene.

Kongressen godtar ikke de vanlige argumenter om budsjettmessige utgifter og anviser:

3. Høyere beskatning på store inntekter og formuer, riktigere beskatning av eiendommer og verdier og dertil rettferdig likning og mer effektiv kontroll med skattesnyteri.

Motivering:

Vi har nå altfor store skatter på lønsmottakere og altfor liten beskatning på de som eier produksjonsmidlene.

Utbyttebegrensningen på aksjer og merbeskatningen på de store selskapers og konserners inntekter må ha sviktet i vesentlig grad. Det er i første rekke her det må foretas effektiv kontroll, og det er her vi har det vesentlige av skattesnyteri.

NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARB.FORB.

Nr. 159 *Fryseriarbeidernes Forening, Ålesund* foreslår:

Under henvisning til Forbundets sirkulære nr. 55/48 datert 27. oktober 1948, sender en herved inn til behandling på dagsordenen ved L.O.s kongress den 29. mai 1949 følgende forslag:

Arbeidere fritas for skatt av fortjeneste ved overtidsarbeid, dvs. inntekt overstigende ordinær årsfortjeneste.

Motivering:

Arbeiderne ved fryseriene i Ålesund arbeider stort sett hele året. Imidlertid er det så at året er sterkt preget av sesongmessig arbeid, f. eks. sildesesongen etc.

En ville under den korte og hektiske sildesesong ikke komme noen vei hvis arbeiderne ikke ville arbeide overtid.* Uten over-

tidsarbeid ville store eksportverdier gå tapt. Anslagsvis kan en rekne med at halvparten av det utførte arbeid i sesongen skjer på overtid. Overtidsarbeid er det ingen som ønsker — hverken arbeidere eller bedriften — men det er jo på disse kanter av landet utelukket å unngå det. På grunn av tilførslene er det ikke mulig å arbeide i regelmessige skift. Produksjonen er avhengig av f. eks. værforholdene, om det er sild til stede etc. Det er dessuten vanskelig om arbeidshjelp. Følgen er at den arbeidsstokk en har periodevis må utføre meget arbeid utover alminnelig arbeidstid. Råstoffet kan heller ikke ligge lenge før det er bedrevet.

Skattebyrdene er jo i og for seg tunge nok for en vanlig arbeidsmann, og tyngre faller det når han kanskje mot sin vilje også må arbeide etter full dags beskjeftigelse. Overtidsarbeidet medfører mindre fri- og hviletid, og sliter mer enn vanlig på folk.

En peker på at forholdene i landets forskjellige deler ikke er like. Like så utenkelig som overtidsarbeidet kan være noen steder, like nødvendig er det under de store fiskerier, f. eks. på Vestlandet.

Når det nå er slik at overtid ikke kan unngås og at arbeidsstokkene i særlig grad må gjøre ekstra-anstrengelser for produksjonens skyld må en anse det som et rimelig forlangende i dag at arbeiderne bare betaler skatt av sin fulle årsarbeidsinntekt og at overtidsarbeidet ikke beskattes. En er oppmerksom på at dette er et problem, men en utvei må finnes.

Det er ikke grunnløst å hevde at blir ikke dette forhold korrigeret, kan det få uheldige følger som landet ikke er tjent med.

Fra sekretariatet:

Regjeringen har oppnevnt et utvalg benevnt «Skatteutvalget av 1947», hvor Landsorganisasjonen er representert. Innstilling fra dette utvalg foreligger hva angår kontrollmidler mot skattesnyteri, nye straffebestemmelser, samt omregulering av likningsarbeidet.

Det er videre av Regjeringen oppnevnt et utvalg til å behandle spørsmålet om «skatt av årets inntekt». Utvalgets innstilling foreligger og det er sendt organisasjonene til uttalelse.

Forslagene om berekningsgrunnlaget for alderstrygd og krigspensjonsavgift, samt eventuell lettelse i beskatning av overtidsgodtgjørelser m. v. oversendes det nye sekretariat.

Sekretariatet oppnevner et skatteutvalg til behandling av skattespørsmål.

DAGSORDENENS PUNKT 11

DIVERSE FORSLAG

NORSK ARBEIDSMANNSFORBUND

Ad Stabilisering av arbeidsforholdene og krav om øking av arbeidsbudsjettet for gjennomføring av sammenhengende helårig beskjeftigelse ved den offentlige arbeidsdrift.

Forbundet fremmer dette forslag:

Nr. 161

Norsk Arbeidsmandsforbund har i forbindelse med Landsorganisasjonens kongress 1949 mottatt henvendelse fra forbundets avdelinger og medlemmer ved veiarbeidsdriften, jernbaneanlegg og Statens havnevesen om å medvirke til gjennomføring av en stabil arbeidsordning og helårig beskjeftigelse for de arbeidergrupper som beskjeftiges ved den offentlige veiarbeidsdrift, jernbaneanlegg og Statens havnevesens anleggsdrift.

Den reduksjon som i de senere år er foretatt i de ordinære anleggs- og vedlikeholdsbudsjetter har ført til ustabile arbeidsforhold for arbeidergrupper som har veiarbeid og anleggsarbeid som erverv, og har ført til periodevise oppsigelser og arbeidsledighet for arbeiderne og stagnasjon i utbyggingen og vedlikehold av landets sambindingsvesen.

Som motivering for berettigelsen av arbeidernes og forbundets krav kan anføres:

De arbeidergrupper det her gjelder har gjennom Norsk Arbeidsmandsforbund fått fastsatt lønns- og arbeidsvilkår. En forutsetning for de i de respektive overenskomster fastsatte grunnlønnssatser — (som er lavere enn de lønnssatser som overenskomstmessig er fastsatt for tilsvarende arbeidergrupper i privat

virksomhet) — er at arbeidergrupper ved veiarbeidsdriften, jernbaneanlegg og ved Statens havnevesen forutsettes å skulle ha sammenhengende arbeid ved de respektive arbeidsområder. Og det er videre som kompensasjon for de lavere grunnlønns-satser gjennomført en del sosiale og økonomiske fordeler som arbeidere i privat virksomhet som regel ikke har — som lønn under sykdom og pensjonsordning.

For å opnå de sosiale rettigheter (som lønn under sykdom) forutsettes en *sammenhengende* tjenestetid på 12 måneder før sykdommen inntreer og ved de periodevise oppsigelser med avbrytelse i tjenesteforholdet, som på grunn av reduksjon i arbeidsbudsjettene er gjennomført, mister arbeiderne retten til de sosiale goder som overenskomstmessig er gjennomført.

Forbundets medlemmer med tilslutning av forbundet er av den oppfatning at det bør skje en endring i de forhold som har vært praktisert de senere år, således at det antall arbeidere som de forskjellige etater kan beskjeftige innenfor rammen av det gitte arbeidsbudsjett holdes i helårig beskjeftigelse.

Med den innflytelse som Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i samarbeid med arbeidernes politiske parti, Det norske Arbeiderparti, forutsettes å ha, *vil vårt forbund på vegne* av de arbeidergrupper det her gjelder, anmode om Landsorganisasjonens medvirkning til å få gjennomført en stabil arbeidsordning ved forannevnte arbeidsområder og fremmer derfor følgende forslag:

Nr. 162

1. Landsorganisasjonen erklærer seg enig i og vil medvirke til at det antall arbeidere som nødvendigvis trenges for utbygging og vedlikehold av landets veinett, jernbaneanlegg samt havne-, molo- og vedlikeholdsdrift, holdes i sammenhengende helårig beskjeftigelse.
2. For effektivering av de under punkt 1 nevnte forutsetninger vil Landsorganisasjonen i samråd med de bevilgende myndigheter arbeide for øking av bevilgninger for utbygging og vedlikehold av landets veinett, jernbaneanlegg samt molo- og havneanlegg.

Fra sekretariatet:**Nr. 163**

Sekretariatet innstiller at forslaget oversendes det nye sekretariat.

Mofjell Grubearbeiderforening foreslår:

Nr. 164

«At det settes fart i arbeidet med nasjonaliseringen av gruveindustrien.»

Nasjonalisering av gruveindustrien.

Under hensyntaken til den stilling gruveindustrien er kommet i krever Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte at denne industri nasjonaliseres ved at Regjeringen snarest fremmer de nødvendige tiltak for å gjennomføre dette krav.

For å sikre en rasjonell og samfunnsmessig forsvarlig utnyttelse av den nasjonaliserte gruveindustri må arbeiderklassen ha den fulle kontroll av industrien.

Gruvearbeiderne krever derfor selv å få velge sine representanter i ledelsen på grunn av arbeidernes flukt fra gruvene.

Angående samme spørsmål besluttetes:

1. Landsmøtet tar til etterretning den redegjørelse som er gitt angående spørsmålet om nasjonaliseringen av gruveindustrien og gir sin tilslutning til det av Moljord i Stortinget den 15. februar 1946 framsatte forslag i denne forbindelse.
2. Landsmøtet er enig i de retningslinjer som er trukket opp av Det norske Arbeiderparti når det gjelder vår fremtidige gruvepolitikk og det arbeid Regjeringen har utført på dette område.

Forbundsstyrets vedtak: Forslaget tiltres i samsvar med uttalelse på vårt landsmøte 1948.

Fra sekretariatet:**Nr. 165**

Sekretariatet innstiller at saka utredes og foreslår den oversendt det nye sekretariat.

NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND

Nr. 166 *Avd. 2, Malersvennenes Forening, foreslår:*

«Vi har gang på gang stilt krav om bedring av folkets levestandard og boligforholdene, og lettelser av skattetrykket.

I stedet er det blitt større skatter, senking av levestandarden, dårligere forsyninger med mat og klær og innskrenkninger i boligreisinga.

Det er derfor med harme vi mottar meldingen om at Regjeringen med Stortingets tilslutning nylig bevilget ytterligere 143.5 mill. kroner av Statens midler til militære formål, som skal tas av midler som skulle brukes til å bedre forsyningene og til boligreisinga.

Vi ser dette som et resultat av at Regjeringen fører en politikk som skritt for skritt, gjennom Marshall-planen og militæravtaler, fører vårt land inn under den amerikanske imperialismes økonomiske og politiske herredømme. Denne politikken truer vårt lands suverenitet og selvstendighet. Den støtter krigsaktivistene og er en trusel mot freden.

Vi må derfor kreve at Regjeringen innstiller sitt opprustningsprogram og støtter fredskreftene i verden, slik det bl. a. kommer til uttrykk i Sovjet-Samveldets nedrustningsforslag i F.N.

Vi må videre på ny kreve at Regjeringen innfrir tidligere løfter om boligreisinga, bedring av levestandarden og bedre forsyninger av mat og klær.»

Forbundsstyret kan ikke anbefale forslaget, men vil i stedet foreslå følgende:

«Helt siden frigjøringa har det vært forutsetningen at arbeidernes levestandard skulle høynes ved at prisene ble senket, ved en senkning av skattetrykket og en bedring av boligforholdene. Hittil er dette ikke skjedd. Prisnivået holder seg stadig i faretruende nærhet av den røde strek. Skattene har vært stigende og boligbyggingen er ikke ført fram i det tempo som forutsatt.

Videre er det en utpreget mangel på enkelte matvarer og stor mangel på klesvarer, spesielt kan nevnes arbeidstøy.

Selv om vi er klar over de vansker Regjeringen har hatt å kjempe med, mener vi at en hel del må kunne gjøres ved å omlegge vår import og vår økonomi på en måte som bedre kan komme det arbeidende folk til gode.

Vi foreslår derfor at kongressen fatter følgende vedtak som oversendes Regjeringen:

1. I størst mulig utstrekning innskrenkes importen av luksusvarer og ellers alle varer som ikke er absolutt nødvendige for landets gjenoppbygging.

De innsparte valutabeløp brukes til øket import av mat og klesvarer samt mangelvarer for boligreisinga.

2. Priskontrollen utbygges og effektiviseres. Den må særlig ta sikte på å innskrenke utbytternes fortjeneste.
3. Regjeringen tar militærbudsjettet opp til revisjon og foretar radikale nedskjæringer på dette. I stedet utbygges hjemmevernet på bredt demokratisk grunnlag.

Regjeringen støtter ethvert initiativ fra alle positive krefter som går inn for å trygge verdensfreden. Et ledd i dette vil være å få en fullstendig internasjonal kontroll over rustningsprogrammet og rustningsindustrien i de respektive land.

4. *Skattene.* Så yel stats- som kommuneskattene senkes for inntekter inntil kr. 12 000.00. Det føres en effektiv kamp mot skattesnyterne.
5. Boligreisinga framskyndes i flukt med tidligere løfter fra Regjeringen.»

Avd. 3, Oslo Sten-, Jord- og Sementarbeiderforening, foreslår: Nr. 167

«Det har i alle år hersket en utbredt uvilje blant arbeiderne mot at lønningene er låst fast til levekostnadsindeks.

Produksjons- og arbeidseffektiviteten er stadig stigende, samfunnets velstand øker, det er derfor helt urimelig at arbeiderne som er de produserende og skapende krefter i samfunnet ikke skal få sin del i denne rikdom.

Vårt styrkeforhold er nå så sterkt i forhold til den tid da indeks ble innført, at vi i dag ikke lenger finner noen grunn til å opprettholde vår tidligere stilling til indeksen.

Landsorganisasjonen har i dag om lag 500 000 medlemmer og arbeiderne flertall i folket og regjeringsmakten. Det er derfor uverdigg for L.O. å opprettholde det tidligere standpunkt.

Vi foreslår derfor i stedet for levekostnadsindeks at arbeidernes lønninger reguleres etter en «*arbeidsproduktivitetsindeks*», som er i stadig øking i sammenheng med teknikken og samfunnets framgang og vekst.

Det gjennomføres effektiv priskontroll og senkning av prisene hvor disse ligger for høyt. Dette oppnåes bare ved at arbeidere fra arbeidsplassen som kjenner arbeidsprosessen og anvendt materialmengde får bestemmende innflytelse ved prisansettelser.

Bedrifter plikter å sende produksjonsoppgave til produksjonsutvalget for kontroll, før de sendes Statistisk Sentralbyrå.»

Forbundsstyret uttaler:

Når det gjelder arbeidsproduktivitetsindeks kan dette neppe settes ut i livet før man har skapt de nødvendige organer til å ta seg av dette spørsmål. En ser det videre slik at selv om man får opprettet arbeidsproduktivitetsindeks må man likevel ha en indeks for leveomkostninger. Spørsmålet må i tilfelle nærmere utredes.

Nr. 168**Fra sekretariatet:**

Sekretariatet viser til dagsordenens punkt 6 a.

NORSK KJEMISK INDUSTRIARBEIDERFORBUND**Nr. 169 Avd. 26, Høyanger, foreslår:**

«Lønnede tillitsmenns virksomhet begrenses til det forretningsmessige. I spørsmål som angår medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår kan organisasjonens lønnede tillitsmenn kun etter oppfordring være til stede som rådgivere, uten stemme eller forslagsrett. Dette må gjelde i alle faglige instanser.»

Motivering:

Høyanger Kjemiske Industriarbeiderforening har i tidligere vedtak, som er oversendt L.O.s sekretariat, pekt på den overhåndtagende og i stor utstrekning dominerende innflytelse som i den senere tid utøves av fagorganisasjonens lønnede tillitsmenn og funksjonærer. Denne byråkratiske utvikling som har ført til så vidtgående brudd på vårt faglige demokrati som til eks. tariffoppgjøret 1948, svekker vår organisasjons slagkraft og handledyktighet. Ved sin negative virkning på medlemsmassene avfolkes medlemsmøtene, og der hvor det oppones mot denne utvikling, trues det med sprengning og splitting av de lokale fagforeninger.

Forretningsutvalget uttaler:

Foreningens forslag om at lønnede tillitsmenns virksomhet begrenses til det forretningsmessige må nærmest oppfattes som mistillit til de nå sittende tillitsmenn i forbundet eller Landsorganisasjonen.

På samme måte må også foreningens forslag om at fastlønnede tillitsmenn skal være til stede etter anmodning fra foreningene opptas. Tillitsmennene skal altså være brukbare til det forberedende og forhandlingsmessige arbeid, men når medlemmene skal ta stilling til dette, så er det ikke nødvendig med noen orientering. Dette må være et tilbakeskritt og forretningsutvalget vil anbefale forslaget forkastet.

Fra sekretariatet:

Nr. 170

Sekretariatet slutter seg til uttalelsen fra forbundets forretningsutvalg.

Avd. 44, Tyssedal, foreslår:

Nr. 171

«At samtlige forbunds aviser slås sammen til en avis.»

Motivering:

Ved en sådan ordning kan man innspare mengder av papir. Det vil også bli meget billigere enn den nåværende ordning og man vil også ad den vei rasjonalisere arbeidet i høy grad.

• Og kanskje det viktigste, arbeiderne fra de forskjellige forbund får gjennom sådan ordning orientering om hva de forskjellige organisasjoner arbeider med. Dette vil igjen føre til bedre kontakt og samarbeid. Som det nå er går en hel del stoff igjen i samtlige fagblad (stoff som utsendes av Landsorganisasjonen).

Forretningsutvalget uttaler:

Forretningsutvalget kan i prinsippet erklære seg enig i forslaget fra foreningen om at samtlige forbunds fagblad slutes sammen til et fellesorgan, men dette spørsmål har vært oppe tidligere uten resultat.

De enkelte forbund er her suverene om de vil utgi fagblad eller ikke, og en kongress kan ikke fatte vedtak om et felles fagforeningsorgan på bekostning av de nåværende forbunds fagblad.

Fra sekretariatet:

Nr. 172

Sekretariatet slutter seg til siste avsnitt i uttalelsen fra forbundets forretningsutvalg.

NORSK MURERFORBUND

Nr. 173 *Sarpsborg avd. av Norsk Murerforbund* foreslår:

Punkt 1.

«Ingen bevilgninger til politisk agitasjon.»

Motivering:

Da det har vært foretatt ensidige bevilgninger til politisk agitasjon, må nå dette være slutt. Skal det bevilges av Landsorganisasjonens penger, så er det mest rettferdig at begge arbeiderpartiene kommer i betraktning, men etter sin størrelse. Vi som står tilsluttet Landsorganisasjonen, men ikke tilhører noe parti, forlanger at våre penger fordeles rettferdig.

Punkt 2.

«Det samme gjelder for bevilgninger til arbeiderpressene.»

Punkt 3.

«Fagkongressen må i år gå mer inn for å få gjennomført kortere arbeidstid for samtlige arbeidere i det hele land.»

Nr. 174

Fra sekretariatet:

De vises henholdsvis til dagsordenens punkt 4 a — Lovendringer — og dagsordenens pkt. 6 a — Tariffsituasjonen.

NORSK PAPIRINDUSTRIARBEIDERFORBUND

Nr. 175 *Avd. 21, Forenede Papirarbeiderforeninger, Drammen*, foreslår:

«Militærbevilgningene innskrenkes og Regjeringens utenrikspolitikk føres i samsvar med FN-charteret og folkets interesser.

Kongressen krever at Regjeringen straks går inn for å løse det store behov for klær, i første rekke arbeidsklær.

Kongressen krever at Regjeringen går inn for en mer utvidet boligbygging for å dekke folkets behov i dette spørsmål.»

Nr. 176 *Avd. 5, Rena Kartongarbeiderforening*, foreslår:

«Befolkningen må sikres tilstrekkelige forsyninger av mat og klær, og den må skaffes boliger.

Rena Kartongarbeiderforening henstiller til L.O. fortsatt å støtte alle internasjonale tiltak som kan sikre varig fred, begrensning av rustningene og et aktivt arbeid for fred mellom alle jordens nasjoner.»

**NORSK BYGNINGSARBEIDERFORBUND,
NORSK ELEKTRIKER- OG KRAFTSTASJONSFORBUND,
NORSK MURERFORBUND**

Ovennevnte 3 forbund fremmer herved forslag til fagkongressen med anmodning om at det blir oppsatt som *eget punkt på dagsordenen*: Nr. 177

- «1. Kongressen gir sin tilslutning til fremme av byggekooperasjonen og tegner seg for andeler i det landsomfattende kooperative byggeselskap Dugnad. Sekretariatet får bemyndigelse til å yte lån og garantere for kassakredit.
2. Kongressen anmoder de forbund som står tilsluttet Landsorganisasjonen om å tegne andeler i Dugnad.
3. Det henstilles til de lokale fagforeninger å støtte økonomisk opp under de lokale produksjonslag, og tegne andeler i disse.»

Fra sekretariatet:

Nr. 178

Sekretariatet er i prinsippet enig i at byggekooperasjonen fremmes, men finner ikke at Landsorganisasjonen kan delta i finansieringen av den.

HOVEDAVTALEN MELLOM A.F.L. OG N.A.F.

Innkommne forslag.

NORSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Instrument- og Elektrikernes Forening, Oslo, foreslår: Nr. 179

Medlemsmøte i avd. 4 av N. J. & M. vil overfor Landsorganisasjonens kongress fremme følgende forslag til dagsordenens punkt 2:

Ved forhandlingene og godkjenningen av Hovedavtalen mellom Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening av 4. september 1947, er det fra våre forhandlere og Sekretariatets side begått en rekke feil som ikke kan godkjennes:

1. Hovedavtalen er en betydningsfull del av de avtaler som fastlegger det enkelte medlems lønns- og arbeidsforhold. Det er derfor uforenlig med de demokratiske prinsipper at en slik avtale blir inngått mellom L.O.s ledelse og N.A.F. uten at Landsorganisasjonens medlemmer har fått anledning til å ta stilling til den.

Det kan i dette tilfelle heller ikke henvises til tidligere praksis, idet den gamle Hovedavtalen i sin tid ble sendt medlemmene til avgjørelse. Når det gjelder selve tariffavtalene er det alltid medlemmene som vedtar eller forkaster dem.

2. Under Herøya-konflikten er det blitt klart at arbeidskjøperne fortolker Hovedavtalens § 5 pkt. 4 og § 13, pkt. 2 dit hen, at de kan bestemme hvem arbeiderne får lov til å ha som sine tillitsmenn.

Vi kan ikke godkjenne denne fortolkningen. Det *er bare arbeiderne selv* som kan bestemme hvem som skal være tillitsmenn. De formuleringene som gir muligheter for en slik fortolkning, må klargjøres slik at det blir klart at det *bare* er arbeiderne som bestemmer hvem som skal være tillitsmenn.

3. I Hovedavtalens § 12 pkt. 1 gis arbeidskjøperne rett til å sende arbeiderne hjem uten varsel hvis det oppstår mangel på materiell eller driftsmidler. Videre har arbeiderne plikt til å begynne ved bedriften igjen når denne får skaffet materiell og driftsmidler.

Det kan ikke godkjennes at arbeiderne gjennom Hovedavtalen i slike tilfelle skal kunne sendes hjem fra sitt arbeid uten varsel og uten å få lønn for ventetiden. Det kan heller ikke godkjennes at arbeideren i slike tilfeller ikke skal kunne ta seg annet arbeid før etter utløpet av lovlig oppsigelsesfrist. I kommentarene er det pekt på at dette punktet tar sikte på f. eks. bedriftene i hermetikkindustrien. Vi vil i denne forbindelse vise til kommentarene på den ene side og Arbeidsrettens dom på den annen side i forbindelse med nedenstående sak.

4. Hovedavtalens § 12 pkt. 3 har ved Arbeidsrettens dom gitt arbeidskjøperne mulighet til å frata en arbeider retten til arbeid innenfor sitt fag om han avskjediges i henhold til arbeidsreglement eller liknende og som følge derav ikke får sin sluttattest.

Denne fortolkningen er i realiteten et ulovlig tillegg til den sivile straffelov og gir arbeidskjøperne rett til å ilegge en arbeider en straff som rettsvesenet bare i meget liten utstrekning gjør bruk av overfor embetsmenn, leger og jurister, eller i andre yrker hvor det kreves offentlig godkjenning for utøverne.

I tillegg til den udemokratiske framgangsmåten som er brukt ved inngåelsen av Hovedavtalen, har våre forhandlere gått med på en rekke punkter som er i direkte strid med de fagorganisertes interesser.

Vi vil foreslå at Landsorganisasjonens kongress 1949, på grunnlag av den framgangsmåte som er brukt ved inngåelsen, erklærer Hovedavtalen av 4. september 1947 for ikke å være bindende for medlemmene.

Telefonfabrikken S.T.K. A.s, avd. 163.

Nr. 180

Avdeling 163 av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund framsetter følgende forslag under dagsordenens pkt. 2:

Sekretariatets framgangsmåte ved behandlingen av — og inngåelsen av avtaler som berører medlemmenes lønns- og arbeidsforhold kan ikke godkjennes uten at avtalene er i samsvar med flertallet av medlemmenes krav og under forutsetning av at de har fått seg forelagt saken gjennom fagforeningene. Vi forstår at det har skjedd under hensyntaken til de vanskelige forhold som rådet, men vi mener at det nå kan være grunnlag til å se saken i et annet lys.

I denne forbindelse må det straks tas de nødvendige skritt for å få *forandret Hovedavtalen mellom L.O. og N.A.F. av 4. september 1947*, da denne på avgjørende punkter er i strid med medlemmenes interesser, jfr. §§ 5—12—13.

Motivering:

Vår motivering er følgende:

Hovedavtalens § 5 pkt. 4 og § 13 pkt. 2 inneholder formuleringer som kan fortolkes dithen at arbeidskjøperne kan nekte å godkjenne de tillitsmenn arbeiderne har valgt.

Ifølge § 12 pkt. 1 har arbeidskjøperne rett til å sende arbeiderne hjem uten varsel i tilfeller hvor det har oppstått mangel på råvarer eller driftsmidler. Uten å få lønn for ventetiden skal arbeiderne anse seg som bundet til bedriften og de kan ikke ta seg annet arbeid før etter lovlig oppsigelsesfrist.

Kommentarene til dette punktet kan ikke tillegges noen verdi, da det er bevist at Arbeidsretten i sine avgjørelser retter seg etter avtalens ordlyd.

§ 12 pkt. 3 har gitt arbeidskjøperne rett til å fradømme en arbeider retten til å få arbeid innenfor sitt fag og vanskeliggjort mulighetene for å skaffe seg arbeid i det hele tatt, ved at han blir nektet sluttattest. Hovedavtalen og dommen i Arbeidsretten virker her som et ulovlig tillegg til straffeloven.

*

Hovedstyret uttaler:

Under henvisning til at Hovedavtalen av 1947 er vedtatt av representantskapet i august 1947, finner hovedstyret at det ikke kan tjene noen positiv hensikt å sende Hovedavtalen ut til avstemning nå.

Hovedstyret er imidlertid enig i at forslag til opprettelse eller revisjon av så vel Hovedavtale som overenskomster, skal sendes ut til avstemning blant medlemmene og anbefaler at det inntas nærmere bestemmelser herom i L.O.s lover.

Hovedstyret erklærer seg enig i forslaget om at Hovedavtalen sies opp ved dennes utløp, 31/12-1950. Vi finner det imidlertid for tidlig nå å gå inn på de forslag som bør stilles, idet vi forutsetter at så vel avdelingene, som forbundene senere får anledning til å framkomme med de forslag som de måtte ønske til endringer i Hovedavtalen.

NORSK KJEMISK INDUSTRIARBEIDERFORBUND

Avd. 28, Kopperå, foreslår:

Nr. 181

Hovedavtalens § 5 — pkt. 4 opptas til revisjon, da i særdeleshet siste ledd virker uheldig.

Motivering:

Når det gjelder Hovedavtalen, er det innlysende at § 5 — pkt. 4 siste ledd kan føre til et motsetningsforhold mellom styret og de øvrige medlemmer.

NORSK TREINDUSTRIARBEIDERFORBUND

Sarpsborg Treindustriarbeiderforening

Nr. 182

har sendt inn følgende forslag:

«Møtet besluttet å sende inn forslag om at Hovedavtalen med N.A.F. og L.O. må bli å si opp hurtigst, da vi ikke kan finne det forenlig med arbeidernes interesser at det i en vanskelig situasjon for arbeiderne settes munnkurv på våre tillitsmenn nettopp som man mest kunne trenge uttalelser fra disse.»

Forbundsstyrets forslag:

«Hovedavtalen av 1947 sies opp.

Det må ikke opprettes ny Hovedavtale uten at § 11 går ut.»

Motivering:

Så vidt vites har ikke noe fagforbund kunnet påberope seg Hovedavtalens § 11 eller i det hele tatt hatt noen fordel av denne bestemmelse. Derimot har N.A.F. påberopt seg Hovedavtalens § 11 i en rekke tilfeller som har ført til at det har oppstått tvister som til dels har pågått i lang tid før tarifforholdene er blitt ordnet. Lønnsmessig sett er bestemmelsen overflødig med henblikk på å få mest mulig ensartede lønninger ved bedrifter innenfor samme bransje eller industri.

Virkingen av Hovedavtalens § 11 går ensidig i bedrifts- eiernes favør.

Nr. 183

Fra sekretariatet:

Spørsmålet om oppsigelse av Hovedavtalen sendes forbundene til uttalelse i god tid før den kan sies opp, hvoretter saka forelegges Landsorganisasjonens representantskap. Bli Hovedavtalen oppsagt skal eventuelt nytt forslag sendes ut til uravstemning i avdelingene.

